

WVD

vlaams nationaal

VOLKSUNIE

Losse nummers 8 fr.

Weekblad 11^e jaargang nr 49

4 december 1965

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel
1. Tel. 11.82.16. — Redaktie : Sylvain
Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers

Aloïs GOYVAERTS
Zandstraat 272
2758 HAASDONK

OPERATIE WAARHEID MET STAARTJE?

MR. H. SCHILTZ

Nog heeft de openbare opinie de verbijsterende inhoud van de zogenaamde «operatie waarheid» niet volledig verwerkt. Het wil er bij de gewone man niet in. De verantwoordelijke B.S.P.- en C.V.P.-politici kwamen vóór de verkiezingen voor radio en T.V. steeds herhalen dat de staatsfinanciën gezond waren en er zelfs een klein overschot op het budget van 1965 mocht verwacht worden.

Dezelfde leiders van dezelfde partijen komen thans «de waarheid» vertellen, wat automatisch insluit dat wat vroeger verteld werd de waarheid niet was.

Dergelijk thema leent zich natuurlijk gemakkelijk tot goedkope demagogie. De P.V.V. heeft de kans dan ook aangegrepen om in Kamer en Senaat de klassieke anti-fiskale tremolo's a.n. te heffen. Dit zou enige indruk kunnen maken, indien niet iedereen wist dat de P.V.V. zich nog steeds beschouwt als een van de zgn. «traditionele» partijen. De herinnering aan de zonderlinge waarheidsliefde van de liberalen, die nog niet zo lang geleden een belastingvermindering beloofden van 25 t.h. en nadien in de regering hun programma in de kartons staken, is nog té levendig.

De gevolgen van de zgn. «operatie waarheid» reiken echter wel verder dan de klassieke schermutselingen waarmee iedere belastingverhoging gepaard gaat. De bekendtissen waartoe de leiders van de regeringspartijen gedwongen werden, hebben een vertrouwenscrisis verwekt. De gewone man, die in België reeds zo wantrouwig staat tegenover de overheid, werd op brutale wijze gekonfronteerd met de onbetrouwbaarheid van belangrijke, leidende kringen. Hij vraagt zich af op welke wijze dit land geregeerd en bestuurd wordt. En waar hij vroeger kon overtuigd worden van de noodzaak, sommige offers te brengen voor het algemeen belang, zal hij na de onthullingen over het financieel beleid zich nu bij voorbaat bedrogen voelen wanneer dezelfde regeerders opnieuw beroep doen op zijn gemeenschapszin.

Deze aantasting van de morele basis waarop het openbaar leven uiteindelijk steunt is voor de toekomst van het land erger dan welke financiële moeilijkheden ook. Want

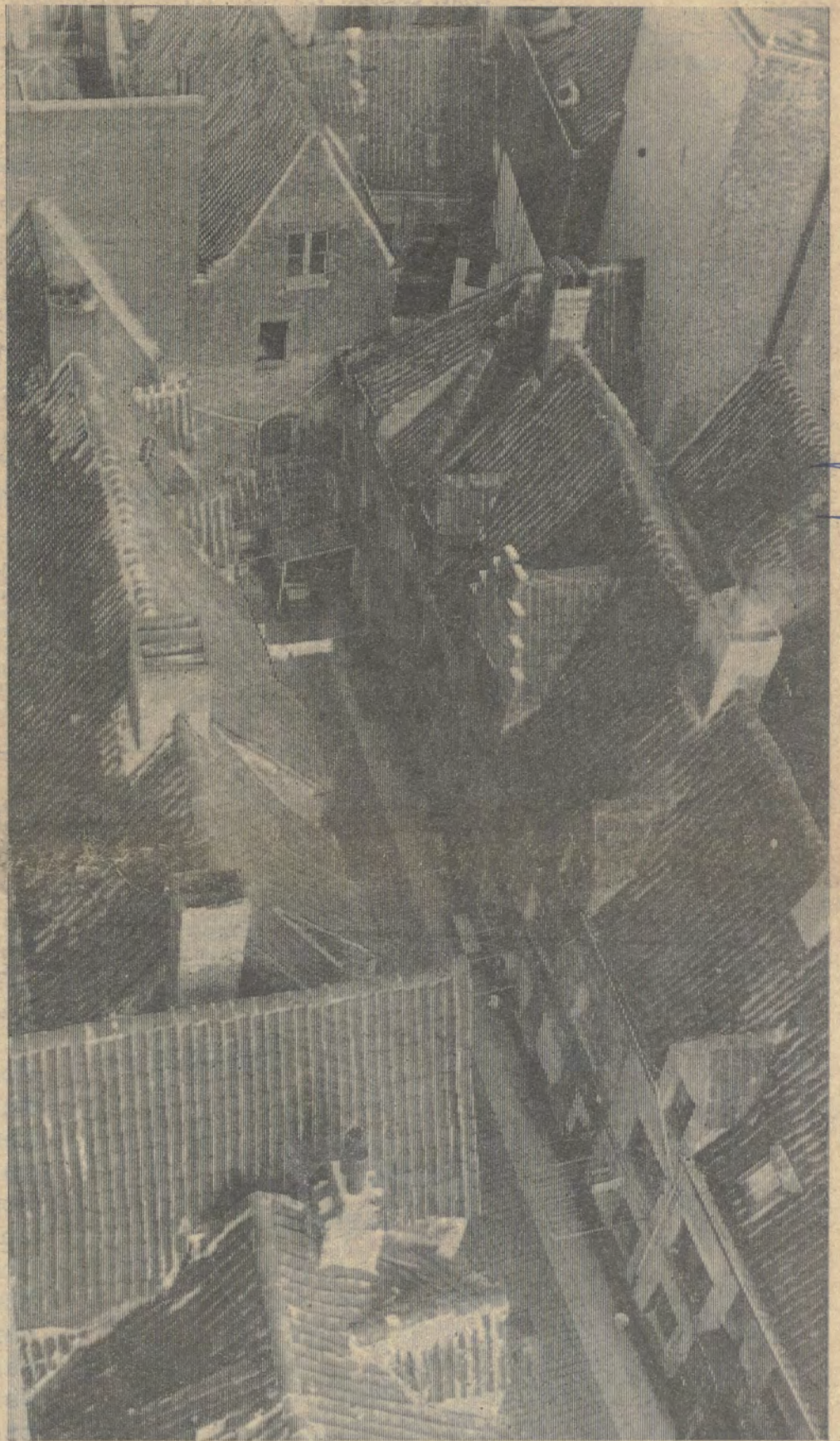
het gewone volk wil wél offers brengen voor het algemeen belang, op voorwaarde dat het eerlijk behandeld en voor-gelicht wordt en dat het de resultaten van zijn inspanningen kan vaststellen.

Intussen wacht de bevolking nog een nieuwe pijnlijke verrassing. Na de verklaring van de eerste-minister werden zopas de aangekondigde belastingverhogingen in wetsontwerp ingediend. Iedereen gaat reeds becijferen wat de verzwegen waarheid hem zoal zal kosten.

In de mededeling van de regering kwam echter, haast terloops, een zinnetje voor dat vrijwel onopgemerkt bleef : «Om haar volle betekenis te krijgen, mag de operatie «budgettaire waarheid» trouwens niet beperkt blijven tot de Centrale Overheid alleen. Zij moet een verlenging krijgen op het vlak der gemeentefinanciën».

Het blijkt dus de bedoeling te zijn van de regering, de gemeenten te verplichten hun gemeentelijke belastingen te verhogen. Waarom? Om de staat te ontlasten van bijdragen aan het Fonds der Gemeenten en bijhorende fondsen (grote steden - speciaal onderstandsfonds).

(lees verder op blz. 3 in kader)

Goyvaerts

Wij en gij

vlaams nationaal

DE P.V.V.

Waarde Redactie,

Dat de huidige regering geen lang leven beschoren is, schijnt wel een zekerheid te worden. Zelfs B.S.P.-voorzitter Collard geeft het zwakke team slechts 2 jaar. Zeker zal de Waalse B.S.P.-vleugel niet berusten in de oplossing van de indirecte belastingverhoging. Wat zal het worden, zo haar amendementen niet aangenomen worden? Trouwens, op de algemene raad van de B.S.P. stak de heer Merlot het niet onder stoelen of banken: « Is het denkbaar, betoogde hij, 1 fr. meer belasting te heffen per liter benzine, wanneer de grootste benzineverdelers, nl. de Petrofina, een winst boekt van een miljard frank? Van alle landen van de E.E.G. zijn de vennootschappen het minst belast in België. In de regering blijven, betekent zelfmoord voor de socialisten ».

Leerrijk is ook wel, de Janusstreken van de P.V.V. van wat dichterbij te belichten. Op de vergadering van 10 november 1965 van de Kamer, verklaart de heer De Clercq dat zijn partij nieuwe verkiezingen eist. Zo wij de heer Vanden Boeynants mogen geloven op de vergadering van 16 november van diezelfde Kamer, was de P.V.V. « wel degelijk bereid, onmiddellijk na 23 mei in het bootje te stappen met de C.V.P., het verleden van deze laatste heel goed kenkend. « Het was dan geen louter flirten », zegt V.D.B. « maar ondubbelzinnige liefdesverklaring ». En wat gezegd van de P.V.V.-eis op controle van de staatsuitgaven, als men weet dat de P.V.V.-leden van de commissie voor financiën gedurende de vorige legislatuur het voorstel om de controle van het par-

ment te verstevigen, bestreden? Al het geroep van de P.V.V. en al het gedonder van V.D.B. ten spijt, overwegen deze twee partijen reeds de mogelijkheid van een wisseloplossing. Dienaangaande schrijft de « Nieuwe Gids »: « Op het bestuur van de C.V.P. is men er van bewust dat een wisseloplossing tot de mogelijkheden moet gerekend worden. En zo de C.V.P. er toe gedwongen wordt, zal deze partij zich tot de P.V.V. wenden ».

H.B. - Erembodegem.

DE INDEX

Waarde Redactie,

In verband met het artikel « Hernieuwde kennismaking met de eeuwige index » in uw blad, wens ik enkele bemerkings te maken.

Ten eerste dient de index der kleinhandelsprijzen opgemaakt in overeenstemming met de uitgave van de mensen met het kleinste inkomen en niet een gemiddeld inkomen, omdat de minst bedeelde het sterkst de verhoging van de levensduurte aanvoelen.

Ten tweede: hoe kleiner het inkomen of hoe groter de kinderlast, hoe meer er in verhouding aan de voeding besteed wordt. Het is dus normaal dat voor de voeding een zeer ruime plaats voorzien wordt in de index.

Ten derde: ouderdomspensioneerden, die van een heel klein inkomen moeten leven, geven in verhouding nog het meest uit aan voeding. Wanneer men het aandeel der eetbare producten gaat verminderen, dan gaat, bij een gevoelige stijging van de landbouwproducten, hun uitgave geweldig stijgen,

maar hun aan de index gekoppeld inkomen niet.

Aan de hand van mijn eigen uitgaven heb ik een index samengesteld, die dus een zeer betrekkelijke waarde heeft.

Als ik deze lijst vergelijk met de bestaande index, stel ik vast dat er in verhouding nog te weinig landbouwproducten zijn opgenomen. Er zouden minstens drie maal fruit, drie maal groenten, eenmaal aardappelen in opgenomen moeten worden. In de index staat er wel zout, dat in het huishoudelijk budget geen gewicht heeft. Het verdriedubbelen van de zoutprijs zou vrijwel geen weerslag hebben op het gezinsbudget, maar wel op de index. Groenten en fruit evenwel, die een grote invloed hebben op het gezinsbudget, komen niet voor op de index.

T.L.J. - Hove.

BRUSSELSE KLINIEKEN

Geachte Heren,

De inhoud van dit schrijven zal U waarschijnlijk niet vreemd aandoen, daar er in het weekblad « t Pallieterke » van 21 oktober reeds sprake over was. Het betreft namelijk het probleem van de ziekenhuizen in

het Brusselse waar een vlaamssprekende nog de kans loopt niet begrepen te worden, indien hij er verpleegd wordt en de Franse taal niet machtig is.

Ik meen dan ook dat het de taak is van de Volksunie om, zoals « t Pallieterke » schreef « deze misselijke stal eens terdege uit te mesten ».

Zij mag deze kwestie eenvoudigweg niet ongerept laten. Niet enkel en alleen om sociale redenen, maar ook psychologisch gezien zal dat bij de vlaamsprekenden in het Brusselse diepe indruk maken, daar de meeste mensen niet onverschillig blijven om hetgeen men voor de zieken of gekwetsten verwezenlijkt.

J.D. - Antwerpen.

nis van enkele nota's over hun leven, enz.

Ten slotte moeten we nog vermelden dat Ward Rolus zijn collega August Jespers kon bepraten om in al de lagere scholen van Mortsel 5 centrale volkszangronden in te richten, waar men de jeugd van de 3e leergraad zal vertrouwd maken met een aantal schone Vlaamse jeugdlieparen.

Voorwaar een aantal schitterende initiatieven, van dewelke er een bezielende kracht over de Mortselse jeugd zal uitgedragen worden.

Mochten tal van onze Vlaamse gekozenen in de gemeenteraden dit prachtig voorbeeld navolgen!

B. - Antwerpen.

SYMPATIEK INITIATIEF

Mijnheren,

Met het oog op de « Week van het Vlaamse Lied » liet schepen Ward Rolus te Mortsel er geen gras over groeien. Als schepen van Jeugd en Gezin organiseert hij in de grote feesthalle van het Mortselse gemeentehuis op donderdag 24 februari 1966, een grote zangstunde, onder het motto: « Zang- en soldatenpelotons marcheren vooraan! »

Twee militaire koren verlenen daaraan hun medewerking. Aan de plaatselijke jeugdraad wordt een plan voorgelegd, om in alle verenigingen grote quizzwedstrijden in te richten, met als onderwerp: « Wie kent het leven en het oeuvre van onze Vlaamse componisten? ». Die wedstrijden zijn gebaseerd op het beluisteren van Vlaamse grammofoonplaten en geluidsbanden, herkennen van foto's onzer toondichters, parate ken-

TELEVISIE

Geachte redactie,

Het is werkelijk erbarmelijk gesteld de jongste tijd met de televisie. Vooral de programma's van de Vlaamse T.V. zijn beneden alles sinds men beginnen te besnoeien is. Wij vragen ons af waarom wij zo'n hoge taksen moeten betalen en er zo weinig voor in de plaats krijgen? Op die manier kan men beter zijn televisie-toestel verkopen en als vroeger naar de bioscoop gaan!

P.J. - Antwerpen.

De redactie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redactie

Brussel, 2 december 1965

Betr.: Lezersbrieven.

Sommige lezers zullen zich deze week, na het inkijken van de rubriek "Wij en gij", afvragen hoe het komt dat er nog geen reacties op de uitbreiding van ons blad in te vinden zijn. Komen er dan helemaal geen lezersbrieven aan op die redactie?

Toch wel! En doorgaans een flink aantal, alhoewel het van de Vlaamse dag- en weekbladlezer algemeen geweten is dat hij niet zo vlug naar de pen grijpt.

We zijn 5 dagen per week bezig met het ineensteken van dit blad. Donderdagnamiddag, wanneer "Wij" van de persen begint te lopen, buigen de zettters zich alweer over de kopij voor de volgende week. Zij beginnen met de rubrieken die niet aan aktualiteit en kersvers nieuws gebonden zijn. Zo ondermeer met de lezersbrieven die in de loop der week binnenkwamen. Het gevolg van deze onveranderlijke gang van zaken is, dat reacties op ons blad twee weken na het blad zelve verschijnen.

Inmiddels kregen we over "Wij" twee brieven die geschreven werden vooraleer het blad van 27.11 verscheen. Ze waren contra, wat de naamverandering betreft. Maar één van beide briefschrijvers belde ons na het verschijnen van "Wij" op om te zeggen dat hij zijn mening had gewijzigd en om ons geluk te wensen.

Danke!

Wij

EPEDA
PIRELLI
Dunlopillo
STAR

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF

TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL. 35.17.83
BIJHUIZEN: Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18
Begijnestraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gallifortlei 60, Deurne, Tel. 36.25.22

WIM MAES

DIANALAAN, 10, BERCHEM - Antwerpen - Tel.: (03) 39.69.34.

- Stelt zijn kandidatuur bij alle Vlamingen in de deren, voor alle verzekeringsvormen: Brandprovinciën Antwerpen, Brabant en Oost-Vlaanderen - Persoonlijke - Familiale - Auto - Wet - Burg. Aansprakelijkheid.
- Komt op het eerste verzoek voor: Overname van bestaande verzekeringspolissen. Nieuwe zaken bij huwelijk, oprichten zaak, enz.

' ' OPERATIE WAARHEID ' '

(vervolg van bladzijde 1)

In werkelijkheid zal de verhoging van de fiskale druk groter zijn dan wat blijkt uit de wetsontwerpen van de regering. Bevreesd voor de psychologische weerslag wordt de uitvoering van de nieuwe fiskale ingreep voor een deel verplaatst naar het gemeentelijk terrein. Men hoopt dat de belastingsverhogingen op gemeentelijk vlak, die niet overal tegelijkertijd besproken worden en waarvan de behandeling onderduikt in het bonte leven van honderden gemeenteraden, minder fel op de verbeelding van het publiek zullen inwerken dan de verhoging van de Rijksfiscaliteit.

Aldus blijkt de « operatie waarheid » nog verdoken verrassingen te bevatten, wat voor dergelijke operatie wel zonderling mag genoemd worden. Vermoedelijk zullen weer eens de gemeentelijke opcentimes op de grondbelasting verhoogd worden. Ook de gemeentelijke bijslag bij de personenbelasting en de verkeersbelasting komen in de eerste plaats in aanmerking voor verhoging.

De Volksunie-vertegenwoordigers zullen er goed aan doen, in de gemeenteraden de juiste toedracht bekend te maken en te beklemtonen. Want zonder aan goedkope fiskale demagogie te doen moet de volledige waarheid gezegd worden en deze is, dat de verregaande verpolitizing van administratie, sindikaten, onderwijs enz... de onmiddellijke oorzaak is van een wanbeheer dat gevaarlijk is geworden voor de morele gezondheid van de gemeenschap.

H. Schiltz.

• *Herrie in de Antwerpse gemeenteraad.*

beroering om een uitdrijving

(m.v.d.b.) Verleden week schreven wij op deze bladzijde een kort stukje over een uitdrijving te Lillo. Zoals men weet werd de inboedel van een inwoner, die van zijn goed recht gebruik maakte om zo lang mogelijk ter plaatse te blijven, op de straat gezet; de woning werd onmiddellijk daarop door bulldozers gesloopt. Protesten van de V.U.-afdeling en van het Polders Aktiekomitee hekelden deze uitdrijving, o.m. omdat hieruit weer eens bleek dat de Antwerpse politiek tegenover de te onteigenen Polderbewoners er nog steeds niet op verbeterd is. Men beschikt niet over de middelen om de mensen die weg moeten onder te brengen, vooral omdat men nog steeds geen vervangingswoningen heeft klaargekregen.

Uiteindelijk is het ook zo dat de man die uitgedreven werd, nog geruime tijd had kunnen blijven zo hij plooibaarder geweest was. En plooibaar wil hier zeggen: zich schikken naar de bevelen van het Antwerpse stadhuis. Men heeft door de uitdrijving van deze « harde » verkregen wat men blijkbaar zocht: al diegenen die hun zaak voor het gerecht willen brengen, schrik aanjagen voor een dergelijke stap en hen er toe aanzetten, vrijwillig te verkopen.

In de Antwerpse gemeenteraad is het vorige maandag over de uitdrijving te Lillo en de stellingnamen van de hogergenoemde organen die geleid worden door gemeenteraadslid Staf De Lie, tot herrie gekomen. Derinne richtte een woedende aanval op het Polderse V.U.-raadslid omdat deze in protestmoties gesproken had van een brutale inbraak, van zeeroverspolitiek, en omdat hij verwees naar de uitdrijving van een doodzieke boer te Wilmarsonk, waarbij met geweren gewapende politie was opgetreden. Mr. Hugo Schiltz antwoordde op een schitterende wijze op de alles behalve hoogstaande uitval van de professor en herinnerde hierbij aan stellingnamen van andere raadsleden in verband met het onteigeningsprobleem, waarbij nog veel krasser uitlatingen waren gebruikt dan deze van raadslid De Lie. Er was wat lawaai omdat betrokkene niet zelf aan het woord kwam. Dit was echter — hoewel hij zat te trappelen van ongeduld om met kracht van argumenten zijn stellingen te verdedigen — normaal: de V.U.-fractie werd immers aangevallen door iemand die beweerde de verdediging van het schepkollege op zich te nemen en het

kwam dus de fractieleider toe, replek te geven.

Het Antwerpse schepkollege dat met heel de zaak erg verlegen zit, is alles behalve proper uit het debat gekomen. Prof. Derinne vond het zelfs nodig de uitgedreven te betitelen als « iemand die in de streek gekend is om zijn lastig karakter », met andere woorden als een koppigaard of een moedwilligaard. Alles behalve fraai, iemand zo af te schilderen die niets anders heeft gedaan dan van zijn goed recht gebruik maken en die zich tegen dergelijke aantijgingen, geuit in een openbare zitting, niet kan verdedigen!

• *Harmel over Wilfried Martens.*

de adviseur is een braaf bekeerling

(t.v.o.) De P.V.V.-volksvertegenwoordiger Defraigne stelde op 8 oktober een stekelige parlementaire vraag aan eerste-minister Harmel over diens adviseur, de heer Wilfried Martens.

Defraigne herinnerde er aan dat Wilfried Martens in 1963 veroordeeld werd omdat hij — naar we menen in « Doorbraak » — de Vlamingen aangeraden had de produkten van een reeks met name genoemde franskiljonse firma's te boycotten. De liberale volksvertegenwoordiger huivert van ontzetting bij de bedenking dat een dergelijk man geroepen is, om de eerste-minister met zijn raad bij te staan; hij acht het wenselijk « dat een burger die zo erg buiten de schreef loopt, best niet geroepen wordt om het politiek leven in het land te beïnvloeden ».

Eerste-minister Harmel heeft in zijn antwoord koele balsem gelegd op Defraigne's knagende wonde. Hij neemt het op voor zijn adviseur, maar dan op zo'n wijze dat de heer Martens letterlijk bezwijkt onder het gewicht van die voorname hulp. De eerste-minister begint met te beweren dat Wilfried Martens niet de auteur was van de gewraakte teksten, doch enkel de verantwoordelijke uitgever, « wat hem niet te zwaar aangerekend » mag worden. Het is duidelijk dat Harmel deze inlichting van niemand anders dan van de heer Martens zelf heeft gekregen. Meteen is het kaliber van deze merkwaardige adviseur nog wat beter bekend: Wilfried Martens neemt vandaag zonder blikken of blozen afstand van wat hij vroeger schreef — of althans wat hij boven zijn naam liet schrijven. Een zelfverloochening die wel zéér kleintjes aandoet en die bovendien niet al te proper is tegenover de vroegere V.V.B.-kameraden ziedaar een « verantwoordelijk » uitgever, die de verantwoordelijkheid vlucht.

De eerste-minister schrijft het feit, dat de heer Martens de verantwoordelijkheid droeg voor een tekst « die niet van zijn persoonlijke beslissing afhangt », toe aan een kleinigheid: « onvoorzichtigheid of jeugdige onbezonnenheid ». Wat ons de bedenking doet maken, dat de heer Martens wel uitzonderlijk vlug de verschillende stadia van jeugdige onbezonnenheid tot adviserende staatsmanswijsheid heeft doorlopen: het volstond hem, zich in te schakelen bij de C.V.P. om « wijs » te zijn.

Overigens bevestigt de heer Harmel « dat het dagelijks optreden van de bedoelde persoon hem de overtuiging geeft dat hij oprecht voorstander is van een politiek van eerbied tegenover de individuele rechten van iedere burger, gepaard met (sic!) een geest van eendracht... ».

Eerlijk gezegd: we hadden niet anders verwacht. Het heeft ons ook niet verbaasd dat Wilfried Martens, blijkens het ministerieel antwoord, « de publikatie betreurt van een tekst die vatbaar was voor kritiek en ook kritiek heeft uitgelokt ».

Een fameuze platte-broodjesbakker lijkt ons de heer Martens te zijn. Een waardige evenknie van de heer Victor Leemans, om in het C.V.P.-pantheon ten voorbeeld gesteld te worden aan onze jeugd, zoals het onlangs in de Kamer heette.

• *De strijd om de Leuvense universiteit.*

vlaams eenheidsfront te leuven

(n.) Wie de indruk had gekregen dat de gevestigde heren de ontwikkeling in hun eigen universiteit met de onthechte blikken van kosmonauten van uit een maanraket bekeken, heeft toegegeven aan zijn pessimisme! De Vlaamse universitaire wereld te Leuven is wakker geschoten. En ho!

Behalve de « Gazet van Antwerpen » die uitzonderlijk (en wie weet, omwille van welke subtiele invloeden) het maar kleintjes deed, hebben de kranten in dit geval op een behoorlijke wijze hun informatietaak vervuld. « De Standaard » en « Het Volk » waren zelfs zonder meer goed. De « Libre » heeft gezweven tot ze er bijna van stikte; toen ze aan het schreeuwen ging, was haar gehuil bijna even nuttig als het vraaggesprek dat Woitrin zegezeeker en zelfgenoegzaam aan het beruchte « hoogstaande » Waalse studentenblad « L'Ergot » toestond.

Eigenlijk heeft Woitrin niet zoveel

nieuws verteld. Al wie enige opmerking-gave heeft en zo ongeveer lezen kon in de rektorale rede, wist het eigenlijk wel. Maar een Vlaming moet eerst stevig in zijn gezicht worden geslagen voordat hij het te véél vindt.

Een eerste, degelijke reactie kwam in « De Standaard », integraal overgenomen door « De Gazet ». De ondertekening — prof. G.A. — was voor niemand zo maar onmiddellijk duidelijk. Maar het was gebeurd. En op een kleinigheidje na (er is nl. nog wél enige controle op de mandarijnenschool te Heverlee) onweerlegbaar juist en voor iedereen aanvaardbaar. En dat betekent iets in een professorenmilieu!

Daarna zijn als korte maar zeer krachtige slagen de mededelingen gevallen van de Leuvense afdeling der Vereniging van Vlaamse professoren, van twee groepen jongere academici en ten slotte — minder scherp belicht maar minstens even belangrijk! — de stellingname van de Vlaamse Leergangen. Kort en krachtig: geen uitzettingen meer, geen lange beschouwingen zoals het gebeurde tijdens de voorbereiding van wat Hertoginnedal zou worden.

Ook de Leuvense profs hebben de realiteit leren zien: wie een enkel woord schrijft dat verschillend kan uitgelegd worden, komt bedrogen uit bij een franstalige mandarijn! Elk woord van begrip wordt een toegeving.

Daarom kan de inhoud nu van elk der stellingnamen zeer kort worden samengevat: ten eerste een autonome nederlandsstalige universiteit in het nederlandsstalige Leuven; vervolgens een franstalige universiteit in Wallonië. En naar het Brusselsse alleen tweetalige uitwijking.

Toen is de « Libre » los gekomen; de Vlamingen moeten er haar eeuwig dankbaar voor zijn! Alle oerdomme argumenten, alle onbewuste maar des te scherpere beledigingen tegen de Vlamingen werden over de profs uitgestort! Een bad dat zelfs de laatste zeldzame slaper heeft gewekt! Nee, de « Libre » zou het nooit overleven als ze erkennen moest dat de atoomfysikus Oppenheimer wél te Leiden studeerde, maar aan geen enkele universiteit die een « universele taal » gebruikt...

Het is wellicht geen mode, maar eenvoudige eerlijkheid de nobele mens die Mgr. Mansion is, de voorzichtige toegewijde Mgr. A. Jansen te eren, die in hun ouderdom geen rustige afzijdigheid hebben gezocht! En de moedige jonge academici, die niet gedachtenloos maar zeer bewust hun eigen toekomst bij hun eigen volk hebben gezocht!

En de studenten? Ook daar is een jonge kracht naar voren gekomen: onweerstaanbaar! Maar naar we hopen om de oude Nederlandse spreuk, die deze staat ons bijna heeft doen vergeten, te verwerklijken: dat onze kracht en macht ligt in samenwerking! Niet om te buigen voor wat klein is, maar om samen te gaan met allen die het vernederend kleine niet verdragen kunnen!

Woensdagnamiddag kwam het te Leuven tot incidenten tussen Vlaamse en Waalse studenten. Zoals ieder jaar richtten de Walen hun St-Niklaasstoet in, traditioneel een nogal luidruchtige en weinig smaakvolle betoging. Enkele honderden Vlaamse studenten hebben dit jaar getracht, de betoging tegen te houden (foto hierboven). Ze slaagden daar ook in, tot de politie tussenbeide kwam. Tijdens heel de duur van de Waalse betoging kwam het tot incidenten, waarbij aan beide zijden gekwetsten waren. Het standpunt der Vlaamse studenten: « aangezien wij niet te Waver en in Wallonië mogen betogen, hebben de Walen zich in Vlaanderen ook koest te houden ». De logica zelf!

• De vader van het « kruiswoordenboek ».

in memoriam pater verschueren

(j.d.) Pater Verschueren, de samensteller van het « Modern Woordenboek », is te Brussel overleden. De afwezigheid in ons taalgebied van een modern en praktisch verklarend woordenboek in de aard van de Franse « Petit Larousse » zette hem er toe aan, dit werk te beginnen. In 1930 verscheen de eerste uitgave: franstalige studenten verbranden het boek in het publiek... Bockverbrandingen uit rassenhaat dus al van voor Hitler; onze francofonen hadden van Hitler niets te leren!

Pater Verschueren was méér dan een kamergeleerde: hij zag het belang in van de kulturele verheffing als hefboom tot de nationale ontvoogding en zijn ijveren voor een Vlaams college in Brussel ligt in de lijn van deze opvatting. Als taalkundige werkte hij ook mee aan de vereenvoudiging en eenmaking der spelling.

Zijn « Modern Woordenboek » blijft een unicum in ons taalgebied. Spijtig genoeg heeft het in het Noorden niet de belangstelling genoten, die het in Vlaanderen — en terecht — wel heeft: in Noordnederland meent men nog te vaak dat er op dat gebied uit het Zuiden niets kan komen waarbij zij nog iets te leren hebben. Deze klein-hollandse mentaliteit staat een Heel-nederlandse kultuurintegratie in de weg: als het waar is dat wij van het Noorden nog het een en ander kunnen leren, dan is het omgekeerde in sommige dingen evenzeer waar.

• Maiden-speech van V.U.-senator prof. Elaut.

de bezetting van de ijzertoren

(t.v.o.) In de senaat hield prof. dr. Elaut verleden dinsdag zijn maiden-speech die direkt al een belangrijke interpellatie was: over de militaire bezetting van de IJzertoren.

Men zal zich herinneren dat het IJzerbedevaartcomité onmiddellijk na de feiten de senatoren Elaut en De Boodt verzocht, de minister van Landsverdediging over deze feiten te interpellieren. Uiteindelijk diende de heer De Boodt geen interpellatieverzoek in en verleden dinsdag verklaarde hij in de senaat, dat hij de zaak als geklasseerd beschouwde. We hebben geen redenen om de goede trouw van de heer De Boodt tegenover IJzerbedevaart en IJzertoren in twijfel te trekken; laten we echter aanstippen dat de C.V.P.-senator zich t.o.v. een der betrokken militairen in een zeer delikate positie bevond...

Prof. Elaut hield een klemmend betoog, waarin hij de nuchtere feiten voor zichzelf liet spreken en herinnerde aan de speciale Vlaamse gevoeligheid wat de IJzertoren betreft. Zijn interpellatie werd herhaaldelijk onderbroken en — gemeten met de maatstaf van de senaat — ging het er soms vrij luidruchtig aan toe. De interpellant verklaarde nochtans uitdrukkelijk dat hij de aangelegenheid niet wenste te monopoliseren en te bekijken door een partijpolitieke bril; in dit opzicht betreunde hij het, dat de heer De Boodt de interpellatie niet steunde.

Prof. Elaut herinnerde aan de eindeloze

reeks « vergissingen » waarvan de IJzer-simbolen het voorwerp waren: de vernieling van de kerken te Oeren, de aanleg van de weg te Adinkerke met stukgeslagen grafstenen, de incidenten van 1930 en de dynamitering. Hij verwees daarbij ook naar de beruchte uitspraak van de heer Théo Lefèvre: « hij ligt er en hij ligt er goed ». De heer Coppens, C.V.P.-senator uit Denderleeuw, meende zich te moeten laten opmerken door prof. Elaut daarbij te onderbreken met « wat heeft dat er mee te maken? Wij verliezen onze tijd ».

De achtbare C.V.P.-senator werd terecht gewezen door zijn partijgenoot Seldens die verklaarde: « de heer Elaut heeft overschot van gelijk. Wij zijn allen verontwaardigd geweest ». En senator De Boodt bevestigde: « Alles wat door de interpellant gezegd werd, is juist ».

Na een grondige uiteenzetting der feiten wees prof. Elaut op de grote beroering die de bezetting in gans Vlaanderen had gewekt. Een begrijpelijke beroering, zegde de interpellant, en hij verwees naar een vergelijking: « Herinnert u zich, heer minister, dat voor de laatste wereldoorlog een man van boven de Kongreskolom op het graf van de Onbekende Soldaat urineerde? Er was toen ook geen stoffelijke schade, de Vlam was zelfs niet gedooft. Maar wat is er niet gehuild in het patriottieke kamp! ».

Prof. Elaut besloot zijn interpellatie met te verklaren, dat hij geen genoeg nam met de houding van de minister en dat hij sankties eist zowel tegen de verantwoorde-

deze week in het land

- De Waalse C.V.P.-vleugel hield een studiedag over de partijstructuur. De besluiten spraken zich uit voor een provinciale organisatie met beperkte macht en bevoegdheid.
- De P.V.V.-jongeren kongresseerden en bleken het roerend oneens over de Voerkwestie.
- Te Brussel werd koningin Elisabeth begraven.
- In de senaat begon de bespreking over de zgn. « kommissie Vranckx » en interpellatie van V.U.-senator Elaut over de bezetting van de IJzertoren.
- Het Vlaams geneesherenverbond publiceerde op zijn beurt een motie ten voordele van een autonome Nederlandse universiteit te Leuven en de verhuis van de Walen. Te Leuven zelf kwam het tot incidenten tussen Vlaamse en Waalse studenten naar aanleiding van de Waalse St Niklaasstoet.
- Op een perskonferentie maakte de V.V.B. haar voornemen bekend, een grootscheepse akte tegen de grendelgrondwet te zullen voeren.

lijke voor de bezetting als tegen de generaal die met het onderzoek belast was en die « ofwel een verkeerde methode van onderzoek toepaste ofwel de minister opzettelijk misleidde, al hij is tienmaal vleugeladjutant van de Koning ».

Na de interpellatie kwam de heer De Boodt uiteenzetten, dat hij vrede neemt met de houding van de minister en dat hij daarom van een interpellatie heeft afgezien...

Minister Moyersoen was in zijn antwoord voorzichtig en handig. Hij minimaliseerde de feiten, doch legde er de nadruk op dat hij de gebeurtenissen sterk betreurde: « er is weinig gebeurd, maar dat weinige was inderdaad nog te veel ». Hij besloot met een hulde aan de symbolen van de IJzertoren. Daarmee achtte hij het dossier gesloten.

In een korte repliek bevestigde prof. Elaut dat — hoe dan ook — een blunder van dergelijk formaat wel degelijk sankties vraagt. Toen de heer Van Cauwelaert de minister bijviel met « de regering heeft in achtenswaardige woorden gesproken », besloot de interpellant: « De Vlaamse publieke opinie is even achtenswaardig ».

Stippen we nog aan, dat de motie van vertrouwen namens de meerderheid ingediend werd door de heer Custers...

• De « kommissie Vranckx »

het senatsdebat

(t.v.o.) Dinsdagnamiddag werd in de senaat begonnen met het debat over de vaste kommissie voor de verbetering van de betrekkingen tussen de taalgemeenschappen, de zogenaamde kommissie Vranckx.

Reeds bij de voorlezing van het verslag door C.V.P.-senator De Man bleek, dat het Vlaams wantrouwen ten opzichte van de kommissie méér dan gerechtvaardigd is. In het verslag wordt o.m. aangestipt « dat men niet mag denken dat deze kommissie moet dienen om de taalwetten te wijzigen, maar dat men evenmin mag denken dat de kommissie de taalwetten niet mag wijzigen ». Dat is op zijn minst een sibyllijnse tekst die echter een onverholven dreiging bevat.

Wim Jorissen kloeg de ondemokratische wijze aan, waarop de Volksunie uit de kommissie wordt geweerd. Minister Vranckx heeft vroeger aangestipt, dat de Volksunie niet in de kommissie mag, omdat deze samengesteld is op grond van het beginsel der evenredige vertegenwoordiging volgens het stelsel D'Hondt. Dat is echter een drogreden. De minister volgt het stelsel D'Hondt niet; hij geeft de drie traditionele partijen elk 4 vertegenwoordigers waar volgens het stelsel de verhouding 5, 4 en 3 zou zijn respectievelijk voor C.V.P., B.S.P. en P.V.V.

Senator Jorissen onderzocht dan, welke de echte redenen waren om de Volksunie te weren. Is het, omdat zij op een federalistisch standpunt staat? Dat zou volkomen onlogisch en onrechtvaardig zijn, vermits in de grote partijen — vooral dan in de Waalse B.S.P. — zich heel wat parlementairen openlijk tot federalisme bekennen.

Op hartstochtelijke wijze hield senator Jorissen vervolgens een pleidooi voor federalisme en maakte hij het proces van het beleid der drie grote partijen. Herhaaldelijk werd hij onderbroken, o.m. door de senatoren Lahaye en Verboven, die beweerde dat « de heer Jorissen ons uitdaagt ».

Wim Jorissen besloot met vast te stellen « dat de nieuwe kommissie een tweede Hertoginnedal wordt. Vlaanderen heeft het eerste niet aanvaard en zal ook het tweede niet nemen ».

CORTÈS EN MARINA

Kort voordat ons vorstelijk echtpaar op reis naar Mexico en Zuid-Amerika vertrok, lezen we in de bladen dat een Spaans professor een sensationeel historisch feit had achterhaald: koningin Fabiola zou afstammen van niemand minder dan Hernán Cortés en diens echtgenote Marina.

De ontdekking kwam kennelijk op tijd: aan de vooravond van de reis naar Mexico gold het, de « historische » banden tussen ons vorstehuis en de Mexicanen te bewijzen.

Of er echter veel reden tot fierheid is omwille van die afstamming?

Hernán Cortés werd in 1485 — zeven jaar voordat Columbus de Nieuwe Wereld bezeeilde — geboren als zoon van een grondbezitter in Estramadura. De jonge Cortés ging rechten studeren aan de universiteit van Salamanca, maar mistukte. Hij trok dan maar — naar de geplogenheden van die dagen — op avontuur uit. Enkele jaren leefde hij als planter op Hispaniola (thans Haïti en Dominicaanse republiek). Hij huwde een Spaanse, Catalina Xuárez, en genoot er overigens geen al te beste faam: hij was een losbandig fuifnummer, groot liefhebber van vrouwelijk schoon, hardnekkig beoefenaar van het dobbel- en kaartspel. Uit een van de talrijke messengevechten die hij leverde, bewaarde hij een lidteken dicht bij de onderlip, dat hij in de latere jaren van zijn grote roem met een baard placht te bedekken.

Zijn grote kans kwam, toen hem het bevel toevertrouwd werd over een legertje dat Mexico voor de Spaanse kroon moest veroveren.

Als « conquistador » — veroveraar van Mexico — bedreef hij onbetwistbaar het stoutste huzarenstuk van de aan avonturen nochtans rijke 16de eeuw: met een legertje van 300 man, enkele paarden en een stuk of wat kanonnen onderwierp hij van 1519 tot 1521 het reusachtige en hoogbeschaafde Aztekenrijk, waarbij hij duizenden goedgedrilde soldaten onder de voet liep.

Hij bezat onmiskenbaar grote strategische gaven en een ontmebare energie. Zijn veroveringstocht werd daarenboven bevorderd door een aantal omstandigheden die flink in zijn kaart speelden. Zo beschouwden de Azteken hem als de door hun legenden en voorspellingen aangekondigde messias; toen zij hun vergissing begrepen, was het te laat. De Azteken beschikten daarenboven noch over stalen wapens noch over paarden; het verschijnen van deze voor hen volslagen onbekende dieren op het slagveld vervulde hen met panische angst. Dat verandert echter weinig aan het feit dat Cortés onbetwistbaar een der grootste avonturiers uit de ganse geschiedenis is.

Op zeer korte tijd slaagde hij er in, Mexico totaal leeg te plunderen en de beschaving der Azteken van de aardbodem weg te vegen. Wat wij vandaag over de vroeg-Mexikaanse kultuur weten, is moeizaam samengelezen moeten worden uit de scherven die hij achterliet.

Cortés die, zoals hoger gezegd, op Hispaniola gehuwd was met Catalina Xuárez, nam tijdens de veroveringstocht een gelegenheids-echtgenote: dona Marina. Deze Marina heette eigenlijk Malinche, zij was een Maya en behoorde tot de oorlogsbuit die Cortés veroverde na de geuchten om de Maya-stad Tabasco. Naar de gebruiken van die tijd gaf hij Marina ten geschenke aan een zijner luitenanten, Alonso Puertocarrero.

Toen hij later zelf zin kreeg in Marina, stuurde hij Puertocarrero als gezant naar het hof van Karel V. Uit zijn verhouding met Marina werd een zoon geboren, don Martin, die — als we onze Spaanse stamboomsnoeier mogen geloven — de stamvader zou zijn van koningin Fabiola: een halfbloed uit een schelm van groot formaat en een buitgemaakte Indiaanse.

Cortés hield het vijf jaar uit bij Marina; hij schonk haar nadien aan zijn kapitein Xamarillo. In 1522 kwam zijn wettige echtgenote Catalina Xuárez onverwacht in Mexico-stad een kijkje nemen naar wat de conquistador er uitrustte. Zij overleed drie maanden later in verdachte omstandigheden en Cortés werd er van beschuldigd, haar vermoord te hebben. De beschuldiging had geen gevolgen: Cortés bevond zich toen op het hoogtepunt van zijn macht.

Cortés is later nog eens getrouwd, met een Juana de Zunega. Hij stierf in Spanje als een verbitterd en ontgoocheld man. Zijn lijk werd naar Mexico overgebracht, maar de juiste plaats van zijn graf is niet bekend; tijdens de Mexicaanse revolutie van 1823 werden zijn stoffelijke overschotten verborgen, omdat de afstammelingen van de Maya's en Azteken er een vuurtje mee wilden stoken.

dio Genes.

WUJ nazijn

vaams nationaal

DE POSTBODE ...

... is weldra op ronde om het abonnementsgeld voor ons blad te innen. Mogen we U vragen, uw huisgenoten te willen verwittigen en het geld alvast klaar te leggen? (Nog even herinneren: 280 fr per jaar — voor een weekblad met 24 bladzijden een koopje!).

Om nog eens terug te komen op onze redaktionele brief (pagina 2): inmiddels hebben we een nooit-geziene stapel correspondentie over de uitbreiding van ons blad ontvangen. De overgrote meerderheid van onze correspondenten is uiterst tevreden, doet suggesties en stuurt verlanglijstjes op. De dames laten zich daarbij niet onbetuigd. Maar volgende week leest U dat zelf wel in « Wij en gij ».

Ook van elders bereikten ons zeer positieve berichten. Algemeen werd opgemerkt dat de uitbreiding ook qua publiciteit een meevaller werd. Steekproeven bij een aantal krantenverkopers bevestigden, dat de losse verkoop hoger lag dan ooit tevoren.

Tenslotte: de Lierse propagandisten waren eindelijk niet zinnens, verleden zondag te kolporteren. Ze vonden het echter zonde, het nieuwe blad niet eens te gaan testen. Op anderhalf uur kregen ze de proef op de som: alle 100 exemplaren verkocht!

EEN SNUGGERE

In de « Pourquoi-Pas? » lazen we een lezersbrief over de Voerkwestie. Reeds aan het begin van zijn ingezonden brief zegt de lezer, een zekere W.S. (natuurlijk in het Frans): « Ik moet u zeggen dat, net zoals ongetwijfeld talloze Brusselaars, ik slechts een zeer benaderende notie heb van de juiste geografische ligging der Voergemeenten ».

Dat belet hem echter niet, in de overige alinea's van zijn schrijven flink van leer te trekken tegen de Vlaamse Voer-imperialisten en zich ontroerd te heten door « de inspanningen van deze bevolkingen sinds ze willekeurig bij Limburg werden gevoegd ».

Ziedaar een tipisch standpunt van een doorsnee-Zinneke: hij bekent zelf dat hij wel niet weet waarover het gaat, maar praat toch krachtig over de hele zaak mee. Het zijn deze domme en onwetende Beulemansen, die in de eerste rijen van het anti-Vlaamse front staan! Zij vormen het gros van het P.L.P.- of F.D.F.-leger.

BRUSSEL EN ...

Tijdens de jongste vergadering van de Brusselse gemeenteraad werd een aantal diensthoofden benoemd, allen franstaligen. Brussel beschikt dus nu over 36 franstalige diensthoofden tegenover 1 (één) Vlaming.

Dat is dan de zege van Verroken en De Saeger te Hertoginnedal! Taalwetontduiking wordt in België klaarlijk-

Het noodweer van de jongste dagen veroorzaakte weer heel wat schipbreuken en strandingen in de Noordzee en het Deltagebied. Ook werd nog eens extra de aandacht gevestigd op de hoogdringende aard van de kredieten tot verbetering en verdieping van de toegang naar de Antwerpse haven.

lijk evenmin betuigd als belastingontduiking.

Brussel had reeds lang het voornemen bekend gemaakt, opnieuw alleen franstaligen te benoemen. Senator Jorissen had dit in een parlementaire vraag aan minister Vranckx meegedeeld. De minister antwoordde dat hij niet kon ingrijpen tegen bedoelingen, alleen tegen feiten. Het viel senator Jorissen thans gemakkelijk, minister Vranckx te vragen hoe hij zal ingrijpen nu de feiten er zijn.

... VAN DEN BOEYNANTS

Herinneren we er aan dat in het schepenkollege van Brussel, dat deze onwettelijke beslissing trof, C.V.P.-voorzitter Van den Boeynants zetelt. Dezelfde die vóór de gemeenteraadsverkiezingen

plechtig verklaarde dat de C.V.P. te Brussel nooit in een schepenkollege zou zitting nemen zo ze niet de zekerheid had dat de taalwetten zouden toegepast worden!

Grootpraterij of bedrog?

En zeggen dat die man voorzitter blijft van de C.V.P., partij die van twee derden tot drie vierden Vlaams is... aan de basis!

DE ZIEKTE

AAN DE ZENNE

De ziekte aan de Zenne is niet meer alleen Brussel. Zelfs letterlijk verspreiden zich de Brusselse ziektekiemen langs de grote open riool die de Zenne is, langs Vilvoorde en Mechelen in de richting van Willebroek. De verontreiniging van de Zenne overtreft

nog die van de Demer, wat niet weinig gezgd is. In de senaat vorige week kloeg Wim Jorissen dit feit aan ter gelegenheid van de interpellatie van senator Poma over de verontreiniging van de waterlopen in het algemeen. Hij eiste dringend een uitbreiding van de verplichting tot zuivering van het industriewater voor alle fabrieken en de verhoging van het aantal zuiveringsstations in België, dat thans slechts een vijftigtal bedraagt. Landen als Nederland, Engeland en Duitsland zijn ons op dit gebied weer ver vooruit.

De regering schijnt toch eindelijk ingezien te hebben dat het vraagstuk bestaat. De bewoners van de rivieroeveren kennen het al lang! Wachten nu maar op de verwezenlijkingen van de regering.

KONTROLE OP DE HOLDINGS: GEMEENSCHAPSBELANG

In ons vorig nummer wijdden we enkele beschouwingen aan de fusies, die de jongste tijd aan de orde van de dag staan. We hebben enkele voorbeelden aangehaald (er zijn er nog meer. In de metaalsektor Cockerill-Ougrée bv.; bij de grootwarenhuizen: internationale overeenkomsten en wederzijdse belangen). We hebben gewezen op het enorme gevaar dat er voor de gemeenschap schuilt in het samenbrengen van steeds meer economische macht in steeds minder handen.

Het programma van de Volksunie vermeldt dan ook terecht: « De V.U. stelt voor: het breken van de monopolieposities der grote geldmachten, banken, trusts en holdings en het toepassen van een sluitende controle daarop ». Dit is geen nieuwlichterij, het is het vrijwaren van de welvaart zelf der volksgemeenschap.

Men kan wellicht opwerpen dat de evolutie van de wereld economie grotere concentraties vereist, dat steeds meer ondernemingen moeten samenwerken om te kunnen renderen en om de groeiende expansie te kunnen financieren. Maar deze opmerking is in feite naast de kwestie: het gaat niet om de economische noodzakelijkheid. Het gaat om de zelfverdediging der gemeenschap, de verbruikers, de kleinere ondernemingen, de vrijheid van initiatief zelf.

In plaats van een kommunistische staat die alles en allen beheerst, bestaat het

wezenlijk gevaar dat door verdere monopolisering zonder enige controle een superkapitalistisch internationaal holwerk groeit dat een sociaal-economische diktatuur uitoefent. Dat hierbij de ware belangen van de volksgemeenschappen slechts een zeer bijkomende rol spelen, is klaar.

Ter illustratie kunnen we best nog eens de fusie der drie banken tot een « Generale Bankmaatschappij » en de holdings die erbij betrokken zijn, van naderbij bekijken.

Zoals reeds aangestipt, heeft de zaak van « Sofina » de ganse financiële wereld in beroering gebracht. Volgens alle wetten van de kapitalistische jungle heeft de Société Générale de groep Lambert kunnen buitenwerken, met de hulp van de groep Solvay-Boël. Tussen de eerste en de laatste holding is daardoor een toenadering gegroeid die mede aanleiding was tot het fusionneren van hun banken (Bank van de S.G. en Soc. Belge de Banque). De twee holdings (de grootste van België) hebben dus besloten dat zij, afvast wat hun bankverrichtingen betreffend samengaan: meer filialen, meer investeringen, meer buitenlandse cliënten (via de eveneens opgenomen Bank van Antwerpen).

De beslissingen die deze geconcentreerde machten in de toekomst zullen nemen, hebben ongetwijfeld een enorme weerslag op de Belgische economie en dus

op elke inwoner van deze staat. Wat al te weinig wordt beseft is, dat over de holdings die in het spel betrokken zijn zeer weinig gegevens bekend zijn. De voorwaarden van samenwerking, de aard en belangrijkheid der participaties, zijn niet openbaar gekend. Noch de Bankkommissie, noch de Nationale Bank hebben hier ook maar één vinger in de pap te steken.

Men heeft het woord « democratie » zo vaak te pas en te onpas gebruikt, dat wij de waarde ervan niet genoeg meer inzien. In deze financiële tribulaties die zulk belang hebben voor iedereen, is geen spoor te vinden van enig democratisch controlemiddel. De volksgemeenschap is machteloos overgeleverd aan de beslissingen van de raden van beheer der mastodont-holdings en banken. Wel gebeurt het dat de regering ingelicht wordt over die beslissingen, maar dan is dat een inlichting uit vrije wil en, voor zover het nuttig blijkt, voor de belangen van het groot-kapitaal. Nergens wordt voorgeschreven hoe de regering eigenmachtig controle kan uitoefenen en nog veel minder hoe de gemeenschap medezeggenschap zou hebben in de beslissingen.

Er zijn dus geen of weinig waarborgen (de zogenaamde revisoren zijn gebonden door het beroepsgeheim!). En zoals we reeds vroeger zegden, is het niet onze taak een gedetailleerde vorm van toezicht uit te werken: dat is technisch specialistenwerk. Maar het is onze taak, als volksnationalisten mede te werken aan een stroming voor meer rechten en machten van de volksgemeenschap, ten koste van de alles overheersende machtsposities der holdings.

Daarbij komt nog een tipisch Vlaams aspect: in de beheerraden zitten mensen die nooit iets zullen begrijpen van de ganse Vlaamse ontvoogdingsstrijd (als

ze al niet rabiante franskiljons zijn). Ook hier enkele voorbeelden, geput uit de « Financiële Studies » uitgegeven door de Kredietbank.

De beheerraad van de holding « Brufina » (kapitaal 1,2 miljard) omvat o.m. graaf P. de Launoit, A. de Launoit, ridder de Gérardon, graaf du Chastel de la Howarderie, graaf de Limburg-Stirum, Boël, baron de Streef enz. De beheerraad van Cofinindus (kapitaal 1 miljard): A. de Launoit, de Gérardon, graaf J. de Launoit, graaf du Chastel de la Howarderie enz. De Société Générale zelf heeft o.m. als beheerders (die een kapitaal van 3 miljard moeten beheren): Nokin (goeverneur) Dubois-Pélerin, Lambert en Van der Straeten (vice-goeverneurs), graven de Beaufort en Moens de Fernig, Neef de Sainval e.a. (adviseurs), prins de Merode, graaf d'Aspremont-Lynden, burggraaf de Jonghe d'Ardoye e.a. (commissarissen), enz.

Velen kumulieren dat het een aard heeft! Wat niet alleen een democratisch maar ook een sociaal onrecht uitmaakt. En dat zijn dan nog Belgen, maar soms zijn het internationale kapitalisten die aan de touwtjes trekken. En wel zeer typisch is het internationaal karakter bv. van de beruchte Sofina. Met dit laatste voorbeeld willen we onze bijdrage besluiten: Sofina werd te Brussel opgericht, in Panama geregistreerd, bewaart haar boekhouding te Havana (althans vlak na de 2e wereldoorlog), heeft haar leiding te New-York en haar technisch personeel te Lissabon... Het is de fransman René Mayer die als pion van de groep Lambert-Rotschild tot ondervoorzitter van de raad van beheer werd benoemd enkele jaren geleden.

We zijn zeer ver verwijderd van het Vlaamse belang...

E. Slosse.

Wijn zijn

Vlaams nationaal

UIT DE BIECHT

De Brabantse vice-gouverneur Cappuyns is de Antwerpse socialisten komen voorlichten. De gekende Brusselvasthouder Craeybeckx en de andere oud-aktivist Rijkaard De Clerck waren de Antwerpse gastheren.

Er werden daar door Cappuyns enkele biechtgeheimen geopenbaard die de moeite van de verspreiding lonen.

Van de wetgeving van 1963 over Brussel zegde hij dat ze een illusie gebleken is voor de Vlamingen. Als sterk staaltje van onwil bij de Brusselaars haalde hij het voorbeeld aan van een Brusselse voorstad « waar slechts 480 Vlaamse identiteitskaarten werden uitgereikt, hoewel er 840 Volksuniestemmen waren ».

Zo ziet men dat Volksunie stemmen als norm van betrouwbaarheid gaat gelden op Vlaams gebied.

In vele gemeentehuizen wordt de Vlaming, die zich in het Vlaams aandient, aan het lijntje gehouden tot hij het beu is en niet langer kan wachten op de Vlaamstalige bediende « die juist belet is ».

Heel voorzichtig formuleerde de vice-gouverneur dan als

zijn mening « dat tegen de slechte wil van de francofonen een zekere vorm van druk zal moeten gebruikt worden ».

Gouverneur De Clerck vond dat men beter geen druk toepaste, maar wel « tot beter inzicht moest aansporen bij de franstaligen ».

Bij voorkeur in het Frans, waarschijnlijk. Waartegen Rijkaard allerminst bezwaren zal hebben.

ONDERWIJS IN DE TWEEDE TAAL

Zoals men weet, is er geen onderwijs in de tweede taal vóór het 5e leerjaar toegelaten. Enkel kunnen facultatieve lessen buiten het normaal uurrooster worden ingericht. Gelet op de nadelige weerslag vooral op het onderwijs in de moedertaal, dienen deze lessen zoveel mogelijk beperkt en waar het kan afgeschafte. Alleszins is het noodzakelijk, dat de geldende wettelijke voorschriften worden nagevolgd.

In het kort herhalen we ze hier : tussen de normale lessen en de facultatieve moet ten minste 15 minuten pauze

worden voorzien; de punten betreffende 't facultatief onderricht mogen niet in aanmerking genomen worden bij het bepalen van het eindresultaat; in het vijfde leerjaar moet met de lessen in de tweede taal begonnen worden, zonder rekening te houden met de reeds gegeven stof tijdens de facultatieve lessen.

V.V.B.- KLACHTDIENST

De V.V.B. arrondissement Antwerpen heeft het lofwaardig initiatief genomen, alle klachten in verband met het facultatief onderricht in de tweede taal te centraliseren en ze aanhangig te maken bij het Ministerie van Onderwijs.

Wij bevelen deze dienst bij onze lezers warm aan en vragen hun actieve medewerking. Alle klachten uit gans het Vlaamse land (niet de Brusselse agglomeratie, waarvoor andere wetten gelden), moeten gericht worden aan « Klachtendienst 2e taal in L.O. », V.V.B. - sekretariaat, Paardenmarkt 90 te Antwerpen.

VOORRANG VOOR DE E-39

Voor enkele weken werd 'n komitee opgericht ter bevordering van de E-39, waartoe verschillende overheidsperso-

Niet alleen in België geraakt men de kolen moeilijk kwijt. Te Gelsenkirchen in Duitsland dekt de eerste wintersneeuw een reusachtige onverkochte voorraad.

nen uit Nederland en Vlaanderen toetraden. Het gaat om de aftakking v.d. Boudewijnweg van Lummen over Genk en Mechelen-aan-de-Maas tot Aken. Vermits de weg in Nederland en Duitsland spoedig zal voltooid zijn, moet het Belgische 40 km lange stuk zeker worden opgenomen in het vijfjarenplan 1966-1971.

De lange omweg van de Boudewijnsnelweg over Luik zal aldus worden vermeden, terwijl tevens de beide delen van Limburg op een behoorlijke wijze zullen verbonden worden.

BENELUX VLOTTER REGIONAAL DAN NATIONAAL

In het zogenaamde Benelux-Middegebied groeit meer en meer het besef dat zowel cultureel als economisch het gebied een geheel vormt. Dat kwam weer tot uiting bij een bespreking over de Kanaalzone Gent-Terneuzen in de Nederlandse Tweede Kamer.

Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening Bogaers verklaarde ondermeer, dat de samenwerking in Benelux op regionaal vlak vaak vlotter verloopt dan op nationaal niveau.

Welke perspectieven zouden zich niet openen met een federale deelstaat Vlaanderen !

B.S.P.-PROGRAMMA'S

In 1960 formuleerde de B.S.P. haar verzet tegen de eenheidswet Eyskens als volgt : een verhoging van de overdrachtaks (tot 6 t.h.) trof vooral de kleine man en noch aan belastingontduiking noch aan kapitaalvlucht werd een einde gesteld.

Bij de vorming van de regering in 1961 beloofde de B.S.P., dat de verhoging van de overdrachtaks tot 6 t.h. na een jaar zou ingetrokken worden.

In haar verkiezingsprogramma van 1965 eiste de B.S.P. vrijstelling van indi-

recte belastingen voor goederen en diensten van eerste noodzakelijkheid.

Wat deze akelige komedianten thans opvoeren, tart alle beschrijving en negert elke vroegere stellingname ! Honoré Gepluimd is echter niet dood en zal zeker nooit meer voor de B.S.P.-woordbrekers stemmen !

STORING OP DE LIJN...

Het gaat tegenwoordig bar slecht met de telefoon. Men kan er een halve voormiddag aan verdoen om vanuit Brussel of Antwerpen iemand in West-Vlaanderen of Limburg te bereiken. Een verbinding naar het buitenland is een wanhopige zaak.

Door een langzaam-aanpak en een stille sabotage geeft een groot deel van het T.T.-personeel uiting aan zijn misnoegen. Maar past het wel, de schuld op het personeel af te wentelen ?

De telefoonbedienenden hebben redenen te over om zeer mistevreden te zijn. De belangrijkste oorzaak van de mistevredenheid ligt in het feit dat minister Anseele stelselmatig weigert syndikale verkiezingen te laten inrichten zoals de overgrote meerderheid van de ambtenaren dat wenst.

Anseele verzet zich daar tegen. Hij vreest immers terecht dat de verkiezingen zouden leiden naar een zware nederlaag voor A.C.O.D. en C.C.O.D. en dat het « Eenheidsindikaat » als overwinnaar uit de bus zou komen.

Met de pink op de naad van de broek gehoorzaamt de minister aan de bevelen van de twee grote syndikaten.

De beknotting van de syndikale vrijheid en de ministeriële partijgierigheid zijn dan ook de allereerste oorzaken van de ellendige vertraging op het telefoonnet.

De methode van de ambtenaren kan betreurd worden. Maar veel betreuenswaardiger is de ondemokratische en diktatoriale houding van de minister.

ONVERWOEST BAAR

Heel lang hebben we ons niet kunnen voorstellen wat de geniale uitvinder van het wiel moet gevoeld hebben toen hij er in geslaagd was, met twee zware ronde schijven een last met een fantastische snelheid voort te bewegen. Nu we echter de totale toewijding, de alles omvattende overgave zien waarmee onze tijdgenoten voortgaan de snelheid van vliegtuig en auto op te voeren, begrijpen we ook de vreugde van onze nabije voorouders nadat zij met de ondenkbare snelheid van enkele tientallen kilometers per stoomtram hadden gereden. De mens die heer wordt over de ruimte, over de tijd, voelt deze bevrijding als een grote vreugde.

Het lukt ons echter tamelijk goed de verminkten en de doden die deze dronken geworden bevrijding dag na dag over ongeveer de gehele wereld opeist, over het hoofd te zien. Talrijker zijn zij dan de doden van vele oorlogen. Wie kan de dronken snelheidsmaniakken, ook al hebben zij een prinsentitel, met een ongestoord gemoed hun « kansen » zien wagen ? De technische beheersing van de wereld rondom ons is nooit, ook niet toen het wiel werd uitgevonden, zonder gevaar geweest. Maar de technische revolutie die wij nu beleven, bedreigt wel meer dan ooit tevoren de mens. Niet enkel in zijn lichamelijk leven en zijn gaafheid, maar evenzeer in zijn hart, in zijn geest.

Omdat het ons lukt de materie rondom ons te plooien en te buigen, te gebruiken volgens onze beschikking - niets weerstaat ons nog ! - daarom zijn we ook gaan menen dat het voldoende is invallen, verbeeldingen en min of meer samenhangende gedachten in een woordenformule bijeen te brengen om de waarheid te benaderen. Te benaderen ? Onze uiterlijk sceptische tijdgenoten wéten, dat wat zij « denken » en « zeggen » en publiceren kunnen, ook waar moet zijn !

En toch blijft de mens onvermoeibaar zoeken. Evenmin als de techniek kan blijven staan bij een onvolledige beheersing van de materie, evenmin kan de

mens tevreden gesteld worden met bijeengeflanst sprookjes, ook al worden zij modern genoemd en als het laatste woord en antwoord uitgevent. Voor wie de vreugde, per stoomtram (of per straalvliegtuig) een fantastische snelheid te bereiken het hoogst denkbare is, voor hen zijn alle sprookjes in alle tijden de voldoening geweest van hun kinderdromen. Zij zullen even weinig bekommerd zijn om de minste technische verbetering als om het verwerven van eigen inzicht en waarheidsliefde.

Niet het geloof in onze technische mogelijkheden is bedreigd, hoewel bdachtzame mensen sinds enige tijd niet meer helemaal verblind zijn. Bedreigd is ons geloof in de menselijke mogelijkheden van de mens. Kunnen we in deze technische greep op ons leven, op onze gemeenschap nog onszelf blijven ? Kunnen we nog misleiding en bedrog van ons afschudden ? Of is dit alles reeds binnen in ons ?

Dostojewski, de man die in zijn leven doodvonnis en Siberië heeft meegemaakt, schreef in zijn « Dagboek van een schrijver » (in 1877) : « Ieder die oprecht de waarheid wil, is daardoor alleen al enorm sterk. Doet u niet als sommige praatjesmakers die ieder ogenblik zeggen opdat iedereen het horen kan : « Men laat ons niet doen, onze handen zijn gebonden, men vult onze ziel met wanhoop en ontgoocheling ! » enz. enz. Dat zijn allemaal praatjesmakers, helden van smakeloze dichtwerken en luilakken die zich een pose geven. Wie nuttig wil zijn, kan ook met letterlijk gebonden handen oneindig veel goeds doen. Iemand die werkelijk iets doen wil zal, zodra hij zich op weg begeeft, meteen zoveel werk voor zich zien dat hij zich heus niet zal beklagen dat men hem niets laat doen, maar altijd wel iets weten te vinden, dat hij doen kan ».

Déze mens, maar hij alléén, is in onze tijd onverwoestbaar. Alle anderen raken onder de stoomtram !

Nemrod.

BRUSSEL IN WALLONIE

Zo de unitaristen rustig kunnen voortdoen zoals ze nu bezig zijn, zou in 1988 de feitelijke taalgrens kunnen lopen van Halle naar Lennik en Schepdaal, vandaar naar Asse en Wolverteem en verder naar Vilvoorde, Vossem, Kortenberg en Leuven.

Ten zuiden van Brussel vordert de verfransing van Sint-Genesius-Rode, Linkebeek en Drogenbos (ondanks alle zegepraal van Verroken en De Saeger), zodat Brussel nu al bijna grenst aan Wallonië ter hoogte van Waterloo.

Zullen in 1980 Sint-Pieters-Leeuw, Pede, Itterbeek, Dilbeek, Zellik, Wemmel, Meise, Grimbergen, Zaventem, Kortenberg, Tervuren, Vossem, Hoeilaart en Overijse Frans zijn, naast het taaleiland Keerbergen?

Grote kans, zo de P.V.V. in Vlaanderen niet teruggeslagen wordt. Want zij heeft dit programma reeds onderschreven.

Met de verfransingsdriehoek Leuven - Woluwe - Waver, ontworpen door het bondgenootschap van de Katholieke Universiteit Leuven met de Vrije Universiteit Brussel (Kerk en loge voor eenmaal verenigd?) zou de verfransing van Brabant vlug een feit zijn, zo de Vlaamse beweging geen nieuwe krachten in de strijd gooit en niet in diepere Vlaamse volkslagen doordringt.

HOE WERKEN ZIJ?

Terwijl volgens alle vooruitzichten 2/3 van de bevolking van België Vlaams zal zijn in 1980, werken de fransstaligen met de hulp van de 3 t.h. franskiljons die Vlaanderen telt en die op het hoogste vlak genesteld zitten: in de regering, aan het hoofd van de provincies (d'Ydewalle te Brugge, de Neeff te Brussel, om te zwijgen over De Clercq).

Zo wordt de democratie in België «toegepast». Als er geen einde komt aan het feit

dat de franskiljons Vlaanderen vertegenwoordigen op de hoogste posten, dan is Vlaanderen — ook in «Europa» — verloren.

KONINKLIJK VOORBEELD

Wie aandachtig de T.V.-uitzending van de overbrenging van het stoffelijk overschot van Stuivenberg naar het Paleis gevolgd heeft, werd getroffen door het een-talig plaatje op de kist «Elisabeth de Belgique, 1876 - 1965».

De geest van het Hof kwam hier treffend tot uiting. De taal van de meerderheid van het land komt niet aan bod. De «onderdanen» zullen ook dit onthouden.

DE BREGRAFENIS

Het opschrift op de kist, de teksten op de rouwkransen: het was allemaal in la langue de chez nous, de taal van het Hof. De taal van de meerderheid der «onderdanen» kwam er niet aan te pas. Was het trouwens toeval, dat slechts drie fransstalige kranten de ochtend na het overlijden reeds met het nieuws konden uitpakken?

De B.R.T.- en R.T.B.-bonzen hebben even met de handen in het haar gezeten, toen zij via radio en T.V. vernamen, welke republikeinse uitspraken Huysmans ten beste gaf en in de mond legde van zijn «grote vriendin». De allerhoogste instanties gaven onmiddellijk het bevel: gedaan daarmee in de volgende uitzendingen.

Prins Karel (op de rouwkrans heet hij Charles) heeft er zich niet toe kunnen krijgen, de begrafenis bij te wonen. De kranten legden langademig uit, dat de prins ziek was. Best mogelijk, maar dan een zeer plotse ziekte; na de eerste hartaanval immers bezocht hij zijn moeder herhaaldelijk. Maar toen was Leopold nog in Brazilië...

EENS TE MEER AFGESTUDEERD

Prins Alexander was sinds een tweetal maanden student aan het «Institut des sciences» te Parijs. We prins is van oordeel dat hij eens te meer alles geleerd heeft wat een school hem kan bieden. Hij zal dus niet naar het instituut terugkeren.

Het jongmens wordt zo stilaan een all-round-wetenschapsman: studies in België, Amerika en Frankrijk en korte specialisaties in alle richtingen.

KONKURRENTEN

In de Brusselse perswereld heerst momenteel een oorlogsgezuchtige stemming: de fransstalige bladen «Pourquoi-Pas?» en «Spécial» gaan mekaar met onblusbare ijver te lijf.

«Pourquoi-Pas?» heeft lang als kroonreporter de gekende journalist Pierre Davister gehad. Er kwam echter een haar in de boter en Davister trok er uit, om niet al te lang nadien met zijn eigen weekblad uit te pakken: «Spécial», waarvan boze tongen beweerden dat «het geld van Tsjombe er achter zat».

In ieder geval sloeg «Spécial» in. Het blad wordt op offset gedrukt en heeft dus technisch reeds een hele streep voor op «P.P.». Redactioneel is het stukken beter.

Alhoewel zo'n vete tussen twee fransstalige Brusselse bladen ons eigenlijk bar weinig interesseert, vinden we het toch wel prettig dat «P.P.» zindelijk eens een konkurrent van formaat heeft gekregen. «Spécial» is in Vlaamse aangelegenheden voorzichtiger en bedaarder dan het gemene hetzeblad, dat de «P.P.» steeds is geweest. Dat de journalistieke kwaliteit beter aan bod komt dan de snert, is trouwens allermint een bedrevend verschijnsel.

«Pourquoi-Pas?» heeft zopas een tegenoffensief aangekondigd: het blad zal binnen afzienbare tijd ook op offset gedrukt worden.

persspiegel

En voor wie denkt dat we steeds te fel op dezelfde nagel kloppen, kwam deze week de bekentenis van de twee laatste decennia. «De Nieuwe Gids», na de oorlog «De Nieuwe Standaard», gaf een politiek overzicht dat op de volgende manier werd ingeleid: «Weinig nieuws, tenzij dan het eeuwige onderwerp van de Vlaams-Waalse verhoudingen dat elke dag meer in de aktualiteit komt». Dezelfde «Nieuwe Gids» die met heren als Lefèvre, Tony Herbert e.a. in 1945 vond dat de «Vlaamse kwestie» nu voor goed was opgelost. Haar democratische tegenhanger «Het Volk» schrijft zulk alarmproza en dan nog wel over «onze duurzame katholieke universiteit te Leuven», dat een normaal doordenkend Vlaming moet redeneren: «daar en elders kan alleen het nodige zelfbestuur de zaak oplossen».

DE GAZET

Om konformist te zijn, eerst enkele commentaren over het onderwerp van de week, «La Reine Elisabeth». Sta ons toe, royalistische lezer, dat we de niet-konformistische (o zo zeldzame) gewaagde heidjes er uit pikten.

«Het ware ijdel te loochenen, dat ook tussen Elizabeth en de natie een soort vervreemding is ontstaan. Sommige van haar houdingen hebben verwonderd en geërgd: het zonderlinge flirten met extreem-linkse kringen en machten, en — wat Vlaanderen betreft — een schijnbaar congenitaal onbegrip voor de noden en aspiraties van de meerderheid van de bevolking.»

De rest als overal lof, lof, lof.

DE STANDAARD

Manu Ruys toonde zich van de «deftige» perslui de minst konformistische.

Hij stelt enkele milde vraagtekens die het antwoord in zich sluiten.

«Zij bleef een blijkbaar niet kwaadaardige vreemdelinge voor de meerderheidsbevolking van de staat waar zij door huwelijk koningin van werd.»

«Hebben wij ze immers ooit gekend, deze ouder wordende vrouw, waarvan de tweede levenshelte zo tragisch overschaduwde werd door de dood van haar man, de abdicate van haar zoon en van haar dochter, de onenigheid onder haar kinderen? Wij zagen haar als de koningin met de starre ceremonie-glimlach, de officiële ruiker, het gereserveerde handgebaar. Zij dwong eerbied af wegens de luister waarmee zij haar functie vervulde, maar hoe was de mens Elizabeth? Wat is zij voor ons geweest? Met de groei van de Vlaamse gemeenschap, met onze verlangens, tegenslagen en verwachtingen, heeft zij niet meegeleefd. Zij hield ons op afstand.»

Even non-konformist bleek Ruys in zijn «van kamerleden en senatoren», terugblik op de parlementaire debatten van de laatste zittingen.

Wat de terugblik op onze groep betreft: die liep zelfs over jaren en de V.U. kwam er deze maal zeker niet bekaaid uit.

«Het is al een hele tijd geleden, dat Herman Wagemans als enige gekozen van de Vlaamse Concentratie in de Kamer zetelde, keurig en sympatiek, als een levend verwijt, als een aanklacht tegen de repressie. Wagemans verdedigde een waarde: het geschonden recht, de naastenliefde, de verzoening. Later kwam Frans Van der Elst hem aflossen en nog later kwam het groepje van de nationalisten, dat nooit coherent optrad en steeds de indruk wakte in het defensief te zijn. Dat is sedert 23 mei veranderd. De VU-interpellaties deze week in de Kamer bewezen het. De triomfantelijke welsprekendheid van Maurits Coppeters is aggressief, niet afgestemd op verdediging. De gewezen scoutsleider is een volkstribuun. Hij is geen koele pleiter, hij ontwijkt wat hem kan hinderen, hij beschuldigt, bewondert, misprijst, veroordeelt met hartstocht. Met de ironische Schiltz, meester van het dossier, is hij de grote aanwinst van een groep die, naast de ervaring van Frans van der Elst, over de toewijding van enkele minder briljante maar des te vlijtiger werkers kan beschikken.»

HET VRIJE WAASLAND

Dit onafhankelijke weekblad uit het Waasland is ook vol lof over de maiddenspeech van onze volksvertegenwoordiger Maurits Coppeters en hekelt terecht minister Wigny, die op een lompe manier antwoordde. Dezelfde Wigny «de haute culture française», die enkele jaren geleden nog zegde dat de Vlaamse afgestudeerden niet «verfijnd» genoeg waren voor de diplomatie (op een ogenblik dat de mannen van Kasavoeboe door De Schrijver en Wigny op de onafhankelijkheid werden losgelaten).

«De vedetten van de Kamervergadering van woensdag, aldus «Het Volk - De Nieuwe Gids» waren onbetwistbaar de afgescheurde Luikse socialist prof. Perin en de Wase Volksuniegekozen M. Coppeters die beiden twee interpellaties hielden.

Iedereen moet toegeven dat door de intrede van deze twee «neofieten» de Kamer heel wat aan welsprekendheid heeft bijgewonnen. Van meetaf aan hebben ze bewezen als parlementaire debatters niet alleen hun man te kunnen staan maar voor niemand te moeten onderdoen.

HET VOLK

De stroomversnelling in Vlaanderen rond de kwestie van de Leuvense Alma Mater wordt best aangetoond door de waarschuwing van «Het Volk» aan bepaalde instanties in het land en in de C.V.P. Vlaanderen wil niet de prijs van verdere verfransing van Brabant betalen voor de steeds groeiende wantoestanden te Leuven. Ook hier wordt het: «De Walen naar Wallonië».

«Wij moeten deze beschouwingen echter eindigen met een waarschuwing. Uit onverdrachte en volstrekt goed ingelichte bron vernemen wij dat de fransstalige universitaire kringen van Leuven reeds een actie hebben ingezet, zowel bij de Eerste-minister als bij de leiding van de C.V.P., om verzet uit te lokken tegen elke poging tot verdubbeling van de Universiteit of tot splitsing van haar begroting. De intriges beperken zich overigens niet tot het regeringsvlak. Ook de allerhoogste instanties van dit land worden belegerd om tussenbeide te komen, in de zin die men kan veronderstellen, d.i. tegen elke mogelijkheid om te Leuven een volwaardige Vlaamse katholieke universiteit tot stand te brengen.

Wij hopen dat aan al deze achterbakse manoeuvres en intriges snel een einde zal worden gemaakt, zodat in Vlaanderen niet een indruk wordt gewekt die onherstelbare verbittering in het leven zou kunnen roepen.»

LA CITE

Heeft geen goed oog in de statutenwijziging in de C.V.P. Wat baat het allemaal, als de geest van l'Unité Belge er niet meer is.

«Wat betekent in onderhavig geval deze nieuwe hervorming indien de C.V.P. geen nieuwe bestaansreden vindt. Indien Vlamingen, Walen en Brusselaars zich onderling niet meer verstaan om hun gemeenschappelijke taak voort te zetten, indien de verschillende strekkingen hun ideaal van algemeen welzijn verloochenen? Het beste huwelijkscontract heeft nooit het onenig gezin gered.»

Walter Luyten.

Fotografen hebben niet zo heel vaak de kans, een opname te maken van een vergadering van Kamer en Senaat. Verleden week, ter gelegenheid van de rouwzitting kwam het er dan toch nog eens van. Veel lezers zullen wel belangstelling hebben voor een kijkje in de senaat; daarom deze foto. De heren en dames aan de tafels middenin behoren tot het senaatspersoneel. Senaatsvoorzitter Struye is aan het woord van aan het bureau van de voorzitter. Voor dit bureau bevindt zich het spreekgestoelte.

Wij hebben ons in de Kamer van iedere tussenkomst onthouden in het debat naar aanleiding van de interpellatie Perin over de brief, door de heer Harmel geschreven om de kandidatuur van Victor Leemans voor het voorzitterschap van het Europees Parlement te Straatsburg te steunen.

Dit kan misschien enige verwondering verwekt hebben, maar het was de meest waardige houding ten overstaan van een wansmakelijke vertoning.

Wansmakelijk in hoofde van de interpellant en de Walen die aan zijn zijde stonden: een op-laaien van haatgevoelens tegen al wat Vlaams is, achter het scherm van civisme en patriotisme; een uitbuiten van de

door in deze omstandigheden Victor Leemans — de man die nog onlangs de Lex Degrelliana, de verlenging van de verjarings-termijn, goedkeurde — aan te vallen. Wij gunnen hem graag het voorzitterschap van het Europees Parlement en de voldoening van zijn ambities. Geen hoge functies of geen eerbewijzen zullen hem ooit kunnen verlossen van het innerlijk zelfverwijt, ontrouw geworden te zijn aan alles wat hem eens waardevol en dierbaar was.

Eens zal de geschiedenis van de oorlogsjaren geschreven worden. Men mag dan nog in België de archieven zorgvuldig gesloten houden en zich — in tegenstelling met alle andere beschaafde landen — voorzichtig

om eindelijk aan niet-veroordeelde kleine incivieken een gedeeltelijke vergoeding van hun oorlogsschade uit te betalen, werd tijdens de vorige legislatuur niet gestemd. Het komt niet meer voor op het regeringsprogramma van de heer Harmel.

Dat grieft ons en treft ons in ons sociaal gevoel, in ons rechtvaardigheidsgevoel.

Wij hebben in de Volksunie steeds de repressiepolitiek zoals deze in Vlaanderen gevoerd werd scherp afgekeurd en veroordeeld. Ik heb persoonlijk de moed gehad, toen ik nog alleen in het parlement zat als enige gekozen van de Volksunie, dit openlijk te zeggen en op te komen voor amnestie.

Tijdens iedere legislatuur heb

aangelegenheden moet de Vlaamse meerderheid zwichten voor de Walen. Moeten? Dit is niet het juiste woord, want zij moeten niet, het zou anders kunnen. Maar het zou het einde betekenen van de Belgische eenheidsstaat, gebouwd op het geduld van de Vlamingen, zoals ooit gezegd geweest is. Naar aanleiding van de interpellatie Perin zagen wij nogmaals, in alle partijen, Vlamingen en Walen anders reageren.

Het is wel een merkwaardige speling van het lot dat dezelfde man die onlangs de verlenging van de verjaringsstermijnen goedkeurde voor anderen, thans zelf het voorwerp is van aanvallen en zich moet verschuilen achter een gerechtelijke beslissing en verjaring!

Het is met bittere gevoelens dat onze gedachten in deze omstandigheden gaan naar de edele figuur van een Wies Moens, slachtoffer van de door Leemans en Custers goedgekeurde verlenging van de verjaring, aan wie de terugkeer naar Vlaanderen ontzegd blijft. Verteerd van helmwee, maar te fier om te kruipen, blijft hij banneling. Doch Wies Moens heeft de troost en de diepe voldoening, behouden te hebben door alle beproevingen, iets wat de voorzitter van het Europees Parlement niet meer bezit: zijn eer, zijn zelf-respekt.

Het is een schande dat Vlaanderen duldt dat een van zijn grootste dichters, een van zijn edelste figuren, twintig jaar na de oorlog uitgestoten en verbannen blijft. Wij eisen dat Wies Moens ongehinderd en als vrij man naar Vlaanderen zou mogen terugkeren.

Indien de interpellatie Perin over het geval Leemans de psychologische schok mocht geven om de amnestieactie terug op dreef te brengen zou er ten minste iets goeds uit voortvloeien.

Nog voor Kerstmis zullen de mandatarissen van de Volksunie het initiatief nemen om in het parlement een nieuws wetsvoorstel in te dienen om amnestie te verlenen. Wij hopen dat dit initiatief in gans Vlaanderen weerklink zal vinden en de steun zal krijgen van alle Vlaamse verenigingen en instellingen die gewonnen zijn voor de amnestiegedachte.

MR F. VAN DER ELST

HET GEVAL LEEMANS EN DE AMNESTIE

meest lage gevoelens van wraak en haat meer dan twintig jaar na de oorlog. Een geest die iedere verzoening uitsluit en die kenschetsend is voor de kloof die Vlaanderen scheidt van Wallonië.

Wansmakelijk ook in hoofde van de heer Harmel die nooit blijk gegeven heeft van enig gevoel of enig begrip voor de getroffenen van de repressie en die uit zijn regeringsprogramma zelfs het schamel wetsontwerp voor oorlogsschadevergoeding aan niet-veroordeelde incivieken geschrapt heeft. De houding van de heer Harmel (en van de C.V.P.) is onaanvaardbaar, in zo ver hij er zich toe beperkt één man door dik en dun te verdedigen omdat deze man naar de C.V.P. overliep, doch de tienduizende werkelijke slachtoffers van de repressie koud in de steek laat.

Wansmakelijk in hoofde van de heer Lefèvre, fractievoorzitter van de C.V.P., die meende het Vlaams idealisme te moeten huldigen in de persoon van Victor Leemans, maar die destijds als krijsauditeur heel wat minder begrip had voor Vlaams idealisme.

Het was een pijnlijke vertoning van huichelarij en een nieuw bewijs hoe ongezond de toestanden in deze staat zijn.

Wij zullen ons niet verlagen

onthouden van iedere poging om te komen tot een ernstige en objectieve geschiedvorsching, elders staan de archieven open en vroeg of laat zal de waarheid toch aan het licht komen. Ook voor wat de rol betreft die Leemans in de collaboratiepolitiek gespeeld heeft. Wij hebben zelfs redenen om te geloven dat anderen, die zwaar veroordeeld werden, er groter zullen uitkomen dan hij. Het oordeel van de geschiedschrijver zal niet het oordeel zijn van de krijgsge-rechten.

Doch wij denken thans, zoals zovelen ongetwijfeld, aan de tienduizende Vlaamse idealisten die naar Leemans opgekeken hebben tijdens de oorlogsjaren, maar die onverbiddelijk door de repressie getroffen werden.

Wij denken — om slechts één voorbeeld aan te halen — aan de duizende onderwijzers, gemeentebedienden, staatsambtenaars, bedienden van parastatale instellingen die na de oorlog afgezet en gebroodroofd werden omdat zij de begrafenis bijgewoond hadden van Staf Declercq. Op deze begrafenis stond secretaris-generaal Leemans nochtans op de eerste rij. Hoeveel van deze mensen lijden nu nog onder de gevolgen van de repressie? Het moge volstaan te verwijzen naar de oorlogsschade: het verminkte wetsontwerp

ik een wetsvoorstel voor amnestie ingediend en wij zullen dit thans opnieuw doen. Reeds heb ik tijdens de bespreking van de regeringsverklaring een pleidooi gehouden voor amnestie.

Meerdere wetsvoorstellen werden door ons voorgesteld om de gevolgen van de repressie ongedaan te maken, zonder steun te vinden in de andere partijen, ook in de C.V.P. niet. Er is nochtans een tijd geweest dat ook in de Vlaamse C.V.P. stemmen opgingen voor amnestie, stemmen die thans blijkbaar verstomd zijn. Is men misschien van mening dat het electoraal niet meer rendeert? De Volksunie staat nog steeds op het standpunt dat amnestie moet verleend worden en blijft bereid, iedere aktie voor amnestie te steunen. Wij hebben echter nooit gepoogd er een partijpolitieke aangelegenheid van te maken, omdat naar ons oordeel de amnestie-eis een algemene Vlaamse eis zou moeten zijn. Dit zou ook zo zijn indien wij niet leefden in een eenheidsstaat, waarin de Vlamingen niet eens hun mening durven tot uiting brengen.

Laat de Vlaamse politieke mandatarissen alleen vergaderen en beslissen. Er is geen twijfel mogelijk dat een grote meerderheid zou gevonden worden voor amnestie. Maar ook in deze

GELD VOOR VRIJE UNIVERSITEITEN?

Volkstevredenwoordig Coppieters stelde volgende parlementaire vraag aan de ministers van Financiën en Nationale Opvoeding betreffende de bijzondere kredietfaciliteiten aan de Vrije Universiteiten.

1. - Art. 67 van de wet van 9 april 1965, houdende diverse maatregelen voor de Universitaire Expansie, heeft het uitstaand bedrag op 4 miljard fr gebracht. Daarenboven mag dat uitstaand bedrag verhoogd worden met 2 x 500 miljoen bij een in minister-raad overlegd K.B.

Het gaat hier om leningsmogelijkheden toegekend aan de Vrije Universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen.

A. Welke inrichtingen hebben tot hiertoe bij de A.S.L.K. een lening aangegaan op grond van deze bepalingen die vroeger voorzien waren in de wet van 2.8.1960?

B. Hebben deze instellingen aan de A.S.L.K. een programma overgemaakt met opsomming van de gebouwen die op het ogenblik opgetrokken zijn of opgetrokken worden en gefinancierd worden door leningen bij de A.S.L.K.?

C. Hebben hogergenoemde instellingen bij de A.S.L.K. of bij andere kredietorganismen, voorzien door art. 65 van hogergenoemde wet, bouwprogramma's ingediend, die nog andere gebouwen omvatten dan deze vermeld onder B.

Welke zijn deze gebouwen? Welke sommen werden hiervoor gevraagd?

D. Hebben hogergenoemde instellingen op grond van art. 65 genoten van een verhoging van het oorspronkelijk uitstaand bedrag van vier miljard m.a.w. werd reeds bij een in ministerraad overlegd K.B. het uitstaand bedrag verhoogd met een of twee schijven van 500 miljoen?

Welke was de bestemming van deze verhoging?

E. Werd door een van hoger genoemde instellingen of door meerdere om leningen gevraagd ten einde onroerende goederen te kopen? Zijn deze reeds gekocht of moeten deze nog gekocht worden?

Gelieve per instelling deze onroerende verrichtingen te vermelden.

1. - Art. 71 van dezelfde wet van 9 april 1965 voorziet dat de Universiteiten en de met de Universiteiten gelijkgestelde inrichtingen hun begrotingen en rekeningen zullen opmaken overeenkomstig het model en de normen voorgesteld door de Koning, uiterlijk 31 december 1965 na advies van een commissie waarvan de samenstelling door hen bepaald wordt.

De Memorie van toelichting (Senaat 117, zittijd 64/65, 17 februari 1965, blz. 25) zegt met betrekking tot dit art. dat beoogd boekhoudkundig plan de regering de nodige beoordelingselementen moet verschaffen om de tweede fase van de Universitaire Expansie te kunnen aanvatten.

Onder de beoordelingselementen

worden vermeld: vergelijking ten koste van de faculteiten, instituten en licentiaten, weerslag ingevolge van het bestaan van twee taalstelsels in eenzelfde inrichting, verhouding tussen de aangroei van het studentenaantal en verhoging van de uitgaven.

A. Is hoger bedoelde commissie reeds samengesteld en kan de naam opgegeven worden van de vertegenwoordigers der verschillende instellingen?

B. Zal de regering bij het opstellen van het hogervernoemd boekhoudkundig plan van het standpunt vertrekken dat, waar twee taalstelsels bestaan in éénzelfde inrichting, de begroting en de rekeningen duidelijk moeten laten blijken wat uitgegeven wordt voor elk van beide taalstelsels en voor de gemeenschappelijke diensten?

C. Zullen de begrotingen en rekeningen van de Universiteiten en daarmee gelijkgestelde instellingen aan Kamer en Senaat en aan Parlementsleden worden medegedeeld? Op welke wijze zal dit geschieden?

NIEUWS VAN DE VOLKSUNIE-PARLEMENTSFRAKTIES

V.U.WETSVOORSTEL

OVER DE VERPLICHTE ZIEKTE-VERZEKERING DER ZELFSTANDIGEN

Op 26 oktober 1965 werd door de V.U.-senaatsfractie een voorstel van wet ingediend houdende wijziging van de verplichte ziekteverzekering voor zelfstandigen. We geven hieronder de tekst van de toelichting :

In artikel 14, par. 2 van het koninklijk besluit van 30 juli 1964, getroffen in uitvoering van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van de verplichte ziekteverzekering voor zelfstandigen, worden de volgende verminderde bijdragen vastgesteld ten laste van de personen die het zelfstandig beroep slechts als bijberoep uitoefenen :

Jaarlijks inkomen als zelfstandige :

a) tot 12.500 fr. - kwartaalbijdrage : geen;

b) van 12.501 fr. tot 30.000 fr. - kwartaalbijdrage : 105 frank;

c) meer dan 30.000 fr. - kwartaalbijdrage : zoals voor een hoofdberoep.

Het is onbetwistbaar, dat de verschillende sociale verplichtingen, opgelegd aan de zelfstandigen inzake kindertoeslagen, pensioenen en ziekteverzekering een zware last uitmaken voor de betrokkenen, die het zelfstandig bedrijf als een nevenberoep uitoefenen.

Om die redenen menen de indieners, dat de voornoemde inkomstenbedragen moeten aangepast worden als volgt en dat ze eveneens moeten toegepast worden in het voordeel van de echtgenoten, die persoonlijk onderworpen zijn doch reeds, wegens de prestaties van hun mede-echtgenoot, gerechtigd zijn in een regime van verplichte ziekteverzekering :

Jaarlijks beroepsinkomen :

a) tot maximum 30.000 fr. - kwartaalbijdrage : geen;

b) van 30.001 fr. tot 60.000 fr. - kwartaalbijdrage : 105 frank;

c) boven de 60.000 fr. - kwartaalbijdrage : zoals voor een hoofdberoep.

Het eigenlijke wetsvoorstel luidt als volgt :

Artikel 14, par. 2, van het koninklijk besluit van 30 juli 1964, genomen in uitvoering der wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van de verplichte ziekteverzekering voor zelfstandigen, wordt gewijzigd en aangevuld als volgt :

a) in het eerste lid worden de bedragen van 12.500 frank en 30.000 frank onderscheidenlijk vervangen door 30.000 frank en 60.000 frank;

b) in het tweede lid wordt het bedrag van 12.500 frank vervangen door 30.000 frank;

c) een derde lid wordt toegevoegd luidend als volgt :

« De bepalingen van het eerste en het tweede lid zijn eveneens toepasselijk op de onderworpenen die uit hoofde van de werkprestaties van hun echtgenoot reeds rechthebbende zijn in een regime van verplichte ziekteverzekering ».

V.U.WETSVOORSTEL

OVER HET PENSOEN DER ZELFSTANDIGEN

Op 26 oktober 1965 werd door de V.U.-senaatsfractie een voorstel van wet ingediend houdende wijziging van de wet van 31 augustus 1963 betreffende het rust- en overlevingspensioen van de zelfstandigen. In de toelichting wordt de bedoeling van dit wetsvoorstel duidelijk uiteengezet :

Bij artikel 8, par. 1 der wet van 31 augustus 1963 betreffende het pensioenregime der zelfstandigen worden de volgende bijdragen gevestigd ten laste van de onderworpenen, die het zelfstandig beroep slechts als bijberoep uitoefenen :

a) tot maximum 12.500 frank - beroepsinkomen : geen bijdrage;

b) van 12.501 frank tot 29.999 frank beroepsinkomen : een kwartaalbijdrage met een basisbedrag van 125 frank (onderworpen aan de index);

c) vanaf 30.000 frank beroepsinkomen : bijdrage zoals voor hoofdberoep.

De indieners menen dat deze inkomstgrenzen te laag gesteld zijn, zodat deze bijdragen voor personen met een bijberoep als zelfstandige een te zware heffing uitmaken en eerder als een bestraffing voorkomen voor hen die hun gezinsinkomen willen opvoeren door bijkomende prestaties.

Zij stellen daarom voor, deze bedragen te wijzigen als volgt :

a) tot maximum 30.000 frank beroepsinkomen : geen bijdrage;

b) vanaf 30.001 frank tot 59.999 frank beroepsinkomen : een kwartaalbijdrage van 125 frank (basisbedrag);

c) vanaf 60.000 frank beroepsinkomen : bijdrage zoals voor een hoofdberoep.

Bovendien stellen zij voor, deze bepalingen eveneens toe te passen voor de echtgenoten — onderworpen aan het pensioenregime der zelfstandigen — van personen die reeds een verplicht pensioenregime onderworpen zijn.

Het eigenlijke wetsvoorstel luidt als volgt :

« Artikel 8, par.1 der wet van 31 augustus 1963 betreffende het rust- en overlevingspensioen van de zelfstandigen, wordt als volgt gewijzigd en aangevuld :

a) in het eerste lid wordt het bedrag van 30.000 frank vervangen door 60.000 frank;

b) in het tweede lid wordt het bedrag 12.500 frank vervangen door 30.000 frank;

c) een vijfde lid wordt toegevoegd luidende als volgt :

« De bepalingen van het eerste en het tweede lid zijn eveneens toepasselijk op de onderworpenen, die uit hoofde van de werkprestaties van hun echtgenoot reeds onderworpen is aan een verplicht pensioenstelsel ».

VIERING VAN

DR. GOEMANS TE BERCHEM

Op 10 november 1965 werd volksvertegenwoordiger dr. H. Goemans 50 jaar.

Bij deze gelegenheid organiseerde de Volksunie-Berchem op 27 november een propagandadag met een muziekoptocht en bal onder het motto « Hulde aan dr. H. Goemans bij zijn vijftigste verjaardag. Wij danken hem voor zijn werk als voorzitter van de afdeling Berchem, voorzitter van het arrondissement Antwerpen, hoofdbestuurslid, gemeenteraadslid en parlementair ».

Om 15 uur vertrok aan het provinciaal sekretariaat een muziekoptocht met vlaggen, waaraan deelnamen de Volksunie-Harmonie en de V.U.M.-muziekkapel. Gevolgd door het bestuur van de afdeling Berchem en talrijke sympatizanten begaven zij zich naar de woning van dr. Goemans voor een serenade. De gevierde was ten eerste onder de indruk toen hem door drie kinderen bloemen werden aangeboden.

Na de serenade sloot dr. Goemans zich aan voor de optocht door het centrum van Berchem. Het optreden van de V.U.M.-muziekkapel en de V.U.-harmonie trok ten eerste de aandacht van de bevolking en alhoewel het slechte weer enigszins als spelbreker optrad, was de optocht een schitterende propaganda voor de Volksunie, o.m. dank zij de V.U.-muzikanten en de jongens van de V.U.M. die regen en wind trotseerden.

Tussen 19 en 20 uur werd door het arrondissementeel bestuur van Antwerpen een receptie aangeboden. Talrijke vrienden en kennissen hadden er aan gehouden, dr. Goemans persoonlijk te komen gelukwensen en het receptiezaaltje was bij momenten te klein. Namens het arrondissement bracht de heer Fricke, voorzitter, hulde aan dr. Goemans en overhandigde een geschenk als blijvende herinnering.

Na de receptie werden de deuren geopend voor het groot bal in de feestzaal Rubens. Algemeen voorzitter volksvertegenwoordiger Frans Van der Elst hield een gelegenheids toespraak en volksvertegenwoordiger Matheysens betrok mevrouw Goemans in de hulde door haar een prachtige bloemenruiker aan te bieden. Na het overhandigen van een geschenk namens de afdeling door voorzitter J. Feris en namens de V.U.M. door Wim Maes, dankte de gevierde voor de hulde en wenste de aanwezigen een gezellige avond.

De wens van dr. Goemans is werkelijkheid geworden. Het bal kende een reusachtige belangstelling, de feestzaal Rubens kon slechts met moeite de danslustigen en feestvierders herbergen. Tot spijt van de nog 3 uur ook aan deze feestviering een einde komen.

Vermelden wij nog dat talrijke vrienden en kennissen met telegrammen, bloemen en geschenken dr. Goemans gelukwensen voor zijn werk.

De Volksunie-Berchem dankt al de vrienden en kennissen die hebben bijgedragen om dit feest zo schitterend te doen lukken.

kroniek der gemeentemandarissen

Welke rechten bezitten de leden der Commissie van Openbare Onderstand ieder afzonderlijk, inzonderheid in verband met het toezicht op instellingen en personeelsleden?

Op een recente parlementaire vraag omtrent de rechten die de commissieleden individueel bezitten inzake toezicht op het personeel, het geven van orders aan personeelsleden, het bezoeken van eigendommen der K.O.O. met inbegrip van de kamers of woonegelegenheden van inwonenden of religieuzen, heeft de bevoegde minister als volgt geantwoord :

Wegens het uiteraard collegiaal karakter van het beheer van de openbare onderstand, beschikt alleen de commissie van openbare onderstand over machten, op voorwaarde dat zij regelmatig in vergadering is bijeengeroepen.

Een bestendig bureau kan belast worden met de afhandeling der zaken van het dagelijks bestuur doch slechts in commissies samengesteld uit ten minste 8 leden.

Dit is een mogelijkheid waarvan bedoelde commissies kunnen gebruik maken doch waarover zij alsdan uitdrukkelijk dienen te beslissen. Het bestendig bureau moet evenwel ook zelf zijn beslissingen in collegiaal verband nemen.

In de verzorgingsinrichtingen, onderworpen aan de wet van 23-12-1963 op de ziekenhuizen, wordt het afzonderlijk beheer door voornoemde wet opgelegd. Wat meer in het bijzonder de inrichtingen betreft, beheerd door de K.O.O.'s, dient een bijzonder comité samengesteld voor het dagelijks bestuur en moet te dien opzichte iedere inmenging vanwege een lid van de K.O.O., dat niet is aangeduid voor dit comité, in principe uitgesloten zijn.

Zowel in de schoot van de commissie als in de schoot van haar bestuur, hebben alleen de voorzitter, de sekretaris en de ontvanger bevoegdheden die hun eigen zijn.

De leden beschikken individueel over geen gezag en zij kunnen slechts geldig beraadslagen en beslissingen nemen indien de meerderheid v.d. van dienst zijnde leden aanwezig is. De commissie mag evenwel bepaalde taken van toezicht en uitvoering onder haar leden verdelen. Maar een lid mag alleen geen beslissingen nemen aangaande steunverlening aan een behoeftige of nopens zijn opnemng in een inrichting. De commissie zou evenmin één van haar leden het recht van benoeming kunnen toekennen van geneesheren of van verpleegsters, verbonden aan een inrichting waarvan de heersing tot zijn bevoegdheid behoort.

Een lid, zelfs aangeesteld door de K.O.O. om toezicht uit te oefenen over een inrichting, heeft dus niet de minste macht tegenover het personeel; hij dient wanneer hij om 't even welke nalatigheid vaststelt, bij de commissie of bij het beheerscomité, hierover verslag uit te brengen.

De leden die van de K.O.O. geen enkele opdracht hebben ontvangen inzake toezicht, mogen vanzelfsprekend niet opzettelijk buiten de zaken gelaten worden. Indien dit het geval moest zijn, zouden zij hun mandaat niet kunnen uitoefenen. Maar zij hebben geen persoonlijke macht of gezag. Zij hebben het recht inlichtingen in te winnen, doch met omzichtigheid, hen opgelegd door de eerbied voor hun collegiale bevoegdheden, alsook voor de persoonlijke bevoegdheden van de voorzitter, de sekretaris en de ontvanger.

de **Wij** de wereld

viaams nationaal

De jongste staatsgreep in Kongo was tegelijkertijd de snelste, meest effectieve en minst bloedige van al de operaties die tot nu toe sinds de vijf jaar lang durende onafhankelijkheid hebben plaats gehad. Het bleek voor één keer mogelijk een staatsgreep zonder bloedvergieten door te voeren en, wat nog merkwaardiger was: de wereldopinie bleek in het geheel niet verrast noch geschokt. In een week waarin de Rhodesische crisis nog alle aandacht gaande hield, veroorzaakte de staatsgreep te Leopoldstad in de hoofdsteden van het Westen eigenlijk niet eens een politieke spiervertrekking. Na vijf jaar onafhankelijkheid is gebleken, dat Kongo niet langer meer de « ex-kolonie » van België is. Het is mogelijk geworden, de gebeurtenissen in Kongo van buitenaf te bekijken: het is alsof wij niet langer meer verantwoordelijk zijn voor Kongo, wat niet wil zeggen dat wij er niet meer bij betrokken zijn. Dat is een gelukkige evolutie. Kongo is een onafhankelijk land; het heeft nog steeds zeer grote bindingen met België, maar het is op politiek gebied zelfstandig geworden. Er gebeuren dingen in Kongo die met België niets meer te maken hebben. De staatsgreep was deze keer een Kongolese affaire zonder meer, en gelukkig maar. Niets was eigenlijk onrustwekkend aan deze zachte staatsgreep. De sterke man, generaal Mboetoe, was niet iemand die uit de nevelen van de politiek naar voren kwam, zoals dat zo dikwijls gebeurt.

KONGO'S "DERDE MAN" WAAGT STAATSGREEP

Mboetoe was een sterke man sedert het begin van de Kongolese onafhankelijkheid. Hij was en blijft nu nog de militaire opperbevelhebber van het Kongolese leger. In die hoedanigheid had hij verschillende « nationale » regeringen ondersteund. Hij was de rechterhand van de tandem Kasavoeboe - Loemoemba, de tandem Kasavoeboe - Ileo, de tandem Kasavoeboe - Adoela, de tandem Kasavoeboe - Tsjombe en op een bepaald ogenblik was hij zelfs de schepper van een regering van jonge « kommissarissen », die hij aan de macht bracht toen hij niet meer kon toezien hoe de Kongolese politici zichzelf aan stukken scheurden in een anarchie waarvan ze slechts zélf de schuldigen waren. Generaal Mboetoe was een konstante in de politiek van Kongo, die alleen maar zijn gelijke vond in diegene die hij nu heeft uitgeschakeld, president Kasavoeboe. Twee grijs eminenties: de laatste méér grijs dan eminentie in werkelijkheid; de eerste meer eminentie dan grijs in werkelijkheid.

Eigenaardig genoeg heeft de beslissing van generaal Mboetoe om, in plaats van te bemiddelen tussen de elkaar in het haar zittende politici, eenvoudigweg zelf de hoogste politieke functie in handen te nemen, geen misnoegen verwekt in de hoofdsteden waar de internationale politiek wordt bedreven en besproken. Toen Tsjombe weer op het toneel van de Kongolese nationale politiek verscheen, waren zeer vele commentatoren het er over eens dat hij de enige politieke van grote allure was die genoeg gezag en ervaring had om de touwtjes in handen te houden. Er waren er die zegden dat Kongo een sterke persoonlijkheid, zoals Kwame N'kroemah of Sekoe Toeree nodig had. Daarmee meenden zij echter dat Kongo, om uit de chaos te geraken, afstand zou moeten doen van dié vorm van democratie die hij tot nu toe heeft gekend en die hem alleen in de huidige omstandigheden tot anarchie kon brengen.

Er is zeker iets voor te zeggen dat een ontwikkelingsland als Kongo, om het verlies van de koloniale structuren te boven te komen, slechts door een vorm van geleide democratie zou kunnen gered worden.

Tsjombe heeft aan dergelijke verwachtingen nooit beantwoord. Wanneer hij er niet in geslaagd is zich door vele andere onafhankelijke Afri-

kanse landen te doen aanvaarden, dan was het precies omdat Tsjombe ideologisch nergens stond.

Ook een Kasavoeboe stond ideologisch nergens. Hij is nu onder andere gewraakt geworden omdat hij naar Akkra ging, de hoofdstad van Ghana en meteen geestelijk centrum van het Afrikaans nationalisme, en er een hand uitstak naar de Afrikaanse nationalisten door te verklaren dat hij de huurlingen zou buiten zetten. Hij had zich tot dan toe door deze Afrikaanse nationalisten weten te doen aanvaarden omdat hij zich als een sfinks niet uitliet over gevaarlijke problemen. Hij zweeg altijd en daarom dachten velen dat hij aan de goede kant stond.

Hoe het komt dat Kasavoeboe zich nu plotseling sinds enkele maanden openlijk in de politieke arena begon te begeven, is niet te verklaren. Maar hij deed het en het kostte hem zijn presidentschap. Men kan zeggen dat hij het deed om Tsjombe uit te schakelen, vooraleer deze zich met hem zou meten om het toekomstige presidentschap. Men zegt dat deze rivali-

teit zelfs tot bloedvergieten zou geleid hebben en dat daarom Mboetoe is tussen gekomen.

Kongo blijft nog steeds een onuitputtelijke bron van verrassingen.

Kwam Mboetoe nu alleen maar tussen om dit bloedvergieten te vermijden, om een chaos te voorkomen, zoals hij deed in 1960 door alle politici te « neutraliseren » en een studenten-regering samen te stellen? Deze keer heeft hij zich echter president voor vijf jaar gemaakt. Daarmee heeft hij zichzelf in de politieke arena begeven, hetgeen hij tot nu toe angstvallig heeft vermeden. Hij heeft tot voor kort alle meesters gediend op een bewonderenswaardige wijze. Hij heeft een nationaal leger goedschiks - kwaadschiks weten te organiseren. Hij heeft dat leger buiten de politiek weten te houden, zo goed als dat mogelijk was.

Maar zal hem dat nu nog mogelijk zijn? Zijn leger is niet altijd betrouwbaar gebleken, maar Mboetoe had het vast in de hand. De parlementairen juichen hem nu toe, omdat zij van Kasavoeboe's methoden niet hielden. Maar zal iemand als Tsjombe het luchtig verdragen dat hij in de nieuwe regering van kolonel Moelamba geen minister van bui-

tenlandse zaken werd gemaakt? Het zijn even zovele onzekerneden.

Het moet gezegd worden dat zowel Tsjombe als Mboetoe altijd zoveel mogelijk geprobeerd hebben, aan Kongo een democratische allure te geven. Eén van de meest merkwaardige verschillen met andere Afrikaanse landen, in het bijzonder met deze waar de Engelsen baas waren, is echter juist het feit dat Kongo zo weinig redelijke, wijze en betrouwbare politiciers telde en nog teld.

Het is opmerkenwaardig dat precies generaal Mboetoe, die altijd zoveel respect toonde voor de instellingen van zijn jong land en in het bijzonder voor de functie van het presidentschap, nu zelf op onwettelijke wijze zich van deze functie heeft meester gemaakt.

Men is over deze onwettelijke daad heengestapt: alle landen hebben de nieuwe regering zonder moeilijkheden erkend, omdat zowel Mboetoe als kolonel Moelamba krediet hadden.

Misschien was het noodzakelijk dat Kongo door een sterke hand, met respect voor de democratische instellingen werd geregeerd. Men kan alleen blij zijn dat iemand als Mboetoe deze noodzakelijke stap heeft gezet.

E.H.M.

deze week in de wereld

- 25.000 Amerikanen betoogden te Washington tegen de oorlog in Vietnam. De 'nrichters zagen zich achteraf gedwongen, afstand te nemen van betogers die met Vietkong-vlaggen hadden gezwaaid.
- De nieuwe Kongolese regering werd samengesteld. Mboetoe hield de portefeuille van landsverdediging voor zichzelf. Gewezen president Kasavoeboe bevindt zich in beperkte vrijheid binnen een militair kamp.
- De Gaulle is afgedaald in de verkiezingsarena: ondanks zijn vroegere beslissing verscheen hij verleden dinsdag op het T.V.-scherm.
- De betrekkingen tussen Londen en Zambia zijn zeer gespannen. Struikelsteen is de Rhodesische onafhankelijkheidsverklaring.
- De Amerikaanse minister van Landsverdediging, Mc Namara, bezoekt Vietnam op het ogenblik dat hevige gevechten op grote schaal in de vroegere Michelin-plantage begonnen. De generaals te Saigon eisen een verhoging van de Amerikaanse oorlogsinspanning.
- Te Brussel kwamen de Vijf bijeen; ze richtten een uitnodiging tot Frankrijk om de besprekingen over de Gemeenschappelijke Markt te hervatten.

« DER STELLVERTRETER »

De huidige Paus, Paulus VI, was destijds de engste medewerker van Pius XII. Door aan te kondigen dat onverwijd een aanvang gemaakt wordt met de processen tot zaligverklaring van Pius XII en Johannes XXIII, wenst de huidige Paus niet alleen een einde te stellen aan de konteroverse tussen al te heet gebakerde supporters van een der beide voorgangers, doch wil hij ook nadrukkelijk beklemtonen dat de Kerk het hoegenaamd niet eens is met de beschuldigingen die tegen Pius XII verdoel uitgebracht en die — vooral sinds « Der Stellvertreter » — ook in katholieke kringen werden herhaald.

De door sommigen zo zeer verguisde « Plaatsvervanger » op het altaar der heiligen : voor velen een enigszins pijnlijke en onvoorziene situatie.

LIEFHEBBER

Van Soekarno is een autobiografie op de markt gekomen, die geschreven werd met hulp van de echtgenote van een Amerikaanse komiek, Joey Adams. De Indonesische president vertelt in het boek vrijuit over zijn ontelbare liefdes-affaires en bekent o.m. dat zijn eerste verliefdheden Nederlandse meisjes in de toenmalige Oost golden. Zijn voorkeur voor Nederlandse meisjes werd versterkt, zo zegt hij zelf, door het besef dat hun verovering het enige middel was om zijn wil aan een blanke op te leggen. In de autobiografie heet het verder: « De eenvoudigste wijze om mij, Soekarno, te beschrijven, is de volgende : hij is een

groot liefhebber. Hij heeft zijn volk en zijn land lief, hij heeft de vrouwen lief, hij heeft de kunst lief en vooral heeft hij zichzelf lief. Geef me een banaan en een beetje simpatie uit een liefhebbend hart en ik zal u voor altijd kussen ».

Een goed deel van het uitgebreid geschrift is besteed aan de uitvoerige opsomming van alle binnen- en buitenlandse amoureuze veroveringen van de grote liefhebber.

Deze zeer merkwaardige autobiografie — geen enkel Europees staatsman zou de publikatie van iets dergelijks politiek overleven — is niet alleen zeer openhartig, doch ook met veel humor en zin voor verhoudingen geschreven. Soekarno komt er uit als een echte zoon van het speelse, zinnelijke en niet al te vlijtige volk op « de gordel van smaragd ».

« HIJ HEFT ALLES GEZEGD ... »

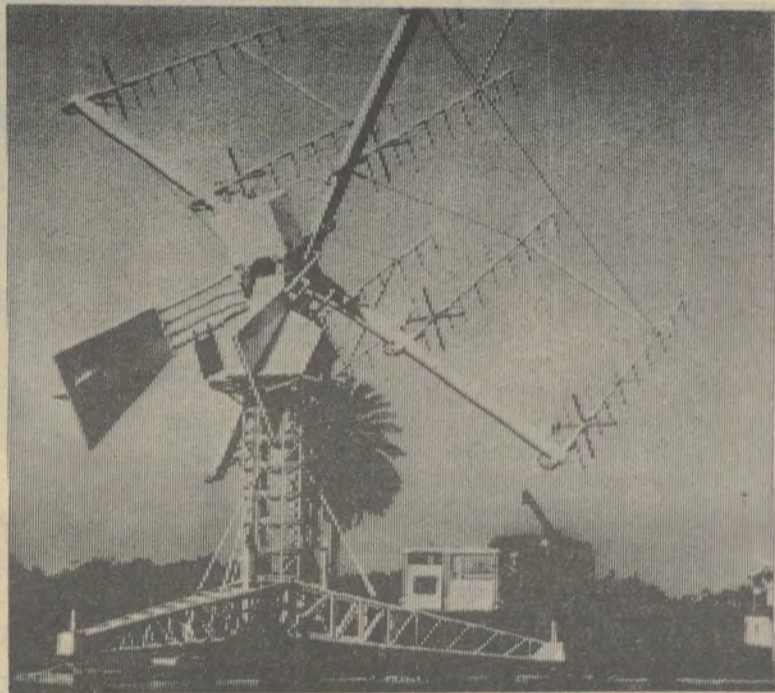
Tixier-Vignancourt, de bekende pleiter, is de enige kandidaat voor het Frans presidentschap die een verkiezingskampanje in grootse stijl heeft gevoerd. Maandenlang was hij onderweg om, aangekondigd als « monsieur T.V. », spreekbeurten te houden in alle Franse centra. Een ontelbaar aantal bon-mots uit zijn spreekbeurten zijn haast spreekwoordelijk geworden. Zo bijvoorbeeld : « de Gaulle a tout dit et le contraire » — « de Gaulle heeft alles gezegd en het tegenovergestelde ».

VISSERS

Op 29 november 1964 wierp de Amerikaanse atoomonder-

zeeër Proteus het anker uit voor de haven van Goeam. Dezelfde dag verscheen voor de rede van Goeam, even buiten de verboden driemijlszone, een Russische trawler waarvan de opbouw liet veronderstellen dat hij uitgerust is met een uitgebreide elektronische apparatuur. Na zes weken voor de trawler af, niet echter vooraleer hij afgelost was door een andere Russische vissersboot, sindsdien geschiedt de zeswekelijkse aflossing met de regelmatigheid van een klok.

De trawlers controleren de Amerikaanse vlootoperaties in het Verre Oosten, beluisteren de radiokontakten van de Amerikanen en vooral : zij geven inlichtingen door over de B-52-bommenwerpers die van Goeam uit Vietnam bombardieren. Hun aanwezigheid is een der verklaringen voor het gering succes der B-52-bombardementen.

Sinds enkele dagen is ook Frankrijk een ruimtemogendheid. Het bip-bip van de Franse kunstmaan mengt zich netjes volgens plan in het koor, dat aan de vooravond der presidentsverkiezingen de lof zingt van de Gaulle's politieke de grandeur. In de Libanon werd een station opgericht (foto hierboven) om het bip-bip op te vangen en door te geven.

HENRI BARREAU

Het gebeurt uiterst zelden dat nieuws over zuiver kerkelijke aangelegenheden met een grote kop op de eerste pagina van de kranten komt. Enkele weken geleden was dat het geval : « France-Soir » blokletterde op de eerste bladzijde dat « de priester-arbeiders weer toegelaten » zijn. Om te begrijpen hoe een dergelijke mededeling frontpagina-nieuws kon worden, moet men de geschiedenis kennen van de Franse priester-arbeiders : een dramatische geschiedenis die rond de jaren 1951-1954 de kerk in Frankrijk op haar grondvesten deed beven en die tot op onze dagen het voorwerp is geweest van passionele tegenstellingen.

De idee om priesters, los van iedere bediening, onder de arbeiders te sturen om er het evangelie te prediken, ontstond uit een statistische vaststelling : in Parijs gaan slechts ongeveer 12 % der katoliek gedoopten naar de mis; in de wijken der welgestelden klimt dit tot 60 procent, doch in de proletariërsbuurten daalt het tot nauwelijks 2 à 3 procent. Uit die vaststelling groeide de « Mission de Paris ». De priester-arbeiders hadden gedurende de jongste wereldoorlog reeds voorgangers gehad : priesters gingen als arbeiders naar Duitsland om er het apostolaat onder de Franse tewerkgestelden te beoefenen; krijgsgevangen geestelijken ruilden met hetzelfde doel het KG-uniform voor een werkplunje.

De gedachte om als arbeiders onder de arbeiders het evangelie te gaan prediken, ontsproot onbetwistbaar aan een nobele missioneringsdrang en aanvankelijk bestond daarover geen discussie. Hoogstens werd van conservatieve zijde opgemerkt, dat het eigenlijk toch niet met de priestertijde waardigheid strookte om handenarbeid te verrichten, waarop het al te ijerige wederwoord kwam dat alleen zij die hun brood verdienden met handenarbeid, de lijn van de apostelen verder trokken. Dergelijke discussies speelden zich binnenskamers af en raakten nauwelijks de openbare mening, ook niet de katholieke.

Inmiddels was de « Mission » votop aan het werk gegaan. Kardinaal Suhard stuurde zijn priester-arbeiders naar de fabrieken en werkplaatsen, waar er einde 1947 al een 25-tal aan het werk waren. De kardinaal oordeelde dit aantal onvoldoende en deed een beroep op vrijwilligers uit de verschillende kloostergemeenschappen.

Enkele jaren was het stil om de priester-arbeiders. Kardinaal Suhard was gestorven en de hogere geestelijkheid verloor de « Mission » uit het oog. In de arbeidersmissie verliepen de dingen inmiddels niet al te best. De priester-arbeiders, wier opleiding hen niet voorbereid had op hun taak, werden geconfronteerd met een aantal problemen die op korte tijd de « Mission » verscheurde in twee vijandelijke kampen.

Een minderheid hield het er bij, dat iedere klassenstrijd-gedachte onkristelijk was, dat de priester-arbeider wel geroepen was om het lot van de proletariërs te delen maar dat het niet tot zijn apostolaat behoorde om de leiding te nemen in syndicale en politieke akties voor de materiële lotsverbetering van de arbeidersklasse. De grote meerderheid was het daarmee niet eens; haar woordvoerder was de abbe Henri Barreau, die zonder omwegen een samengaan met de kommunisten bepleitte.

Hij postuleerde, dat een nieuwe maatschappij alleen kon geboren worden uit de overwinning van het proletariaat en aan deze overwinning alleen kon verwezenlijkt worden door de kommunisten. Indien de kristenen in deze nieuwe maatschappij niet weggevaagd wilden worden, moesten ze dus samenwerken met de kommunisten, leiding geven in de syndicale strijd, voorgaan in de politieke aktie.

In mei 1952 kwam het tot een schandaal, toen tijdens kommunistische rellen te Parijs twee priester-arbeiders door de politie werden opgeleid. Met een schok werd de Franse kerk herinnerd aan het bestaan van de « Mission ». Toen men de inventaris ging opmaken, kwam een ongehoord faljet aan het licht : van de 150 priester-arbeiders waren er een tachtigtal getrouwd, uit de kerk gegaan of in de kommunistische partij verzeild. Henri Barreau zelf is thans nog steeds verantwoordelijke voor vorming in het C.G.T. -sindikaat.

Roma doekte kort en goed de onderneming op en toen bleek, dat het grootste deel der priester-arbeiders niet eens meer gehoorzaamde. Sindsdien zijn de hoog opgeleide discussies over de « Mission » in Frankrijk niet meer verstomd. Een gemakkelijker konservatisme zag zich bevestigd in zijn vooroordelen tegen werkende priesters. Een op het gelagten progressisme noemde de priester-arbeiders martelaars en keek daarbij welgezind het leit over het hoofd, dat de « Mission » een fantastische mistukking en een rechtstreekse veroordeling van een beaat gauchisme was geworden. Henri Barreau zelf had het sluitend bewijs geleverd...

Is de herinrichting van het priester-arbeiderschap thans een overwinning van de zgn. progressisten? De head-lines in sommige kranten willen het doen geloven. Maar tot een heruitgave van het experiment anno 1947 komt het stellig niet meer: de taken en de verplichtingen van de priesters zijn thans nauwkeurig omschreven, hun opdracht is in de tijd beperkt en hun aantal is (voorlopig) zeer laag gehouden. En wat meer is : Mgr. Veuillot, die te Rome het initiatief bepleitte en de toelating loskreeg, staat geboekt als een voorzichtige en « konservatief » man.

A.N. Tovano.

naar het elysee?

Deze vier dames hebben theoretisch de kans, binnenkort op het Elysee te huizen. Van l. naar r. boven : mevr. Mitterand en mevr. Marcilhacq; beneden : mevr. Tixier-Vignancourt en mevr. Lecanuet. Het is echter hoogst onwaarschijnlijk dat generaal de Gaulle het bij de presidentverkiezingen tegen een echtgenote van een dezer dames zou verliezen. Een tweede stemronde — met prestigeverlies voor de Gaulle — is echter niet helemaal uitgesloten.

Een niet te opvallend herenhuis aan de Grote Steenweg te Berchem, een simpele naamplaat met het opschrift « Dr Goemans, huidziekten », een hoge witte gang met een bak voor regenschermen en een kastje waarop de telefoon staat die praktisch nooit rustig is. In de belendende wachtkamer hoort ge — vooral in dit seizoen — het kluken van patiënten met griep en vanuit de woonkamer komt een verbasterde brakhond kwispelstaartend toegeschoten om zijn harde kop te laten aaien.

Het is een felle snoeper, die hond, want als de cognac- en jeneverfles op het tafeltje verschijnt samen met de koekjes die horen bij de tee, dan is hij erbij voor de lekkere beetjes. Dr Goemans en zijn gezin zitten in de gezellige woonkamer met haar zware rustieke meubelen, met de doffe glans op de oude kannen en tinnen schotels tegen de houten wandbekleding. Een jachttrofee onder de vorm van een reebok-kop, die met karbonkelogen naar de bezoekers staart, hangt aan de muur. Recht er tegenover een lijst met een origineel muziekstukje van Jef Van Hoof en een tekst van Bert Peleman gedagtekend 11 december 1944, in de genie-kazerne...

Vader Goemans

Het stukje heet « Kinderliedje ». Er zijn 3 kinderen bij dokter Goemans, twee jongens en een meisje, zeventien, zestien en twaalf. Eigenlijk waren er vier, maar eentje is vroeg gestorven. De kinderen zitten aan de zware tafel en maken huiswerk, ze helpen mekaar met cijfers en ge-

schiedenisdatums. Mevrouw Goemans komt met de teepot uit de keuken, haalt sigaren boven (waarvan wij echter geen rookgewoonte hebben) en likeuren.

Automatisch begint dan het vertellen en het vragen : de belevenissen van een man die zopas vijftig is geworden en die een leven achter de rug heeft dat heel wat betekent in de Vlaamse strijd.

Dr Goemans stamt uit een gezin van Vlaamse strijders. Hij werd geboren te Leuven waar zijn vader, doctor in de wijsbegeerte en letteren, prefekt was bij het ateneum, eerste kandidaat van de universiteit van Gent, vereerd met de prijs van Rome enz... Iemand van formaat, vader Lode Goemans, die meetings hield samen met Kamiel Huysmans en Van Cauwelaert voor de ver Vlaamsing van de Gentse universiteit en die het ver zou geschopt hebben moest hij naar de pijpen van de unitaire heren gedanst hebben, maar die haast tot de bedelstaf werd gebracht omdat hij de zijde van de activisten koos. Dit bracht na de oorlog zijn ontslag uit zijn ambt aan het ateneum met zich. Hij werd pas vrijgelaten na meer dan dertien maanden gevangenschap en nadat de rechtbank een vrijspraak had gedaan, wat desondanks niet van aard was om hem zijn functies weer te geven !

Dokter Goemans herinnert zich nog hoe hij als kleine spruit met moeder naar de gevangenis trok om vader te gaan bezoeken. Die zat opgesloten te Vorst, maar de behandeling was er beter dan deze van de « incivieken » na de jongste wereldoorlog. De bezoeken vonden plaats in een zaaltje en waren in zoverre gemeenschappelijk dat de jonge Goemans bij een dezer gelegenheden op de knie van Dr Borms, medegevangene van vader Goemans, gekropen was...

De familie Goemans heeft in de jaren na de eerste wereldoorlog geen

gemakkelijk bestaan gekend, integendeel, veel miserie en zwarte sneeuw was haar weggelegd. « Ik schaam er mij niet voor te zeggen dat ik een kimmervolle jeugd heb beleefd » zo zegt dr Goemans. Vader werkte een tijdlang mee aan het Vlaams-nationaal weekblad « Nieuw Vlaanderen » zonder dat hij er ooit voor betaald werd, kwam in 1920 naar Antwerpen wonen en slaagde er in als bediende een baan te krijgen met een loon van 425 fr per maand.

Moeder was afkomstig uit Lede, dochter van de plaatselijke hoofdonderwijzer, die actief was in daensistische kringen. Het is eigenlijk van moederszijde dat de Vlaams-nationale richting gestimuleerd werd in de familie Goemans. Zij was het steeds weer die in ogenblikken van moeilijkheden standvastig bleef geloven in de idealen en die wist te bezielen in tijden van neerslachtigheid.

Het was te Antwerpen dat vader Goemans uiteindelijk in de politiek ging staan. Hij werd — in de loop van de jaren dertig — gemeenteraadslid te Berchem, waar hij zich met zijn vrouw en drie kinderen gevestigd had. Reeds in die tijd speelde zich dezelfde geschiedenis af als deze die onlangs nog in dezelfde gemeente haar beloop kreeg. Immers kon een meerderheid tot stand gebracht worden tussen Katholieken en Vlaams-nationalisten maar werd deze verhinderd door het overlopen van een kristen-demokraat ! In 1938 werd Lode Goemans tot senator verkozen voor het V.N.V. nadat hij het reeds tot provincieraadslid had gebracht. Dat gebeurde eigenlijk op een tamelijk markante wijze : vader Goemans lag ziek te bed toen dr Borms en dr Lehembre bij hem kwamen met de mededeling dat er een zekere onenigheid was in het Vlaams-nationale kamp te Antwerpen en met de vraag of hij niet de eerste plaats op de senaatslijst kon innemen. Lode Goemans weigerde aanvankelijk, maar het was weer z'n vrouw die de doorslag gaf. Hij haalde het schitterend, met meer dan tweeduizend voorkeurstemmen, wat erg veel was in die tijd omdat toen alleen maar de mannen naar de stembus mochten.

Tijdens de jongste oorlog, toen het kollege van Berchem in paniek gevlucht was, bleef Lode Goemans ter plaatse en nam de zware taak van schepen van Onderwijs op zich, tot aan de dag dat Berchem ingelijfd werd bij Groot-Antwerpen dat ontstond onder burgemeesterschap van Leo Delwaide, tegenwoordig eerste schepene van Antwerpen.

De jonge Hektor Goemans liep school te Antwerpen in de St Lutgardisschool die opgericht was door Lieven Gevaert en waar hij samen met broer en zuster de eerste lessen ontving. Ze mochten er kwasi voor niks komen omdat de familie er in de beginperiode zo berooid voorzat. Nadien volgde het aartsbisschoppelijk kollege St Stanislas, waar Hektor acht jaar schitterende studies deed en op zeventienjarige leeftijd het eindexamen behaalde om onmiddellijk daarop naar Leuven te gaan voor universitair onderwijs.

Het was de tijd van de aktie-Grammens die in volle opgang was. 's Nachts gingen de studenten met autotcars naar de taalgrensgemeenten en de steden die hardnekkig bleven zweren bij tweetalige borden en teksten. Er werd geplakt, geverfd en ook al eens gevochten dat horen en zien vergingen. Er gebeurden ook wel eens aanhoudingen en zo herinnert dr Goemans zich nog zeer levendig de nachten die hij in de amigo heeft doorgebracht o.m. te Tienen waar hij nog met Grammens in arrest heeft gezeten en waar deze op het hoofdkommissariaat zelf, boven het hoofd van de (niets vermoedende) kommissaris, een tweetalig bord kapotsloeg ! Hij herinnert zich ook nog de betoging te Leuven van de franstalige studenten, die plaats vond de week nadat de Grammensmanifestatie in de Petermannenstad was gehouden. De Walen hadden de franskiljonse burgemeester van Edingen, Delanois, uitgenodigd en er werd een grote tegenbetoging gehouden door de Vlaamse studenten. Tienduizenden rotte eieren werden er gesmeten, onder meer ook door de huidige minister Bertien De Clercq die toen een van de haantjes vooruit was en die bij die gelegenheid trouwens een goed pak

TE GAST

DR. HECT

ST BIJ

DOCTOR GOEMANS

het
get-
ter
van
tot
tijd
ont-
van
rste

liep
ut-
door
men
ssen
voor
in
zat.
lijk
licht
op
idi-
lijk
voor

am-
's
au-
ten
ven
ks-
ook
ien
ens
dr
de
eert
hij
eert
fd-
ofd
nis-
g!
to-
ige
eek
in
en-
nse,
te-
m-
tte
der
ter
de
die
ak

ransel van de rijkswachters opliep!

Op 24-jarige leeftijd kwam Hektor Goemans in 1940 als dokter in de geneeskunde van de universiteit. Het was het begin van de oorlog en collega's vroegen aan de jonge dokter mee te gaan naar Noord-Frankrijk voor de verzorging van de duizenden Vlaamse werkheden die aldaar werkzaam waren en die dringend nood hadden aan geneeskundige bijstand. Ze werkten er aan de vliegvelden en aan de Atlantik-wal. Dr Goemans ging, mede omdat hij hierdoor in de gelegenheid werd gesteld om het land dat driehonderd jaar geleden door Lodewijk de Veertiende van Vlaanderen afgesneden werd, te leren kennen en vooral omdat hij het als een plicht gevoelde bij de gewone Vlaamse mensen te staan. Hij kwam er in voeling met vele vooraanstaanden uit de Zuid-Vlaamse beweging, onder meer met E.H. Gantois. Hij bleef er twee jaar en werd dan verplicht — vooral door zijn vrijmoedige en vranke houding tegenover de Duitse legeroverheid — naar Duitsland te gaan voor de verzorging van Vlaamse arbeiders in het Ruhrgebied.

Het was geen gemakkelijke taak daar in dat industriegebied en vlakbij een fabriek waar sintetische benzine werd gemaakt, het mikpunt voor de bomaanvallen van de geallieerde vliegtuigen. De arbeiders waren ondergebracht in houten wooneenheden, die begrijpelijkerwijze weinig bescherming boden, wat voor dr Goemans een bron van ergernis vormde en een aanleiding om herhaaldelijk stappen aan te wenden bij de overheid om afdoende maatregelen te eisen. Honderden arbeiders hebben aan hem hun leven te danken, mede ook door het feit dat hij pakken getuigenschriften voor werkonbekwaamheid uitschreef waardoor ze weer naar huis werden gezonden. Wie dokter Goemans kent weet dat hij « van zijn oren » kan maken als het moet, dat zijn pittigste tussenkomsten gekruide worden met regelmatig terugkerende gotfers wanneer hij kwaad wordt en dat hij het bovendien in een volkse gespierde taal kan zeggen. Zo moet dat ook gegaan zijn tegen de Duitsers

en het uiteindelijk gevolg was dat hij voor een vierschaar diende te verschijnen die hem naar de heimat terugzond!

Dit gebeurde ongeveer bij het einde van de oorlog. Hij oefende nog een tijdlang zijn praktijk uit te Berchem, vooral in de volksbuurten waar hij gratis medische verzorging gaf, net zoals zijn veel te jong (in 1953) gestorven broer Jos Goemans, die vijf kleine kinderen naliet waarvan het jongste 18 maanden en die in de volksbuurten een ongekennde populariteit als dokter genoot.

Zestien dagen na de « bevrijding » werd dr Goemans aangehouden, toen hij uiteindelijk werd naar het politiebureau te komen waar men zozegd enkele inlichtingen van hem moest krijgen. Zijn aanhouding gebeurde ondanks het feit dat hij een « bewijs » van de weerstand op een had waarin bevestigd werd dat men de dokter ongemoeid diende te laten. Enkele dagen nadien kwamen een paar mannen van diezelfde weerstand naar de gevangenis om « dat papier eens te zien » en het niet meer terug te geven.

Ook vader Goemans was aangehouden, ondanks zijn parlementaire onschendbaarheid die nooit werd opgeheven, ondanks het feit ook dat de man ziek was en niet bestand tegen een opsluiting die bovendien van alle gronden was ontbloot. Enkele tijd nadien werd vader Goemans dan toch op vrije voeten gesteld en keerde naar huis terug, waar hij samen met zijn vrouw door de inslag van een V-1-bom werd gekwetst. Dr Goemans zelf — die toen in de geniekasernen opgesloten was — zag de ontploffing gebeuren en slaagde erin een vrijgeleide te verkrijgen om zijn ouders te gaan bezoeken. Het was een slechte tijd: dr Goemans stond op het koertje van de St Lutgardisschool, waar hij als kind had gespeeld, met de boeien aan de handen, vastgekluiserd aan zijn medegevangenen, die hij nadien zoveel mogelijk hielp wanneer zij ziek waren. Ook dan hield hij geen blad voor de mond, maakte kabaal toen bleek dat in de geniekasernen de ramen op vele plaatsen stuk waren en er geen normale slaaps-

genheid beschikbaar was. Het kostte hem een verwijzing naar de « varkensstal » en een vijftien maanden lange opsluiting.

In de gevangenis leerde hij Gaby Fuchs kennen, die op 28 oktober 1947 zijn vrouw werd en die wij kennen als een beminnelijke, altijd gediendige verschijning, zoals onze vriend Rudi van der Paal het enkele weken geleden nog terecht schreef. Mevrouw Goemans is afkomstig uit Limburg waar haar grootvader te Bilzen in het huis naast Kamiel Huysmans woonde.

Toen beiden uiteindelijk vrij kwamen, hadden ze geen rooie duit meer, zagen zwart van de schuld en hadden ook geen onderkomen meer vermits de ouderlijke woning in puin lag. Ze trokken dan maar naar Wallonië waar dr Goemans in enkele plaatsen en onder meer te Charleroi zijn praktijk ging uitoefenen om daarna nog enkele jaren te Brussel te gaan werken en zich te specialiseren. Nadien vestigde de familie zich terug te Berchem waar het ouderlijk huis terug enigszins opgekalefaterd werd. Stilletjesaan zijn ze er dan weer bovenop gekomen. Stilletjesaan kwam er dan ook weer leven in de Vlaams-nationale brouwerij. De Vlaamse Concentratie ontstond en Dr Goemans werkte mee, eerst achter de schermen

In 1962 werd hij tot arrondissementsvoorzitter verkozen en begon aan een fantastische uitbouw van de Volksunie in het ganse arrondissement. Niet minder dan vijftien nieuwe afdelingen werden onder zijn leiding opgericht, tal van initiatieven zoals meetings, optochten, betogingen en vooral de grote E-3-mafestatie kenden door zijn stimulerende werking een groot succes. De gemeenteverkiezingen van 11 oktober 1964 brachten voor dr Goemans een grote persoonlijke zege: hij behaalde te Berchem meer dan veertienhonderd voorkeurstemmen, wat meer was dan gelijk welk kandidaat, ook van deze op de lijsten der tegenstrevers, en wist zodoende vijf verkozenen naar het gemeentehuis te brengen, een recordaantal wanneer men bedenkt dat de Vlaams-nationalisten voor de oorlog zelfstandig slechts maximum 2 zetels in de gemeenteraad wisten te behalen.

De parlementsverkiezingen van dit jaar brachten de bevestiging van deze doorbraak te Berchem. Dr Goemans behaalde meer dan drieduizend voorkeurstemmen, wist het V.U.-percentage te Berchem van 19 naar 21 t.h. te brengen en werd als vierde kandidaat op de Kamerlijst tot volksvertegenwoordiger verkozen.

Sindsdien is hij aktiever dan ooit op gebied van dienstbetoon en het stuwen van de Vlaamse strijd. Waar er dan ook wat te doen is, waar ook de propaganda kan (vaak jonge) strijd voeren, daar kan men de joviale, gulhartige verschijning van dr Goemans zien. Nee, dr Goemans is geen intellectueel die zich opsluit in zijn salon, maar iemand die de nood van het gewone volk kent, die de taal van dat volk weet te spreken en handelt zoals iemand die er middenin staat, die het vaak hard heeft gehad en aan de lijve heeft ondervonden wat het is armoe te lijden en het niet breed te hebben. Geef ons maar veel mannen in de Volksunie zoals dokter Goemans. Dan harden wij het wel.

Staf De Lie

STERREN STRALEN OVERAL

Lucas werkte in een benepen bureau'tje met gele muren, schaarse bruine meubelen, nu uitgebloemde geraniums en een brede keurig in orde gehouden schrijftafel. Aan de andere zijde van die tafel, achter een bouwvallige schrijfmachine, woonde overdag Juffrouw Bekkers. Boven haar hoofd hing een foto van de koning, even vergeeld als de muren.

Het bureau maakt deel uit van het enorme complex dat Ministerie van Landsverdediging heet. Noch Juffrouw Bekkers, noch Lucas waren erg verstandig, nochtans had het ministerie aan hen de voorkeur gegeven boven militairen. Dit was geen slechte beslissing geweest want beiden werkten naar behoren. Lucas was een man met weinig verlangens.

Eigenlijk leefde hij een beetje als de geraniums. Hij was tevreden met het schaarse licht dat van de binnenkoer op hem inviel. Juffrouw Bekkers daarentegen geloofde aan een toekomstig geluk en dat met een vasthoudendheid die deed denken aan deze van het laatste herfstblad aan een steruende eik. Dit mocht afgeleid worden uit de eenzame gesprekken die zij 's avonds met haar kater voerde, want Lucas wist er niets van, hoewel zij hem elke dag minstens een kwartier lang strak bekeek doorheen het mechanisme van haar schrijfmachine. Juffrouw Bekkers nu, behoorde tot die groep van hopenden die heel hun jover leven afhankelijk achten van de loop der sterren, hun toekomst fataal bepaald weten door de stand der planeten. Met andere woorden, die leven volgens de vindingrijkheid van de astrologische redakteur van de tijdschriften die zij door jarenlange selectieve keuze bekwaam genoeg vinden om de gang van hun verder menselijk bestaan aan toe te vertrouwen. Deshalve kocht zij wekelijks een twaalftal tijdschriften en dagelijks 3 dagbladen, waaruit zij de horoskoop van haar dag distilleerde.

Op gunstige dagen, bij voorkeur deze die door Mars en Venus gezegend werden, besteedde ze in verhouding tot haar financieel kunnen enorme bedragen aan het kopen van loterijbiljetten. Wanneer dat slecht uitviel, en tot nog toe was het nooit anders gebeurd, wistte zij dit ongeluk aan een door onkunde van haventwege niet voorzien tussenkomst van Saturnus of Mercurius. Zij hoopte eertlang voldoende perfectie bereikt te hebben om in haar bereik (vervolg te kolom)

haar eigen **Wij**sje

Vaams nationaal

Als Vera gehaast en met volle wamand de achtertuin inloopt, begroet haar meteen een vrolijk «hallo!» van over de haag. Kristien hangt met precieze gebaren een manshemd te drogen. Naast haar dertelt een grijs katje.

«Dus is het toch een poes geworden» bedenkt Vera luidop, het gesprek bij

de bakker indachtig. Niet over de verhoogde broodprijs — wat dacht u? — prille mevrouwjes als Kristien praten nauwelijks over realiteiten als levensduurte enz. Wel over voor en tegen van poes of hond bv. En bij de bak-

ker nog wel. Ze viel er ook op, Kristien, met haar rode muts en zwartglimmende jas tussen zorgelijke huismoeders in burgerlijk grijs en blauw. Vera, 35, huiselijk gehuld in jasschort en op muilen, keurt welwillend Kristien's ruitenrok en kuitlaarzen. «Courrèges?» probeert ze voorzichtig. Kristien schudt ernstig van nee, weet dan dat haar gebuur niet eens antwoord verwacht, wel zomaar een praatje, een modepraatje zelfs nu haar jongste zus gaat trouwen, in het lang nog wel. Dus moet zij, Vera, ook een lang suitekled aan; «maar satijn of zijde, wat heb je er later aan», zucht ze «imitatie dan nog, want echt is het niet te betalen. Ook mousseline niet». Dat «imitatie» doet Kristien fronsen en geïnspireerd «echte» weefsels als jersey of wollen crêpe roemen, zoveel goedkoper en soepeler ook. Gedurfde raad, die Vera weinig méer bezorgt dan een groot-warenhuis-visioen van lange rijen net eerdere, vormeloze en onveranderlijk korte jerseykleedjes voor huis-, tuin- en keukengebruik. Een lang suitekled van jersey? Ondenkbaar! Niet zo voor Kristien, die entoesiast een in Vogue bewonderd model uitvoerig beschrijft: mouwloos, niet te laag vierkant halsje, iets verhoogde, niet doorgeknipte taillelijn («wat empireachtig en altijd feestelijk»), door sluif gehaald lintceintuur soepel gestrikt opzij, wat aangesneden, vloeiende rok... «Een droom», besluit Kristien en met een blik op Vera's hoogblonde haren: «in zacht turkooisblauw bv., of dieppaars. Prachtig». Iets glinsterends aan oor en pols en Vera zal opvallen door soberheid en stijl tussen opgetuigde dames in pompeuze toiletten, druk bepareld, bebloemd en gedrapeerd.

Terwijl Vera al dat nieuws nog moeilijk verteert, heeft Kristien alweer inspiratie, praat ze van wollen crêpe, een kleed zonder historie, aparte naadverwerking, een enkel sieraad bij de hals, en het overredende «later knipt u de rok kort en hebt u iets gekleeds voor overal en altijd» (instemmend geknik van Vera, want voor haar nog het enige lichtpunt in die jerseygeschiedenis). «Of», besluit Kristien dromedig, «u houdt de rok lang en draagt het als T.V.- of hostesskleed» (een frivool idee, dat Vera binnenpretjes geeft).

Een vriendelijk «wip straks even aan, dan laat ik u zien wat ik bedoel» van Kristien, een joviaal «zeg maar Vera» van haar gebuur besluit het praatje over de haag.

«Lief kind wel» bedenkt Vera in huis «maar wat een rare ideeën». Later dans op het scherm toevallig een adellijke juffrouw voorbij, in een bakkleed dat naar snit en weefsel Kristien's suggesties verdacht veel benadert. «Toch even buurten morgen», meent Vera dan, «en meteen haar mening over accessoires vragen...».

Annie

(vervolg van 1e kolom)

keningen niet meer te mislukken. Dit hoopte zij nu 17 jaar. Zoals Juffrouw Bekkers haar handelingen bepaalde volgens het uitzicht van de sterrenhemel, zo kon Lucas het wisselende verloop van die hemel volgen in de handelingen van Juffrouw Bekkers. Wanneer zij 's morgens te laat verscheen, wat dan te wijten was aan het feit dat ze trager en voorzichtiger als naar gewoonte de straten had overgestoken; als zij een dubbele halsdoek omgeslagen had, de ramen angstvallig gesloten hield en een aantal doosjes, tubetjes en flesjes voor zich uitstalde, dan wist Lucas dat de maan in de rechterhoek van het firmament zat en alzo Juffrouw Bekkers «Maagd» - gezondheid ernstig belaagd werd. Wat Lucas op die mistige 13de februari niet wist was, dat hij als «boogschutter» een meer dan normale gevoeligheid aan de dag moest leggen voor een «maagd»-vrouw. Mars en Saturnus wilden het zo en Juffrouw Bekkers wist het best.

Zij had twee vaasjes plastic-bloemetjes meegebracht, haar roze en 5 cm. diep uitgesneden jurk aangedaan en een dubbel dessert aan petit-beurres meegebracht. Lucas echter, die hoogdringend de bevordering van 12 honderd korporaals te registreren had, bemerkte van deze liefstalligheden niets en zelfs toen Juffrouw Bekkers hem meer dan een uur verwachtdend had aangekeken, bleven zijn gevoelens stierlijk, zijn werklust voor het vaderland des te vruchtbaarder. Wanneer om 5 uur Lucas de kap over zijn schrijfmachine sloeg, zijn neus snoot een «goeienavond» riep, voelde de juffrouw haar toekomst-diagnose aan diggelen vallen, tenzij... tenzij zij iets deed... hem uitnodigen, of... zou zij durven... en hij? wat zou hij doen...? Op het ogenblik dat Juffrouw Bekkers de gang met de generaalsfoto's doorrende, duwde Lucas op het knopje van de lift en zag haar niet. Zij probeerde het nog met een sprong die goed berekend was, ware de lift reeds niet in werking. Haar voet schoof doorheen de tralies, Lucas draaide zich om en zag hoe even boven hem de voet van Juffrouw Bekkers zeer precies geplet werd tussen het dak van de lift en de zoldering van de 2de verdieping. Haar schoen viel naast hem en de kreet klonk erg verschrikkelijk.

In het hospitaal bracht hij haar plastic-bloemen die geparjumeerd waren en vertelde dat de kater het goed maakte. Nadien zwegen zij een half uur. Zij vroeg hem dan ten huwelijks en Lucas dacht aan de administratieve last, de verhuizing en wat meer.

Maanden later had Mevrouw Lucas Bollen-Bekkers een invaliditeitspensioen, een wandelstok van de ziekenkas en een man die op het ministerie werkte. Van een loon plus een pensioen kocht zij nu 3 x meer loten, als de sterren in de juiste hoek zaten.

Nic.

NOG MODE

(fb) Alle dames zullen in hun binnenste binnen al wel eens gehoopt hebben dat zij op de een of andere manier wonderbaarlijke besparingen konden doen, om zich met dat geld een zogenaamde hostess-jurk te kunnen aanschaffen. Die lange jurken kunnen nu ook op het strand worden gedragen. Ze zijn gemaakt uit een fleurig zomerstofje (uiteraard), met een diep décolleté (id.) en een split tot aan de knie. Aarzel niet, als u wil opvallen tussen al die blote bikini's!

GEEN VERMOEIDE BENEN MEER

(fb) 130 treden hoog moest de taxichauffeur Antoine Monaldi uit Nice elke dag klimmen om van zijn garage tot aan zijn voordeur te geraken. Wij begrijpen zeer goed dat de brave man er na enige tijd schoon genoeg van kreeg om na een vermoede dag in zijn wagen ook nog buiten adem thuis te komen. Nu ja, als je over een eigen taxi kan beschikken hoef je je ook niet moe te hollen... Hij zocht en vond de ideale oplossing: een privé-kabelspoor van zijn garage naar zijn woning (omgekeerd is natuurlijk ook mogelijk). Zou hij er wel aan gedacht hebben, dat hij nu niet langer zijn «vermoede benen» op het salontafeltje kan leggen?

VLIEGER OPLATEN

(fb) U kent toch wel die vlieger waar kleine jongetjes (en vooral hun vaders) zo graag mee spelen op het strand? U kent ook de waterskiërs die zo een enorme reuzevlieger aan hun rug bevestigen en die zo op eens aan het vliegen gaan? De achtendertigjarige Parijzenaar Bernard Danis is zinnens, op die manier de oceaan over te steken. Waarschijnlijk vertrekt hij in april te Brest en een week later zal hij te New-York aankomen. Trager dan een gewoon vliegtuig, maar je ziet ook zoveel meer van het landschap...

NIEUW STERRENHOBBY

(fb) Ook in de hobbies is een zekere mode waar te nemen. Dat blijkt nu wel overduidelijk in de wereld van de beroemde en dure dames; zij zijn op eens allemaal bezeten om een eigen winkeltje te beginnen. Eén na één rijzen deze winkels, die dadelijk beroemd zijn omdat hun eigenaressen nu eenmaal beroemd zijn, als paddestoelen uit de grond. Na Sheila en Sylvie Vartan is nu ook Nicky Browne, echtgenote van Guinness-erfgenaam Tara Browne, een «boutique» begonnen. Zij zocht het in Spanje. Prettige bijverdienste voor rijke dames!

Vorig jaar voerde het Antwerpse N.K.T. « De Gijzelaar » van de Ier Brendan Behan op. Dit prachtige, rauwe en wilde, maar tegelijk ook gevoelige en tere stuk kende het sukses dat het, mede door de zeer geslaagde opvoering, ruim verdiende.

Het verhaal is gesitueerd in een goor hotelletje in Dublin. Buiten woedt de vrijheidsstrijd. Binnen zit een allegaartje van mensen bij elkaar, die stuk voor stuk door die oorlog getekend en ontredderd zijn. Vooral hierin vond onze toneelkritiek een aanleiding om de inhoud van het stuk anti-nationaal te noemen. Naar het volgens hen heet zou Behan in « The Hostage » voorgoed afge-rekend hebben met het IRA, zijn bloedige oorlog en de abberaties er aan verbonden.

Het was de meest voor de hand liggende, de goedkoopste gevolgtrekking... alleen is ze ondoordacht en vals. Natuurlijk past ze wonderwel als vulgarisatie van de « bann the bomb »-slogan, met het verzekerde applaus daaraan verbonden. Jammer genoeg wordt dan al te vlug vergeten dat Behan zelf in het IRA (Iers republiekijns teger) gevochten heeft, dat hij tot bij zijn dramatische dood in hart en nieren Ier gebleven is en dat het bloedbad (trouwens door de Engelsen veroorzaakt) de onafhankelijkheid van Ierland tot gevolg had.

Wel rekent Behan af met de ontredde-ring die zo'n oorlog met zich mee brengt, het waanzinnige heldendom, de individuele lasheid, het zedelijk degenereren.

Zopas verscheen « My Brother Brendan », door Dominic Behan. Dominic schildert zijn broer af als een brutale en onbeschaamde dronkaard en vrouwenloper.

De realiteit geeft de biograaf trouwens gelijk, zelfs Brendan als hij eens,

BEDENKINGEN BIJ EEN BIOGRAFIE...

Uit de voortreffelijke N.K.T.-opvoering van Brendan Behan's « The Hostage » (seizoen 1964-65).

na het vertellen van een persoonlijke anekdote, zijn broer met de vuist bedreigt en zegt: « Ik had dit niet mogen vertellen, terwijl die magere bastaard er bij staat, want hij zal het later neerschrijven ».

Dominic doet dit dan ook, zonder zalvende broederheide, maar wel respectvol en getoetwaardigd objectief. Uit deze beschrijving treedt een auteur naar voren die ten slotte aan zijn eigen natuurtaent, zijn eigen verwaanden en onverzadigbare levensdrift ten onder is gegaan, geweldig maar onherroepelijk.

Van deze zelfvernietiging was Brendan Behan zich ten volle bewust.

Hij was er beangstigd door en tegelijk stimuleerde het hem om steeds rokelozer, als het ware met een satanisch genoegen, zijn zelfdestruktie te voltooien. Zijn dood is daar trouwens de duidelijkste illustratie van.

Zijn « Gijzelaar » ook, een mes in de open wonde van de ontredde-ring. De brutaliteit, de morele zelfmoord haalt het op de tederheid en liefde... bewust en ononthoombaar. Zo is de « Gijzelaar » een menselijke getuigenis, een getuigenis

van een persoonlijk individueel drama, getransponeerd in het milieu van de gepijnigde en losgeslagen vrienden van de revolutie.

Met anti-nationalisme heeft de « Gijzelaar » dan ook niets te maken, wel met het droeve drama van de vermoede helden die aan zichzelf ten onder gaan, aan hun grootheid desnoods.

De massa van onze toneelkritici mag zich troosten, aan deze ziekte zullen zij nooit sterven.

Nic v. B.

DE CYNISCHE ROMANTIEKERS

of de aftakeling tussen gisteren en vandaag

Uitgeverij « de bezige bij » gaf als literaire reuzepocket nr 136 « de nieuwe stijl » uit. Periodiek die, evenals « de stijl », « i 10 », « internationale situationiste » e.a., niet wil blijven vasthangen in één taalgebied, maar internationale ambities heeft. Ze kondigt ook buitenlandse publikaties en galeries aan.

Toen het literair avant-gardetijdschrift « Gard Sivik » doodgebloed was, bestond de noodzaak om iets degelijker te brengen en tevens met de makers van « de nieuwe poëzie » ook de plastische kunst van de Zero-Nul groep en het Nieuw Realisme samen in één publikatie te betrekken. Deze laatste worden trouwens in deze publikatie hopeloos overtroefd door de ex-gardistivickers en hun alleen-zaligmakende literatuur. In het uitzonderlijk kort editoriaal wordt er gezegd dat « de nieuwe stijl » in 6 delen zal verschijnen.

Het resultaat is de neerslag van een overgangperiode, begonnen met de vijftigers, die de taal trachten te ontwrichten. De taal wordt geweld aangedaan, niet zo maar uit louter destructieve waanzin, maar om dit instrument uit zijn oude hengsels te halen en te herladen met nieuwe waarden. Deze herwaardering wordt nog meer kracht bijgezet door het dynamische vormbewustzijn van de jonge dichters, die het te strakke stramen van metrum, rijm en traditie doorbraken.

De redakteurs van « de nieuwe stijl » willen nog iets verder, maar blijven rondtrippelen in het steegje van de koele objekt-joernalistiek. Het is computer-romantiek, nochtans belangrijk als konstatacie, als strekking in een literair-historisch perspectief. Ook duiden ze hier nogmaals het deficit aan van de « roos ende nachtegaal »-poëतिक. Er is inderdaad geen enkel woord dat niet poëtisch geladen is; waarom zou trouwens « ijskast » een slechter woord zijn dan « azuur »?

De gedichten van Armando, « de mon-golen », naast een foto van drie van die mikrocefaaltjes, zijn meesterlijk cynische teksten met eenvoudige woorden. Enkel het essentiële, het functionele blijft over. Het doet je iets. Maar is het wel sterk genoeg geladen om poëतिक te zijn? dit is gijs-jan die is zo aardig. ach, ze zijn zo aanhankelijk ze worden niet oud.

Dit is koude, schrikwekkende taal naast de even ongenadige foto, maar zonder deze laatste bestaat ze ook gewoon niet meer als poëतिक en verwordt ze tot eenvoudig geleuter over ditjes en datjes. Ver beneden de verwachtingen van de kritisch ingestelde lezer. Op deze gedichtensuit n.a.v. die mikrocefaaltjes volgt een fotocaks van enkele van de redakteurs. Het is louter toeval en naar diepere betekenis moet niet gezocht worden. De redakteurs (H. Verhagen, C.B. Vaandrager, Armando, H. Sleutelaar, H. Peeters) rebelleren niet. Die tijd is al lang voorbij, zeggen ze.

In de « parade » der proleten » citeren ze 20 blz. persknipsels over henzelf en/of « gard sivik ». De « Haagsche Courant » bijvoorbeeld zegt: « Voor hen die zich prettig willen ergeren, is dit nummer heus te saai ». Soms zijn de knipsels pro of contra of alleen maar geestig. Prettig procedee, vooral als iemand anders het zetwerk betaalt.

Verder drukken ze een nietszeggend interview af met Yayoi Kusama, de kunstnares met de monochrome objektenkollages, enkele (niet zo aktuele) manifesten van Yves Klein, die blijkbaar nog eens dienst moet doen als voorloper. Die teksten behouden trouwens een zekere dokumentaire waarde. G. Blok en J.J. Schoonhoven schreven teksten over de beweging Zero-Nul. De laatste poneert: « Doel is op onpersoonlijke wijze de werkelijkheid te funderen als kunst. » Wat hij staft met

een foto van zijn « schotelreliëf 1963 ». Het blijft inderdaad onpersoonlijk, maar is die werkelijkheid genoeg geladen om autonoom als kunstwerk te bestaan? En zit hier niet de aanleiding tot het échec van vele avant-gardebewegingen? Zie onze postekwavelende dichters die vastlopen in een hopeloze jungle van procedees!

Ze draaien geen revolutie af tegen de vijftigers, want, verklaren ze: « De poëतिकtheorie van de vijftigers heeft geen enkel aanrakingspunt met de nieuwe poëतिक ». En hierin hebben de stellers (Armando en Sleutelaar) gelijk. Er is een oneindig groot verschil tussen de theorieën, als die bestaan. Maar hebben die nieuwe poëतिकmakers nog niet opgemerkt dat er tussen de resultaten van deze twee groepen van individuen niet zoveel verschil zit?

Triviale, soms wel leuke bijdragen van Buddingh' en Nienhuys en de pamfletteksten van Uecker en Popper vormen een welverdiende afwisseling in dit eerder klinische tijdschrift.

De goede verzorging, de vertalingen achteraan dragen er wel toe bij om er weer eens een bestseller van te maken bij de jongeren, die nogal gemakkelijk zweren bij het zogenaamd nieuwe, dat dan trouwens ook weer niet zo nieuw is.

« Randstad » was een tijdschrift dat vrij regelmatig verscheen, met de konsekwenties vandien. « De nieuwe stijl » heeft grotere ambities en ontwijkt het grootste gevaar, nl. de frekwentie dikwijls verscindert, waardoor de kwaliteit van verschijnt. Deze jongens willen waarschijnlijk in 6 delen een soort encyclopedie van de nieuwe stijl brengen.

Vlaanderen schijnt niet tot op de Moerdijk te geraken. Of hebben wij geen schilders, beeldhouwers en dichters die aktueel werken? Is men vergeten dat « gard sivik » een tijdschriftse periodiek was, dat de literaire antwerpen « frontaal », « het kahier », « taptoe », « de tafelronde » e.a. in de avant-garde méer deden dan enkele noordnederlandse schoolblaadjes?

Akkoord, de tijd van de artiest-élite, de halfgod, is voorbij en levende literatuur komt steeds in opstand. Tegen de traditie of tegen de rebellie, maar steeds reageert ze. Dit betekent echter niet dat een auteur noodzakelijkerwijze alle steun moet ontzegd worden.

Nu is het wel zo dat in Nederland de staat en de grote steden de jongerenkunst financieel steunen en dat de grote uitgeverijen dynamischer te werk gaan in het op de markt brengen van werk van nieuwlichters, zonder dit « een riziko » te noemen. Een woord, dat hier echter als een mokerslag elk nieuw werk dat een beetje uit de traditionele band springt, doet sneuvelen. Talisman van de systematische aftakeling.

hobb bern.

met grote « K » zogezegd...

(bbb) Scenograaf is de naam van een hernieuwd beroep. De Pool Krzysztof Pan-kiewicz (31) noemt zich zo. Ogenschiedlijk een gewone toneeldecorateur, maar hij interpreteert in overleg met de regisseur het op te voeren werk en stieert dan de kostumes en het dekor met zijn nieuwe technieken. Hij scheidt met lapjes, kleuren, gouddraad, kralen, spiegeltjes enz. « teatral » kostuums die leven. Het zijn op zichzelf bestaande kreaties, die toch steeds functioneel blijven.

(avb) U hoeft het niet meer met bloemen te zeggen, beste lezer. Zeg het met een liefdesonnet, een elegie, een ballade of in gelijk welke dichtertelijke vorm. Trevord Westwood, een Londens dichter uit Chelsea, maakt voor alle gelegenheden gedichten op bestelling, tegen de billijke prijs van 5 guineas (750 fr.). U moet de opdracht wel tijdig doorgeven want, naar het schijnt, heeft deze poëtische copywriter werk in overvloed.

e.p. stracke

« VERLEDEN EN TOEKOMST »

« Verleden en Toekomst » bevat acht opstellen van Pater Stracke, verzameld door wijlen dr. Jef Goossenaerts en mevrouw A. Dosfel. Het betreft hier, zoals de uitgeverij op de omslag vermeldt, een keuze uit Stracke's kultuurfilosofisch werk. Wij zouden het veeleer als « politiek-filosofisch » willen bestempelen.

Politiek dan in de brede betekenis: als zorg om de polis, om de staat en om dat wat de staat zijn inhoud schenkt: de natie, het bewustgeworden of bewustwordende volk. Stracke's opstellen zijn nationaal, niet in de algemene betekenis alleen, maar ook naar tema zowel als naar geest. Hij snijdt onderwerpen aan, die direkt de nationale ontvoogdingsstrijd raken, hij draait niet om de hete brij rond, maar schuwt de harde realiteit niet noch de realistische diagnose. Wanneer die niet altijd een gunstig beeld ophangt van onze nationale «gezondheidstoestand», dan kan men dat niet aan Stracke's «pessimisme» toeschrijven. Het is nodig, dat in een volk mensen opstaan die de rotte plekken aanduiden, de zwakte geselen en scherp de eigen fouten aanklagen, evenzeer als het nodig is de zwakte plekken van de vijand te zoeken en ook zijn kracht te kennen... om geen desillusies op te lopen.

In een dergelijke bloemlezing mocht Stracke's beroemde toespraak «Arm Vlaanderen» zeker niet ontbreken. Zij werd uitgesproken in 1913 en de schrijnende geestelijke nood van ons volk wordt erin aangeklaagd, maar tevens wordt de materiële armoede en de sociale verwoorpenheid van de Vlaamse arbeider — wiens situatie nog erger was dan die van zijn Waalse en buitenlandse kameraden — aan de kaak gesteld. Stracke schetst het Vlaamse onrecht van voor 1914, de culturele en geestelijke laagstand van een volk wiens hogere standen een vreemde taal spraken en dat daardoor van de beschavende invloed van een eigen elite verstoken bleef en onbeschaafd, baldadig en onbeschoft werd: in zijn taal, zijn ontspanning, zijn omgang, in al zijn levensuitingen. Stracke vergelijkt in deze toespraak met andere volkeren: hij had als zielszorger en tijdens zijn reizen een grote ervaring opgedaan en kon dus best de vergelijking maken tussen de Vlaming van toen en de doorsnee-arbeider elders. «Arm Vlaanderen» kan misschien nu verouderd lijken; in essentie is deze toespraak echter nog steeds geldig. Nog hebben wij een gebrek aan culturele standing, is ons algemeen beschavingspeil niet wat het zijn moet, hebben wij een gemis aan een in een door generaties-lange beoefening aangeweekte en haast natuurlijk geworden levensstijl en -houding.

Het laagje beschavingsvernis van auto, koelkast en T.V. kan dit niet verbergen. Daarom is deze toespraak geenszins verouderd — ook al was het maar om te bewijzen dat de flaminganten van vroeger niet zo bekrompen waren en dat hun geestelijke horizon geenszins begrensd was tot wat taal- of kultuurflamingantisme, maar dat zij een open oog en oor hadden voor hetgeen men nu «het sociaal-ekonomische aspekt der Vlaamse beweging» noemt. Zij hebben zich echter — en ook dat is een les uit Stracke's toespraak — nooit blind gestaard op één enkel aspekt, maar de materiële lotsverbetering gezien in funktie van een culturele vereffing. De individuele welstand blijft immers, zolang hij niet gepaard gaat met culturele opgang, slechts een laagje vernis waarachter moeilijk een technisch geperfectioneerde barbaarsheid verborgen wordt.

Belangrijk voor Stracke's visie is zijn rede «In de leer bij Jacob van Maerlant», uitgesproken te Brugge in 1942. Ook hier kan een bepaalde tijdsgebondenheid niet geloofwaardig worden in de argumentatie. Toch blijft het toen gezegde nu evenzeer

van kracht, ook al zijn er bepaalde woorden en waarheden die men nu liever niet hoort of uitsprekt omdat zij inopportuun zouden zijn. Deze rede is in de eerste plaats een belijdenis van Dietse trouw en fierheid. Vijf, zesmaal klinkt de aanhef: «Wij Nederlanders...». Wie het ogenblik en de omstandigheden kent waarin dit woord klonk, zal begrijpen hoe het voor velen onder ons een aansporing is geweest tot Dietse trouw. In deze rede komt ook reeds sterk tot uiting hoe Stracke's nationalisme (dat volgens hem naar een gewenst en leefbaar socialisme voert) gegroeid is uit zijn katholiek geloof, uit zijn religieuze levensbeschouwing. Een vergelijking met anderen dringt zich hier op, o.m. met Verschaeve.

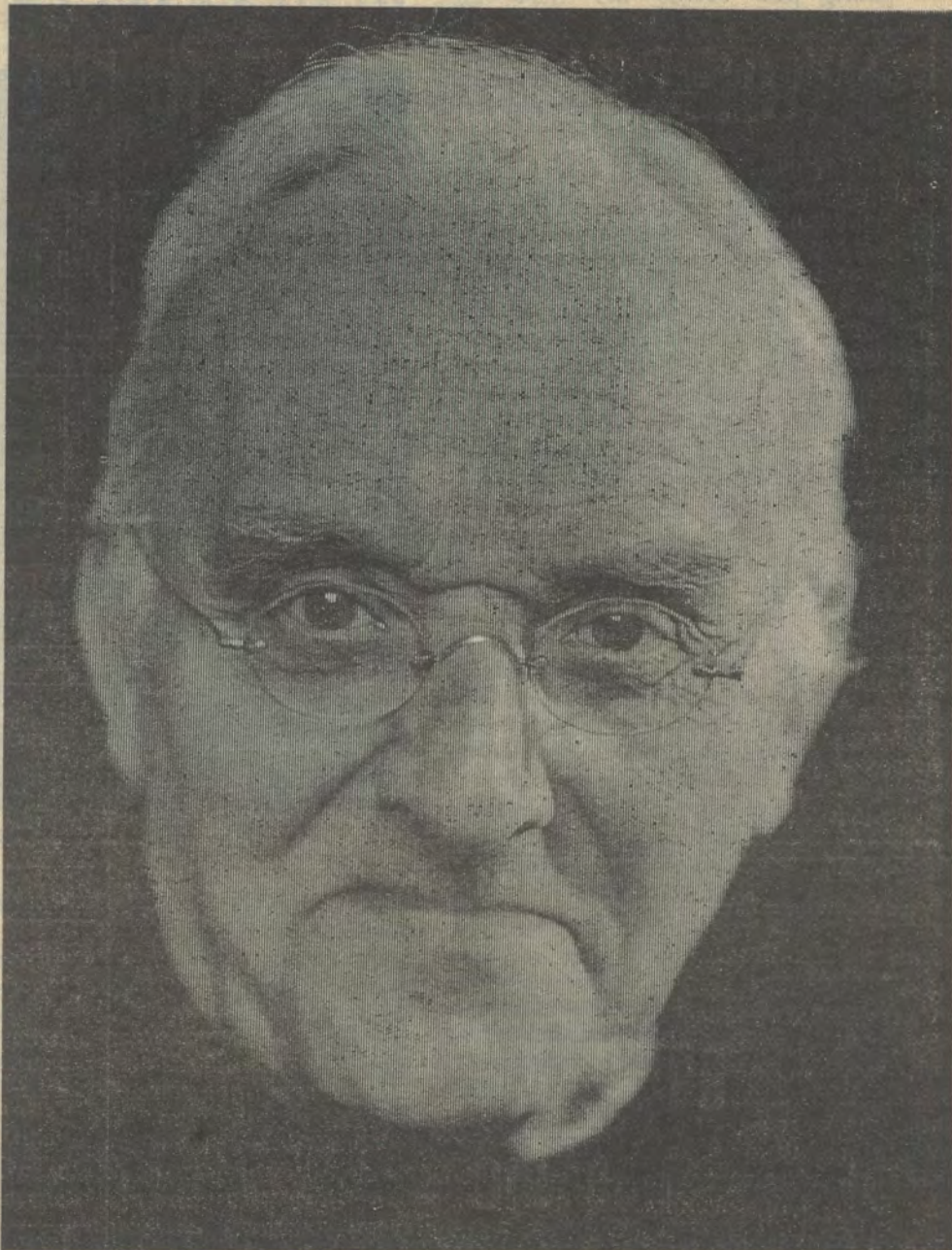
De naoorlogse stukken bevatten o.m. een artikel uit «Gudrun» over de persoonlijkheid der Vlaamse vrouw en de toespraak «Vlaanderen's nood» van 1954 waarin Stracke opnieuw harde dingen zegt. «Wij zijn geen volk, alleen een bevolking», zegt hij en hij wijst ons de weg: «opdat een mogelijk volk ook een werkelijk volk zou worden, dienen er persoonlijkheden te groeien. De macht der persoonlijkheid is niet licht te onderschatten...».

Benevens het gebed, uitgesproken op Verschaeve's graf te Solbad-Hall, en een rede voor de Erasmusvereniging over «Nederlandse fierheid» zijn in deze bundel nog opgenomen: «Wordt Vlaanderen nog eens groot?», een toespraak tot de jeugd in 1955, en de «Rijkevorselse samspraak met de jeugd», toespraak tot de Kempische Rodenbachbonden gehouden te Rijkevorsel in 1957.

In «Wordt Vlaanderen nog eens groot?» richt Stracke, zoals gezegd, zich vooral tot de jeugd. Het wordt een positie-bepalen van de jongeren tegenover de ouderen en vice-versa, naast een positie-bepalen der jeugd tegenover de Kerk en der Kerk tegenover de politiek, de volksgemeenschap.

Belangrijk voor Stracke's «politieke» visie is de — in vergelijking met andere toespraken veeleer bondige — toespraak te Rijkevorsel. Hierin worden behartigenswaardige dingen gezegd o.m. over de democratie, de partijen, het kapitalisme.

Een bibliografie sluit dit werkje af. In hoeverre zij volledig is, weten wij niet: Stracke schreef veel, zeer veel in menig tijdschrift en blad. Wel misten wij de vermelding van enkele artikelen die wij elders vonden aangegeven, o.m. «Bestaat er een Oud-Nederlandse letterkunde?».

Geen nationalist mag nalaten dit boekje te kopen en te lezen. Er staan dingen in die misschien gebonden zijn aan de periode waarin zij uitgesproken of geschreven werden, maar veel zal actualiteitswaarde behouden zolang onze strijd niet uitgestreden is.

Stracke is geen zalvende predikant, geen zachte heelmeeester. Hij behoort niet tot diegenen die juichen om elk stukje wet, die een nederlaag als een zegepraal bezingen of een zwakte als deugd en die, om een woord van Lods te gebruiken, aan 't drinken slaan in de eerste veroverde kelders...

Men noemt Stracke een pessimist: hij noemde zichzelf zo. Zijn pessimisme heeft echter een uitweg: een geloof, een hoop en een liefde die over elke ontgoocheling en elke nederlaag heen, voeren naar een nieuw vertrekpunt, een nieuw gevecht. «Ende despereert niet» klinkt telkens

weer op, ook na de meest-onverbidelijke ontleding onzer zwakte, de minst flatteuse schildering van onze posities.

In zijn belangrijke stukken heeft Stracke gewezen op de twee pijlers van zijn nationalisme. Vooreerst is daar: besef van Nederlandse grootheid, eigenheid, kracht — gesteund op wat Stracke zelf aan Dietse grootheid ontdekte, op zijn wetenschappelijke ervaring van een halve eeuw. Ten tweede is er de natuurrechtelijke basis van dit nationalisme, waarvoor hij in het religieuze — ook in het kerkelijk-religieuze — de bevestiging vindt.

Moge Stracke's woord gelezen en gehoord worden door de generatie van heden, en moge het haar Dietse trouw en Nederlandse fierheid schenken, zoals het Dietse trouw en fierheid schonk aan de generaties van voor en tijdens de oorlog.

E.P. D. Stracke «Verleden en Toekomst» Vlaamse Pockets - Heideveld, Hasselt.

STRACKE WOORDEN

- Het geld is onze grote vijand. Niet alleen van het geweten en de persoonlijkheid der meeste mensen, maar ook en vooral van de politieke partijen: omwille van het geld en de soortgelijke profijten aanzien «volksvertegenwoordigers» hun fluwelen zetel als hun vaderland!
- «Vlaanderen eerst!» is de enige leuze die standhouden zal, die ouderen en jongeren verenigen kan tot een nieuw verbond.
- Sanctieloze wetten zijn vodjes papier, ze schaden veel meer dan ze baten.
- Er ontluikt en ontwikkelt zich geen brede, echte cultuur meer dan onder het patroonschap van een eigen staatsgezag.
- Niemand, tenzij gedwongen, doet afstand van zijn voorrang en rechten.
- Een volk dat thuis twee talen spreekt, verleert de zijne.
- Alle inschakeling en aanpassing — in de politiek vooral — van een zwakere bij een sterkere, betekent het doodvonnis van de kleine.
- Een verbond dat men met andersgeaarden aangaat, omwille van de macht, blijkt vroeg of laat boerenbedrog.
- Het Vlaamse volk leeft nog niet, want een volk zonder eigen staatsgezag is halfslachtig in wezen, onmachtig in vermogen.
- Aan een volk mag niets of niemand onverschillig, hoogmoedig, vijandig voorbijgaan: geen wetenschap, geen instelling, geen mens, geen natie, geen overwinnaar, zelfs geen Kerk — of ze hebben zichzelf gevonnist en het heilige verraden...

NATIONALE PATER STRACKE HULDE

Onder voorzitterschap van Mw. Dosfel op zondag 12 december te 10 uur, in de Elckerlyczaal, Frankrijklei 85 te Antwerpen.

Kaarten te bekomen in VTB-boekhandel, St. Jacobsmarkt, Antwerpen, op het sekretariaat, p.a. Piet van Dooren, Klauwaertsstraat 1, Berchem, door storting op per. 1711 van Kredietbank, Grote Steenweg 120, Berchem (voor rekening 1129-13-04625 van de Nationale Pater Stracke hulde). Prijzen der plaatsen 100, 40 en 25 fr.

Sprekers: Karel Dillen, E.H. Gantois, Dr. Jungerhans en Drs. J. van Overstraeten. Werken mede: Antoon Vander Plaetse en St. Norbertus Zingende Wandeling.

TOERISME

TUSSEN BRUSSEL EN HALLE

Brabant, het land rond Brussel, het land van Breugel, is een ongemeen schoon land. Even buiten de hoofdstad kan men nog terecht komen in een totaal andere wereld, een wereld waar de tijd schijnt stilgestaan te hebben sinds de grote meester zijn doeken konterfeitte. De holle wegen liggen stil en lommerig tussen twee heuvelbuiken, snelle beken trekken hun voren langs vette weiden en samscholende bomenbundels, hopstaken steken hun dunne lijven naar de luchten. In herbergen met oeroude namen tappen boerenmensen het voortreffelijke geuzebier en worden dubbelmaatse boterhammen met plattekaas en ajuinssnippers voorgezet.

Laten we, voor een verkenning, vertrekken vanuit Brussel langs Ukkel. Via het Terkamerenbos bereikt men Linkebeek met zijn Sint-Sebastiaanskerk uit 1773 die, samen met de omgeving ervan, geklasseerd werd. Mooie wandelingen kunnen gemaakt worden, vooral langs de kunstenaarsdreef waar een jachtig beekje doorheen een onge-rept stuk natuurschoon leidt.

Het volgende dorp is Beersel dat op de rechteroever van de Zenne gelegen is en zeer bekend is om zijn versterkt kasteel dat dateert uit de dertiende eeuw en met zijn drie ronde gekanteelde torens, zijn uitkijkposten, gevangenis, verbindingsmuren, schietgaten en ophaalbrug, een der meest geslaagde middeleeuwse versterkte burchten van Vlaanderen vormt. Dit kasteel is tijdens het winterseizoen echter slechts opengesteld voor bezoekers in de naweek. Vanuit het hoogst

gelegen gedeelte van het dorp heeft men een prachtig uitzicht over bijna het gehele Payottenland.

Het volgende doel is Alsemberg, dat midden een landschap van tipische Brabantse heuvelen ligt en beheerst wordt door de laatgotische Lieve-vrouwekerk, een der mooiste van Brabant. Binnenin herbergt zij verschillende merkwaardigheden, zoals een smeedijzeren hekken van de Brusselse kunstsmid Delmotte (1770), een romaans doopvont en vooral het beeld van Onze Lieve Vrouw in houtsnijwerk van Hongaarse oorsprong, beeld dat trouwens het doel is van menigvuldige be- devaarten.

Zevenborre, de volgende plaats die op onze weg ligt, is een der schoonste plekjes van Brabant. Van de Augustijnerabdij rest nog maar zeer weinig. Opwindender is echter het landschap van dennebossen, vijvers, holle wegen

en kronkelpaden, samen met de vergezichten die men hier op talloze plaatsen kan bewonderen.

Te Dworp, een dorp dat wemelt van schilderachtige hoekjes en waar men verrukkelijke wandelingen kan maken naar het bos van Halle, langsheen de Kesterbeek of de Molenbeek, let men vooral op de schandpaal die dagtekent uit 1650. Ook de watermolen is het bekijken waard. Zijn oorsprong klimt op tot 1484, maar hij werd omgevormd tot een luthof. Het kasteel met zijn zware hoektorens is het ganse jaar toegankelijk voor het publiek.

In Huizingen vindt men het provinciaal domein met kasteel, vijver van 19 ha en park. Naast verschillende ontspanningsgelegenheden biedt dit domein ook een ornithologisch reservaat en een kleine diertuin. Het is het ganse jaar door toegankelijk, maar een bezoek tijdens de bloeiperiode der paasbloemen en de wilde hyacinten is toch aan te raden.

Halle is het einddoel van deze zondagsuitstap. Het ligt aan de Zenne en wordt getipeerd door zijn Sint-Martinusbasiliek (die ook O.L.Vrouwbasiliek wordt genoemd) en die als een der meest sprekende voorbeelden van de spitsboogstijl in Brabant kan beschouwd worden. Men dient vooral te letten op de hoek- en gewelfstenen in de rondgang, die zeer eigenaardige motieven vertonen, verder op het voortreffelijk houtsnijwerk (apostelbeel-

den) in het koor, de madonna in het noorderportaal en de doopvonten uit de vijftiende eeuw. In de krypte, die toegankelijk is op aanvraag, kan men de schatten zien die in de loop van de tijden door hooggeplaatsten aan de basiliek werden geschonken. Halle gaat ook nog prat op zijn stadhuis daterende uit 1616 en het oud hospitaal dat in barokstijl werd opgetrokken.

Het zeer mooie Halderbos, dat in staatseigendom is, meet 570 ha en is een der laatste overblijfselen van het vroegere kolenwoud. Het bestaat uit rode beuken, eiken en dennen en heeft prachtige wandelpaden, die de toerist naar plekjes voeren die hem niet zullen teleurstellen.

S.D.L.

PRAKTISCHE INLICHTINGEN

Eten en drinken kan men goed en overvloedig in de hierboven beschreven plaatsen. Te Linkebeek zijn er talrijke in het bos genestelde eet- en drankgelegenheden rond de vijver, te Beersel liggen er enkele eetgelegenheden nabij het kasteel (het « oppassen franskiljons » mag hier wel eens gelden), er wordt gevist in de vijver (Vijverstraat 11) maar niet tijdens de winter, en gekampeerd aan de steenweg op Ukkel, 75. In Zevenborre is er op de vijvers gelegenheid tot roeien en tot vissen. Er zijn, zoals te Alsemberg, eethuizen en pensions. Te Dworp is er gelegenheid tot zwemmen, vissen (20 fr per dag per persoon), roeien (25 fr per half uur en per bootje); er is een jeugdherberg, miniatuurgolf (15 fr per omloop) en kampeerterrein. Er is gelegenheid tot visvangst op het gehucht Essenbeek, steenweg op Nijvel. Gastronomische specialiteiten vindt men hier onder de vorm van mastellen halssnoeren, krotten van Halle en het duivelsbier. En ten slotte nog dit: voor meer inlichtingen en dokumentatie, ga gerust een foldertje vragen bij of schrijf naar de Vlaamse Toeristenbond.

RENDEZ-VOUS DER VERLICHTING

LUSTRERIE D'HAENENS p.v.b.a.

Predikherenstraat 24-26, BRUGGE Telefoon (050)30707 (3 lijnen)

EEN LUCHTER IN ECHT BOHEEMS KRISTAAL BLIJFT STEEDS HET JUWEL IN UW WONING !

Unieke verzameling kroonluchters in echt Boheems kristal. Rechtstreekse invoer. Eis uw garantiebewijs bij aankoop.

Alleenverdelers van de belangrijkste binnen- en buitenlandse verlichtingsindustriën. Gratis plaatsing door uw erkend elektriker.

SPECIALE VOORWAARDEN VOOR ELEKTRIEKERS EN MEUBELHANDELAARS !

Ga uw licht eens opsteken bij D'Haenens !

Wij sport

Vlaams nationaal

De Belgische voetbalscheidsrechters maken de laatste weken een slechte beurt. Hauben en Burguet werden als internationalen afgeschreven. Hauben werd op 20 november zelfs voor 2 zondagen geschorst, omwille van een technische fout die hij zou hebben gemaakt tijdens de wedstrijd Club Luik-Tilleur... op 10 oktober! De thuisploeg meende aanspraak te mogen maken op een strafschoep, drie minuten voor het einde. De stand was toen 0-0. De heer Hauben had echter de verwarde faze niet zo best kunnen volgen en wendde zich daarom tot zijn grensrechter, die op de doellijn was opgesteld. De man had niets abnormaals gezien. Toen gingen de Luikse poppen aan het dansen. Er werd gescholden en gespuwd, geduwd en gebokst. Zo verstreken de resterende minuten tot de wedstrijd ten einde was. In zijn verslag was André Hauben niet mals voor de Luikse manifestanten en de uitspraak van het Sportkomitee was navenant.

EEN STAARTJE

De zaak kreeg echter een voor Hauben onijzig staartje...

De Luikse ondervoorzitter van het Centraal Scheidsrechterskomitee, Delchevalerie, sprong op zijn vurigste paard en André Hauben werd « voorlopig niet aangeklaagd » voor het leiden van voetbalwedstrijden. Hij werd tevens verzocht zich voor het Centraal Scheidsrechterskomitee te komen verantwoorden voor de incidenten te Luik, méér dan vijf weken na de feiten!

Men voelde de bedoeling: de weg effenen om strafvermindering te bekomen bij het Beroepskomitee voor Sulon en Delhassel. Dit is intussen reeds gebeurd: Sulon kreeg één maand « afslag »!

In de « Gazet van Antwerpen » heeft ex-scheidsrechter Van Nuffel op deskundige wijze uitgelegd, welke administratieve kronkel ingeroepen werd voor deze laatste uitspraak. Het hele geval ruikt bovendien ook sterk naar intimidatie van de spelers.

« Blijf van de Luikse spelers af, jongens, of... »

Vorig jaar was het: « Laissez jouer Anderlecht »!

U kent het wijsje natuurlijk wel!

GRENSRECHTERS-CAPRIOLEN

Het gaat de nieuwe eersteklassers van Racing White niet bepaald voor de wind: een hele resem gekwetste spelers drukten zwaar op het rendement van dit elftal, dat thans onderaan de klassering staat gedrukt.

Bovendien zullen zij in 1966 de extra-sportieve steun moeten ontberen!

Een van de grensrechters van de wedstrijd R. White - Berchem had zich het lot van de Brusselaars kennelijk ter harte genomen. Toen de Sinjoren in de eerste helft een volkomen geldig doelpunt scoorden, begon hij heftig met zijn vlag te zwaaien om de aandacht van scheidsrechter Heyne op zich te trekken. Een kort gesprek tussen beide heren had tot gevolg dat het doelpunt van Berchem vernietigd werd.

Vooruit dan maar, zegden de brave Antwerpenaars en zij tekenden twee nieuwe doelpunten aan, zonder dat de vlaggenman er graten in vond.

Blijkbaar broeide de man een plannetje uit en ja hoor, toen niemand er op bedacht was, zwaaide het vlagje weer door de Brusselse lucht.

« Strafschoep » antwoordde de heer Puraye op de respectievelijk vragende, verbaasde en dankbare blikken van de overige akteurs.

De Brusselaar Wijnants liet zich niet pramen en herleidde de achterstand tot 1-2.

Mijnheer Puraye glimlachte: de White was uit de puree! Maar de geel-zwarten van het Rooy oordeelden er anders over: zij lieten niets meer door en namen de twee punten mee naar het slijkdorp!

Totnogtoe werden de heren Puraye en Heyne nog niet op het matje geroepen om hun technische tekortkomingen uit te leggen; zodra de « administratieve formaliteiten » vervuld zullen zijn, zal dit zeker gebeuren!

Wij houden onze lezers vanzelfsprekend op de hoogte!

VERGOEDINGEN

De Belgische Voetbalbond schorste vorig seizoen de scheidsrechters Casteleyn en

SLECHTE TIJD VOOR SCHEIDSRECHTERS

Celen en deze beslissing werd niet onverdeeld gunstig onthaald.

De schorsing van Hauben wordt door een bevoegd joernalist en voetbalkenner als Pol Jacquemijns zonder meer een « bedenkelijk voorgaande » genoemd.

Bij louter spelaangelegenheden is het niet gebruikelijk, dat de scheidsrechter ter verantwoording wordt geroepen, zelfs niet indien een bepaalde club klacht neerlegt omdat hij zich door de appreciatie van de referee benadeeld acht.

Nu twee Luikse spelers zwaar werden gestraft, moest de scheidsrechter boeten op grond van een feit, dat nooit wordt weerhouden door de Bondsinstanties!

Mijnheer Hauben, die wél vrede zou nemen met een gerechtvaardigde schorsing,

is zinnens na dit seizoen niet meer te fluiten op onze voetbalvelden.

Hij is pas 36 en de helft van zijn leven bracht hij zijn zondagen fluitend op de grasmat door. Hij is een uitstekend referee, die niet met zich laat spotten. Ook niet door de dirigenten van de Voetbalbond. Dit is hem te gortig. Hij neemt ontslag.

Geen mens kan hem dit kwalijk nemen. Iedereen die het goed meent met de voetbalsport, kan deze gang van zaken slechts hartgrondig betreuren. De Belgische Voetbalbond, die zich ook Koninklijk noemt, springt niet zeer vorstelijk om met de vergoedingen aan grens- en scheidsrechters.

Men kan deze echte liefhebbers, deze

laatste sport-idealisten op het veld slechts bewonderen om hun moed.

De moed om iedere zondag, vaak voor het kriebelen van de dag, onder de wol uit te kruipen en welgemoed door regen, mist of sneeuw de trein op te klauteren om zich « ergens in België » door een massa opgezweepte supporters de huid te laten volschelden of zich door vetbetaalde beroeps-spelers door elkaar te laten schudden of bespuwd te worden.

Hun loon?

125 frank om binnen de eigen provincie te fluiten en 250 frank om die taak in een andere provincie op te knappen.

Voor de grensrechters bedraagt de « premie » respectievelijk 75 en 125 frank.

Geen bedragen om geestdriftig zijn zondag voor op te offeren. Toch hebben honderden het er wekelijks voor over.

Dat de belangstelling voor het scheidsrechteren aanzienlijk is gedaald zal wel niemand verwonderen. De liga (eerste- en tweede-afdelingsklubs) diende dan ook een voorstel in om de vergoedingen van de elitescheidsrechters aanzienlijk te verhogen. Dit stuitte (natuurlijk!) op verzet bij andere Bondsinstanties!

STAKING

Het geknoei van de Voetbalbond wekt ook buiten de scheidsrechterskringen ongenoegen.

Enkele sportjournalisten hebben toch reeds de moed gehad, de intriges van de klubs aan te klagen. Inderdaad zijn sommige klubs door een afgevaardigde rechtstreeks betrokken bij het vonnissen van andere klubs enz.

Dit is natuurlijk geen gezond principie. In alle komitees dienen mensen te zetelen, die totaal onafhankelijk staan van welke voetbalvereniging ook; de scheidsrechters zelf moeten in volle gemoedsrust ieder terrein kunnen betreden om onbekommerd en onbelemmerd hun taak te kunnen vervullen.

Bepaalde klubs zijn beschermd en kunnen de loopbaan van de scheidsrechter ongunstig beïnvloeden, de dure vedetten van de grote klubs zijn zowat onschendbaar; Waalse en Brusselse klubs kunnen bovendien rekenen op een fanatieke « clan » van sportkranten, die zonder blozen de waarheid de nek omwringen om hun lezerspubliek terwille te zijn.

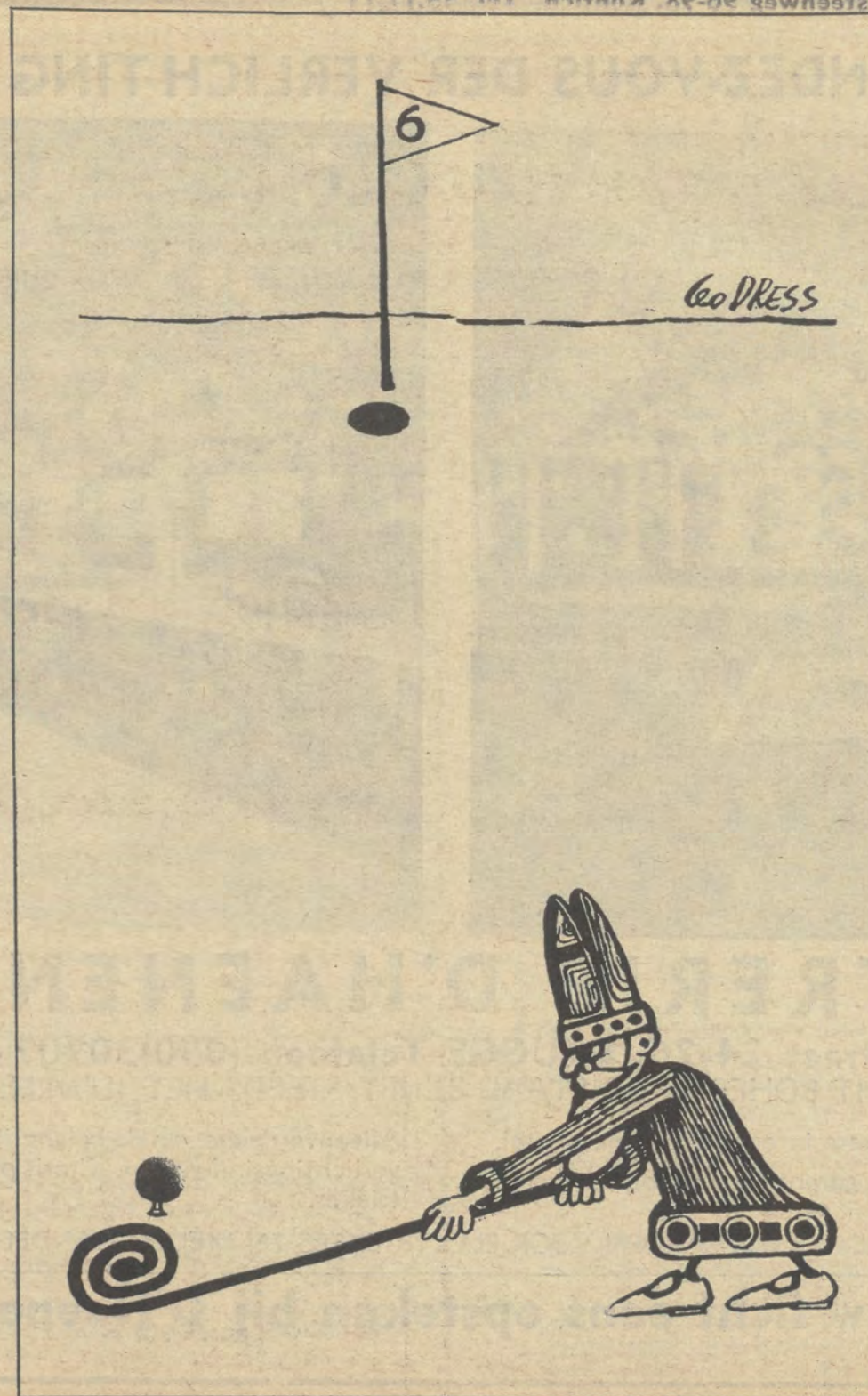
Destijds werd scheidsrechter Blavier « een moedig man » genoemd omdat hij drie Eendrachtspelers van het terrein had verwezen; thans is Hauben het zoveelste slachtoffer van het chauvinisme, dat niet kan aanvaarden dat één Waalse spelers ook maar één zondag schorsing oploopt!

Neen, de fluitjesmannen zijn niet tevreden. Maar wat kunnen zij doen?

Naar onze mening is de enige oplossing een scheidsrechterstaking. Dit is het enige middel om de bonzen van het Belgisch voetbal-Sanhedrin tot betere gevoelens te brengen.

En om onze scheidsrechters een onafhankelijk statuut te schenken en een hogere vergoeding, waarop zij tenvolle aanspraak mogen maken!

Cyr. Temmerman.

BOOMKWEKERIJEN
H. LAMBRECHTS P.v.b.a.
 Dries 16, Beerzel (Antw.)
 Telefoon : 015/41198

TUINAANLEG
ONDERHOUD
 Bestuurder Jos Feyaerts

Laan- en bosbomen, kanada's, sierdennen, rozen,
 sierstruiken, maasrotsen, alles voor de tuin.

INTERNATIONALE BRIEFWISSELING
 Stort 300 Fr. op PCR. 1021.41 van ARDAEN Pierre, Torhoutsteenweg, 233, Oostende. U ontvangt gedurende één jaar ons maandblad met adressen voor BRIEFWISSELING, binnen- en buitenland. - PROEFNUMMER met méér dan 400 adressen tegen storting van 50 Fr.

GELD VANAF 3,75%
 Loontrekkenden tot 100.000 F; zelfstandigen, landbouwers tot 500.000 F. Auto, grond, eigendom, tot 100%. Krediet, geen voorschot nodig.

20.000	=	36 x	642
50.000	=	60 x	998
100.000	=	60 x	1996
100.000	=	120 x	1092

Telef. : 03/35.98.85, tot 21 uur of schr. F.B. Bisschoppenhoflaan 69 te Deurne-Antwerpen. — Ik kom thuis.

Fleischmann HO
MARLIN HO

Babywereld

Diepestraat 44 (tel : 32.44.30)
ANTWERPEN
 Alle kwaliteitsspeelgoed
 Spellen voor groot en klein

FALLER - VOLLMER
 BARBIE - POPPEN
 LEGO - MATADOR
 ENZ. ENZ.
 Steeds open tot 21 uur.

ALLES VOOR UW TUIN

Gazonmaaiers
Zwembaden
Motorzagen
Sproeiers

Firma DE COCK
 Antwerpsesteenweg 96-98, Kontich. Tel. 53.12.11

Water ROLAND
 — Gediplomeerd Optiker —
 Marktstraat, 58 — Antwerpen
 (Net o.v.b. op het huisnummer 5)
 Telefoon : 25.88.42
 10% korting op vertoon doos.

Tornado **VAN HEUKELOM P.V.B.A.** **Olympia** **HERSTELLINGEN**

Schrijf- reken- adress.- duplicator- boekhoudmachines
OP EENVOUDIG VERZOEK DEMONSTREREN WIJ, BIJ U THUIS OF BUREEL
 met 10 verschillende merken
 Nieuw - Okkasie - Kontant - Krediet -
 Prijzen vanaf **2.450 fr.** met waarborg
TEL. 45.80.67 A. Ullenslei 38, SCHOTEN

ONDERHOUD

Vlamingen in Wallonië, dit is de gelegenheid om uw kinderen hun moedertaal niet te laten vergeten.
Katholieke familie, woonachtig in kasteel, AANVAARDT STUDERENDEN DIE HUN TALENKENNIS WENSEN TE VERVOLMAKEN.

- Drie uur Nederlands en Frans per dag.
- Kerstvakantie — 23.12.65 tot 5.1.66.
- Dagelijks 3 uren les + pension — Prijs 3.000 F.
- Paasvakantie — 3.4.66 tot 17.4.66.
- Dagelijks 3 uren les + pension — Prijs 4.000 F.
- Juli - Augustus
- Dagelijks 3 uren les + pension — Prijs 6.500 F. per maand.
- September
- Speciale sectie voor leerlingen die zich op hogere studies voorbereiden. — Prijs 6.500 F.

Voor inschrijvingen : MEVROUW MAHIEUX, Kasteel van Casteau, CASTEAU.
 Telefoon : 065/283.47.

ARPA **modern bandenbedrijf**
Wim De Ketelbutter
 in voorraad
WINTERBANDEN met SPIKES
 OSBROEKSTRAAT 47 (Watertoren)
AALST TEL. 053/22063

KREDIET EN FINANCIERINGSVENNOOTSCHAP

- FINANCIERINGEN
- LENINGEN
- HYPOTEKEN 1e en 2e rang.

Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN — Telefoon : 03/37.54.38.

VERZEKERINGEN

- LEVEN
- AUTO
- HUIS
- INBOEDEL

VAN DER PAAL-VOORBRAECK EN Co
 Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN.
 TELEFOON : 03/37.54.38

WUJ

EUROPESE

HYPOTHEEK-

MAATSCHAPPIJ

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

Private onderneming beheerst door K.B. n° 42 van 15 december 1934

beheerd door :

Voorzitter :Meester Adie. Debeuckelaere, doctor in de wijsbegeerte en letteren,
advokaat te Ninove;**Beheerder Directeur-Generaal :**de heer Gustaaf Van den Bergh, beheerder van maatschappijen te
Hove;**Beheerders :**de heer Gerard De Paep, Senator, heelmeeester te Beveren-Waas;
de heer Gerard Iserbyt, vrouwenarts te Kortrijk;

de heer Fritz De Bisschop, nijveraar te Aalst;
de heer Alfons Duchateau, industrieel te Sint-Truiden;
de heer Willem Denys, handelaar te Roeselare;
de heer Karel Goddeeris, geneesheer te Marke;
de heer Jan Debeuckelaere, beheerder van maatschappijen te Schilde;
de heer Roger Buyse, ambtenaar te Luxemburg;
de heer Albert Carlier, hoogleraar te Heverlee;
de heer Michel Debeuckelaere, geneesheer te Haine St. Paul - La Louvière;
de heer Ghislain Van Olmen, beheerder van maatschappijen te Brecht.

bieden aan 160 personen de mogelijkheid van een **FLINKE BIJVERDIENSTE**,
door op te treden als plaatselijke agent van onze maatschappij.

VEREISTEN : EERLIJK - DYNAMISCH - GOEDE FAAM

TE BEWERKEN TAK :

SPAARKAS

KASBONS

Eenvoudige beleggingen :

Termijn :

3.40 + 0.20 getrouwheidspremie =	3.60 %
Op 3 maand	3.80 %
Op 6 maand	4.00 %
Op 1 jaar	4.50 %
Op 2 jaar	5.00 %
Op 3 jaar	5.25 %
Op 5 jaar	5.50 %

Openbare uitgifte van 50.000.000 F in kasbons
aan toonder.

Berichten verschenen in de bijlagen tot het Belgisch
Staatsblad van 13 mei 1965 onder n° 12179, en van
24 augustus 1965 onder n° 27563.

Op 1 jaar	5,00 %
Op 2 jaar	5,50 %
Op 5 jaar	6,25 %

ONZE INTRESTEN STAAN BUITEN ALLE KONKURRENTIE !!!

Maatschappelijke zetel :

ANTWERPEN, Lange Lozanastraat 238. Tel. (03) 38.79.46 (4 lijnen)

Provinciale zetels :

BRUSSEL, Henri Jasparlaan 96. Tel. (02) 38.12.61

HASSELT, Zuivelmarkt 9. Tel. (011) 257.81

ROESELARE, Jan Mahieustraat 23. Tel. (051) 243.27

WENTELPOORTEN

In hout, staal, aluminium of plastic.
Standaarduitvoering of naar gewenst model.
Systemen aangepast aan de aard van het bouwwerk.
Hand- of elektrische bediening.

ZONHOVEN • TEL 132 31

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN PVBA

ROLLUIKEN

in hout, staal, aluminium of plastic
Hand- of elektrische bediening.
Alle systemen, VENETIAANSE ZONNEBLINDEN
Bediening met koorden of met stang en windwerk

VENETIAANSE BLINDEN
SOMBRILLA-FLEX

ROLLUIKEN

TEL 132 31

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN PVBA ZONHOVEN

Vertegenwoordiger voor Antwerpen (Stad en provincie):
L. VANDEVELDE,
Sint Damiaanstraat 17, Wommelgem - Tel. : (03)53.67.27

GROTE FEESTEN

in het Dortmunder
Thier-Bräu-Hof - Leuven.

- 19 december :
ORKEST STAN PHILIPS
- 24 december :
KERSTREVEILLON, met 1/2 kalkoen op de wijze van CÆSAR, met 1/2 fles RIJNWIJN Christel an Rhein originele afvulling. Prijs 140 fr., dienst inbegrepen. - Piekfijn - goedkoop.
- ORKEST SABO.
Op voorhand inschrijven.
- 31 december :
OUDEJAARSVONDRE-VEILLON met 1/2 kalkoen, uitgedacht door de kok van Nancy voor Mw Pompadour, met 1/2 fles RIJNWIJN Binger Rosengarten originele afvulling. Prijs 140 fr., dienst inbegrepen. Meer dan piekfijn - Spotgoedkoop.
- ORKEST DE SCHEPPER.
Op voorhand inschrijven, met de hieronderstaande strook. (Schrappen wat niet past).
- Zaterdag 1 januari 1966 :
GALASOUPER v. d. Dortmunder Thier-Bräu-Vrienden. 2 ORKESTEN.
- Zondag 2 januari :
verkoop van levend speenvarken per Amerikaans aanbod, door de Vriendenkring.

DEELNEMINGSBON

Mr

.....

.....

wenst deel te nemen aan het
○KERSTAVONDREVEILLON
○OUDEJAARSREVEILLON
met personen.
Betaalt hiervoor 140 fr. per
persoon op voorhand.

De naamloze vennootschap

"EUROPESE HYPOTHEEKMAATSCHAPPIJ"

gevestigd te Antwerpen, Lange Lozanastraat 238,
is een financiële instelling, actief als :

- private spaarkas
 - onderneming van levensverzekering
 - maatschappij die hypotheekleningen toestaat :
- Jong gesticht, toch reeds uiterst succesrijk in de resultaten — terloops : in het eerste jaar werd reeds 200 miljoen aan beleggingen op spaarboekjes ontvangen.

ZIJ ZOEKT :

- een gelaste met organiserende functie van de buitendienst :

bedoeld wordt een all-round vakman met een grote dosis organisatie-talent, inspirerend en instruerend vermogen, soepelheid en doorzettingskracht, bekend met alle facetten van de buitendienstorganisatie.

- een productie-manager :

bedoeld wordt een technicus met academisch niveau, met gevoel voor en kennis van publiciteit, die in staat is marktstudie te doen, plan te maken voor productiebeleid en dit op langere termijn uit te bouwen.

- energieke academici :

bedoeld wordt bij voorkeur dokters in de rechten of zij die een gelijkwaardige universitaire opleiding kregen; na een trainingsprogramma kunnen zij in staat worden gesteld in de toekomst een staf-functie te vervullen.

- boekhouders :

bedoeld wordt ambitieuze, zelfstandige krachten, in het bezit van een boekhoudkundig diploma en met, wenselijk, enige ervaring. Voor al deze functies komen in aanmerking actieve personen die de noodzakelijke eigenschappen bezitten en de wil om bij te dragen in de leiding van een groeiende onderneming, tot harmonische samenwerking.

Voorkeur gaat naar personen die geen militaire verplichtingen meer te vervullen hebben.

- ervaren vrouwelijke typisten :

die na een korte inwerkperiode verschillende administratieve werkzaamheden geheel zelfstandig kunnen verrichten.

Alle functies worden goed gehonoreerd, in verhouding van leeftijd en ervaring. Geboden wordt een interessante werkkring met grote mate van zelfstandigheid en mooie kansen op promotie. Eigenhandig geschreven brieven met uitvoerige inlichtingen omtrent persoonlijke en zakelijke antecedenten, liefst onder bijvoeging van recente pasfoto, te richten aan de afdeling "personeelszaken".

LET WEL

ALLE ADVERTENTIES VOOR
« DE VOLKSUNIE »
dienen toegestuurd aan onze
PUBLICITEITSDIENST :

S. De Lie, « Papenhoek », Berendrecht. Tel. (03) 73.66.59

★

Alleen de zoekertjes gaan naar
het hoofdsekretariaat :

M. Lemonnierlaan 82 Brussel 1. Tel. (02) 11.82.16

Interfonie

Geluidsversterking in de perfectie voor
zalen · reclamewagens · kerken · huis-
kamers enz...

"DE GELUIDSBRON"

Lange Leemstraat, 7 a
ANTWERPEN - Tel. : 33.04.95.

Radio · T.V. · draagbare radiotoestellen
platendraaiers. Wij vertegenwoordigen
enkel merken van de hoogste hoedanig-
heid — Bandopnemers vanaf 2.250 F
tot 117.000 F.

Op verloon van deze aankondiging geniet
U speciale voorwaarden.

VOOR ALLE ONROERENDE

VERHANDELINGEN IN
BINNEN- EN BUITENLAND :

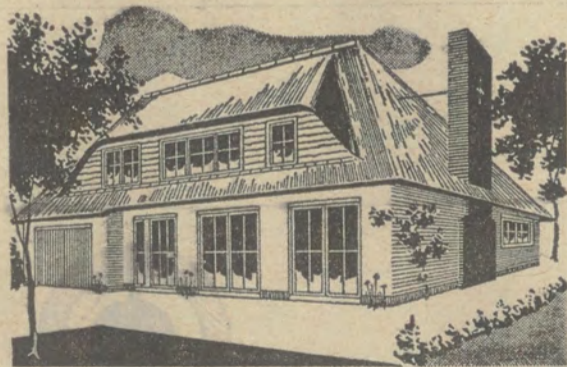
RUDI VAN DER PAAL

Jan Van Rijswijcklaan 62,
ANTWERPEN.
Telefoon : 03/38.91.24.

DE MOOISTE VILLA'S IN GENT — GENK — ANTWERPEN...

werden gebouwd door **ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.**

Maar ons aanbod in burgershuizen, halve villa's en appartementen overtreft alle verwachtingen.

te GENT

- « PATRICIA RESIDENTIE » · Destelbergen
12 ruime lichte appartementen —
3 slaapkamers
AAN SLECHTS 599.000 F.
- Zeer mooie villapercelen te Mariakerke-
Drogen.

te GENT

- RESIDENTIE « MIDDENSTAD »
6 ruime appartementen met 3 slaapkamers AAN SLECHTS 900.000 F.
- VERKADELING « SCHEMMERSBERG »
72 percelen in prachtig heuvelachtig heidellandschap VANAF 95.700 F.

VRAAG
ONMIDDELIJK
INLICHTINGEN :

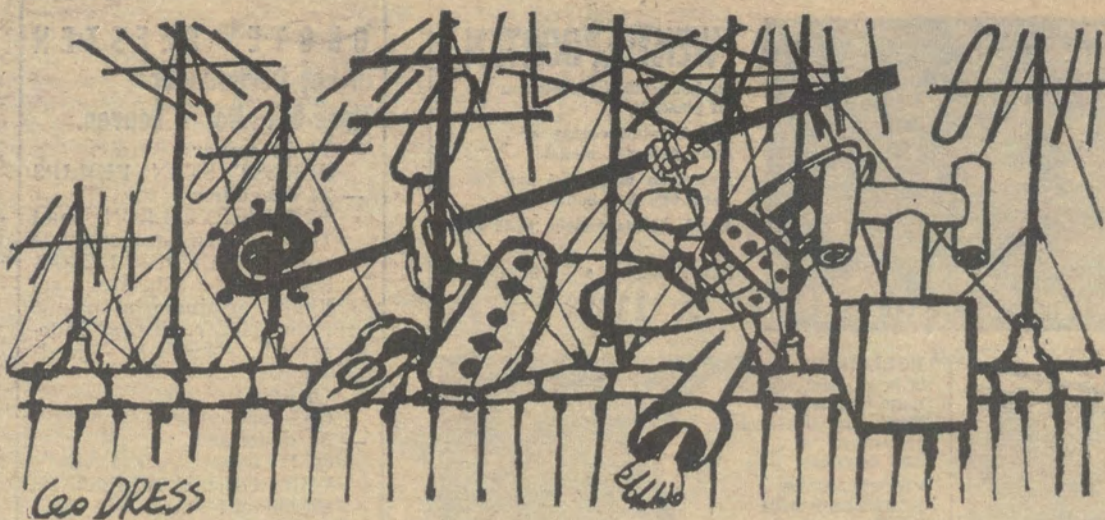
ANTWERPEN
MEIR, 18
TEL. : 03/32.92.18

te ANTWERPEN

- « PRESIDENT KENNEDY RESIDENTIE »
9 zeer luxueuze appartementen — 1 slaapkamer AAN SLECHTS 602.000 F.
- VERKADELINGEN « PAASBLOEMHOF » en « PRONKENBORG »
te Kontich, met tientallen percelen voor meesterwoning, burgershuis
1/2 villa of villa VANAF 105.000 F.

GENT
ONDERBERGEN, 43
TEL. : 09/25.19.23

GENK
MOLENSTRAAT, 39
TEL. : 011/54442

Leo DRESS

Leo DRESS

DRESS

onget **WUJ** feld vlaams nationaal

HANNES EN WANNES

- W. — Gisteren lekker naar de voetbal geweest. Prachtwedstrijd overigens...
- W. — ... nadien een pint gaan pakken met de makkers, nog wat nagekaart...
- W. — ... en juist op tijd thuis voor de uitslagen op de T.V. Fijne avond gehad trouwens : tot na middernacht een rechtstreekse van de Zesdagen.
- H. — Vermoeide zondag zou ik zo zeggen.
- W. — Ach ja. Maar men is sportman of men is het niet.

RAADEL

Wat was de kortste mop anno 1965?

Zomer

KORT VERHAAL

« Nee », zei haar moeder met een zijdelingse blik op zijn fiets, « het karakter van die jongen past niet bij het uwe ».

WIST U ...

... dat veel grote mannen het nooit zullen worden?
... dat heel wat kranten zich onafhankelijk gedragen, zelfs van de feiten?

WOORDENBOEK

Adel - aars - blik.
Adel - dom.
Arm - en - geld.
Autorit - air.

BEPALING

Vermoord worden is voor de doorsnee-burger de enige weg naar de roem.

... en dan was er die jonge auteur, die zelfs met een slechte faam al zeer tevreden zou zijn.

VERKEERD

Wat is dat voor een drama met de dochters van Ama : waarom noemt men die schonen toch maar steeds Ama-zonen ?
folio.

Leo DRESS

Leo DRESS

juan de anarchist

